

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

UČÍME SE PRO ŽIVOT

**Základní škola Zubří,
okres Vsetín**

č.j. ZŠ 218/2007

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

UČÍME SE PRO ŽIVOT

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Předkladatel:

Základní škola Zubří, okres Vsetín

Hlavní 70, Zubří, 75654

IČO: 70874603

IZO: 102780269

RED IZO: 600150089

Právní forma školy:

Právní subjekt od 1. 1. 2001, příspěvková organizace města Zubří

Zřizovatel školy:

MěÚ Zubří

U Domoviny 234

756 54 Zubří

Telefon: 571 757 051

Ředitel školy:

Mgr. Stanislav Petružela

Zástupce ředitele:

Mgr. Tomáš Randýsek

Mgr. Marie Pyrchalová (1.st.)

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Marie Pyrchalová (1.st.)

Mgr. Šárka Kocurková (2.st.)

Kontakty:

Telefon: 571658920, 571658320

Web: www.zs Zubri.cz

e-mail: zs Zubri@ro.inext.cz

Platnost dokumentu:

Od 1.9. 2011

Změny v ŠVP byly schváleny Školskou radou dne 8.6. 2011.

.....
Mgr. Stanislav Petružela
ředitel školy

razítko školy

1.2 Obsah dokumentu:

	str.
1. Identifikační údaje	2
1.2 Obsah dokumentu	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
4. Učební plán	18
5. Učební osnovy	21
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	21
5.1.1 Český jazyk	22
5.1.2 Anglický jazyk	31
5.2 Matematika a její aplikace	36
5.2.1 Matematika	36
5.3 Informační a komunikační technologie	43
5.3.1 Informatika	44
5.4 Člověk a jeho svět	50
5.4.1 Prvouka	51
5.4.2 Přírodověda	55
5.4.3 Vlastivěda	58
5.5 Člověk a společnost	61
5.5.1 Dějepis	62
5.5.2 Výchova k občanství a ke zdraví	69
5.6 Člověk a příroda	76
5.6.1 Přírodopis	77
5.6.2 Fyzika	81
5.6.3 Chemie	88
5.6.4 Zeměpis	92
5.7 Umění a kultura	96
5.7.1 Hudební výchova	97
5.7.2 Výtvarná výchova	102
5.8 Člověk a zdraví	106
5.8.1 Tělesná výchova	107
5.9 Člověk a svět práce	114
5.9.1 Pracovní činnosti	115
5.9.2 Svět práce	118
5.9.3 Vaření	120
5.9.4 Pěstitelské práce	121
5.9.5 Dílny	122
6. Přehled volitelných předmětů	123
7. Hodnocení	142
8. Autoevaluace	147
9. Školní vzdělávací program školní družiny při ZŠ Zubří	149
10. Školní vzdělávací program školního klubu při ZŠ Zubří	158

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Základní škola Zubří, Hlavní 70, je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Škola má dvě budovy situované v centru města, vzdálenost mezi budovami je asi 5 minut pěší chůze. Budova 1. stupně – Jubilejní škola TGM – je starší, byla poprvé otevřena v r. 1935; budova 2. stupně byla dokončena v r.1980. Na 1. a 2. stupni mají všechny ročníky obvykle po dvou třídách. Kapacita školy je 630 žáků.

2.1.1 Vybavení školy

Škola disponuje tělocvičnou a školním hřištěm u budovy 2. stupně. Rozšířená TV se vyučuje ve sportovní hale HC Zubří. V obou budovách jsou zřízeny učebny informatiky, kde mají žáci přístup k internetu. V budově 1. stupně jsou tři oddělení školní družiny, v budově 2. stupně je školní klub s provozem odpoledních volnočasových aktivit. V budově 2. stupně je školní kuchyně s jídelnou, v budově 1. stupně je výdejna obědů s jídelnou.

V budově 2. stupně jsou kromě kmenových tříd specializované učebny pro cizí jazyk, výtvarnou výchovu, přírodopis, chemii, fyziku, informatiku, hudební výchovu, dílny, pěstitelské práce a vaření. Podle možností rozvrhu hodin se zde žáci jednotlivých tříd v ročníku pravidelně střídají. Ke sportování mohou děti využít místnost se stoly na stolní tenis. K dispozici dětem i dospělým zaměstnancům je školní bufet. Materiální vybavení školy je dostatečné, škola je dobře vybavena učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou. Samozřejmostí je kvalitní sociální zařízení.

Rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím webových stránek, kde jsou zveřejňovány základní informace o škole.

2.2 Pedagogický sbor

Na 1. a 2. stupni pracuje vyvážený (věkově i odborně) sbor 25-30 pedagogů; všichni mají vysokoškolské pedagogické vzdělání. Dále 3 plně kvalifikované vychovatelky školní družiny a 1 vychovatelka školního klubu. 1 pedagog vykonává kvalifikovaně funkci výchovného poradce a 1 pedagog funkci preventisty sociálně patologických jevů. Rozšířená výuka TV je kvalitně zajišťována aprobovanými pedagogy. Hodiny náboženství vyučuje zástupce církve.

Vedení školy klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků a plně je podporuje. Všichni vyučující mají k dispozici svůj kabinet, vybavenou knihovnu, volný přístup na internet a využívají tiskárnu a kopírku ve sborovně.

2.3 Školní parlament

Žáci se podílí na řízení školy prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy. Za každou třídu 2. stupně je ve školním parlamentu jeden volený zástupce.

2.4 Spolupráce s rodiči

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně, mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně seznamovat s organizací školy, výroční zprávou, školním řádem atd. Internetová adresa je <http://www.zs Zubri.cz>. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, čehož není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

Školská rada

Školská rada byla na naší škole zřízena 1.5.2005 a její pravidelná činnost začala 1.9.2005. Je devítičlenná – 3 zástupci školy, 3 zástupci rodičů a 3 zástupci zřizovatele města Zubří. Schází se 2-3 krát ročně.

Nadační fond (NF)

NF vznikl v roce 1998. Je určen výhradně pro žáky naší školy. Hlavní činnost NF se zaměřuje na podporu kulturních a sportovních aktivit žáků školy, na příspěvky k modernizaci vzdělávání a k výměnným stážím a praxi pro žáky naší školy, na podporu ekologických aktivit a na odměny pro žáky, kteří dosáhli významných úspěchů ve vzdělávacích, kulturních a sportovních činnostech.

Získávání finančních prostředků je formou darů, příspěvků rodičů, sponzorů a pořádáním školních plesů.

2.5 Partneri školy

Město Zubří má již dlouholetou spolupráci s městem Rosdorf v Německé republice. V rámci této spolupráce se vzájemně navštěvují žáci škol obou měst a tato tradice je vysoce ceněna. Výměnné pobyty žáků umožňují nejen prohloubení jazykových znalostí, ale i vzájemné poznání kulturních a národních hodnot. Partnerství měst začalo v r.1993.

2.6 Ročníkové a celoškolní projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové a celoškolní. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

2.7 Spolupráce s hnutím Na vlastních nohou – Stonožka

Dlouholetou tradicí žáků naší školy (od r. 1992) je každoroční účast na projektech Stonožky – hnutí Na vlastních nohou. Prostřednictvím pořádání prodejních výstav vlastních výtvarných prací, prodejem vlastních výrobků a organizací sbírek přispívají žáci na charitativní činnost, jež je zaměřena na pomoc dětem trpícím ne vlastní vinou – válečné

konflikty, přírodní katastrofy, nemoci. Již tradičně malují žáci naší školy vánoční přání, která se prodávají, např. nejruznějším organizacím v Norsku, ČR, NATO, EU, Prague Club Magazine, a výtěžek putuje na fond tohoto hnutí.

2.8 Poradenské služby na škole

Poradenské služby na škole zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání;
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu;
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků;
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí;
- kariérové poradenství, volba školy;
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním;
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci se žáky;
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů. Potřebné informace lze nalézt na webových stránkách výchovného poradce.

Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků. Ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznávání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, komunikace s rodiči.

Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola využívá vybrané programy v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím PEER programu.

Psychologická péče

Na všechny pedagogické pracovníky školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodiči a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

2.9 Řízení a organizace výuky

Organizace řízení školy funguje na principech týmové spolupráce a kolektivní zodpovědnosti. Na škole pracuje kvalitní pedagogický sbor, jehož cílem je zvýšení efektivity výchovného a vzdělávacího procesu.

Řízení a koordinace práce učitelů

Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník. Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces tak, aby vytvářel smysluplný celek, navazoval na ročník předcházející a vytvářel kvalitní základ pro témata ročníku následujícího. Společně vytvářejí celoroční plán výuky, který si každý vyučující podrobně zpracovává do plánu měsíčního.

V rámci celé školy, případně 1. a 2. stupně, učitelé spolupracují na přípravě a realizaci školních projektů.

Širší tým vedení zajišťuje řízení a koordinaci jednotlivých činností pedagogického sboru a vytváří podmínky pro naplnění jeho pedagogického působení.

Řízení a koordinace práce žáků

Za prioritní vzdělávací aktivity považujeme osvojení klíčových kompetencí žáky. Do výuky je vhodně zařazována projektové a kooperativní učení s cílem podpory vzájemné spolupráce dětí při učení, podpory samostatnosti a individuality žáka. U vybraných témat nebo projektů dochází k vzájemné spolupráci žáků více ročníků.

Zajišťujeme nabídku zájmových aktivit pro děti pro rozvoj jejich zájmů, s cílem smysluplně vyplnit jejich volný čas. Plnění úkolů a cílů je pravidelně vyhodnocováno. Kontrolní mechanismy školy jsou prostředkem budování vzájemné důvěry a impulsem pro další zlepšování naší práce.

2.9.1 Mimoškolní vzdělávání

Cílem vzdělávání dětí 1. stupně je poznávání zájmů každého žáka, hledání vhodné aktivity na trávení volného času, zlepšování tvořivých dovedností, poznávání nových vztahů mezi dětmi a pomoc kamarádům s tělesným nebo jiným postižením.

Školní družina

Školní družina je součástí ZŠ. Má 3 oddělení, kapacita je 30 dětí z 1.-5. ročníku na jedno oddělení. Sídlí v objektu budovy 1. stupně ZŠ. Plní výchovně-vzdělávací funkci formou odpočinku, rekreace, zájmových činností a také přípravou na vyučování. Každodenní pestrá nabídka pro děti je doplněna většími zábavnými akcemi. Poplatek za pravidelnou docházku činí 700 Kč za školní rok. V době školních prázdnin provoz školní družiny není.

Cílem vzdělávání dětí 2. stupně je aktivní trávení volného času jako prevence proti negativním jevům společnosti, rozvoj zájmových činností, hledání možností uplatnění při dalším vzdělávání po ukončení ZŠ, pomoc mladším kamarádům a hledání vhodných aktivit, které by zvýšily sebevědomí a pomohly vyniknout.

Školní klub

Školní klub je součástí ZŠ. Učebna ŠK se nachází v části školy určené pro mimoškolní aktivity dětí, v blízkosti je tělocvična a místnost určená pro keramickou pec. Pracuje formou odpočinkovou a zájmovou. Zájmové kroužky navštěvují děti 1.-9. ročníku. Žáci 6.-9. ročníku jsou hodnoceni za práci v kroužcích na vysvědčení. V době školních prázdnin provoz školního klubu není.

Školní sportovní klub

Cílem Školního sportovní klubu při ZŠ Zubří je podněcování a podpora pohybových aktivit v době mimo vyučování. Zejména se jedná o aktivity zaměřené na vyvolání prvotního zájmu o pohyb, bez výrazného důrazu na výkonnost. ŠSK podporuje pohybové aktivity zaměřené na zdokonalování sportovních dovedností, uplatňované v mezitřídních a meziškolních soutěžích, které jsou přístupné všem žákům, bez ohledu na to, zda jsou členy nějakého sportovního oddílu. Jsou charakteristické tím, že jde vždy o střetávání družstev, sestavených z žáků jedné školy. Velký důraz se klade na vytváření a dodržování přátelské atmosféry a fair play.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Úkolem školy je poskytovat službu svým žákům a jejich rodičům a pružně reagovat na nové podněty a změny ve společnosti. Kvalitní komunikace se všemi partnery školy a vzájemná informovanost je jednou z našich priorit. Jsme přístupni každé rozumné a přínosné aktivitě, která může zlepšit celkové klima v naší škole. Snažíme se vybudovat bezpečné prostředí pro děti, podporovat jejich individualitu a využít čas strávený ve škole ke smysluplné činnosti. Respektujeme měnící se podmínky a zavádění nových trendů do výchovy a vzdělávání a na základě vlastního ověření se je budeme snažit uplatňovat i při výuce na naší škole.

Hlavním cílem naší práce bude především větší motivace a podpora k aktivnímu přístupu dětí k učení, se zaměřením na pochopení nutnosti jejich celoživotního vzdělávání. Učení pro život, ne tzv. biflování a zbytečné přetěžování žáků, je naší nejvýznamnější prioritou. Hlavní důraz klademe na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi.

Sportovní třídy

Naše škola je již několik let zaměřena na podporu sportovní aktivity svých žáků. V roce 1999 obnovilo MŠMT činnost sportovních škol v ČR. Smyslem a cílem je kromě rozšíření členské základny v daném sportu i zajištění kvalitní sportovní přípravy žáků ZŠ, později i SŠ pro potřeby reprezentace ČR na MS a OH. Do tohoto systému sportovních škol byla na základě dlouhodobě kvalitní práce HC Zubří s mládeží a výborných výsledků mužů HC zařazena i ZŠ Zubří.

Program „Intenzifikace přípravy dětí a mládeže v házené“ probíhá v 10 ZŠ v ČR.

Má 2 části:

1. školní	1.-3. ročník – 1 hodina/týden – kroužek házené	+ 2 hodiny TV
	4.-5. ročník – 2 hodiny/týden – sportovní hry	+ 2 hodiny TV
	6.-9. ročník – 2 hodiny/týden – TV házená	+ 3 hodiny TV
2. klubová	1.-3. ročník – 1 trénink (asi 90 min)/týden	
	4.-5. ročník – 2 tréninky (asi 90 min)/týden	
	6.-9. ročník – 3 tréninky (asi 90 min)/týden	
	mistrovské soutěže ČSH (asi 25-30 víkendů dle kategorie)	
	přípravné turnaje (asi 5-10 víkendů dle kategorie)	
	tréninkové tábory – léto – všestranná příprava 5-7 týdnů	
	- zima– všestranná příprava formou lyžařského kursu	

ZŠ umožní žákům sportovních tříd absolvovat plán sportovní přípravy v plném rozsahu. Finanční krytí přípravy hradí klub HC Zubří a rodiče žáků.

Sportovní třídy se začínají formovat na konci 3. ročníku – na základě pohybových testů. Házenkáři jsou doplněni ostatními sportovci. Na konci 5. ročníku je možno třídu rozšířit, eventuálně vyměnit žáky sportovní a nesportovní třídy. Všechny změny jsou projednávány s rodiči dětí, zařazení musí být potvrzeno jejich souhlasem.

Ostatní zaměření

Vynikající výsledky dlouhodobě vykazujeme ve výtvarných činnostech a chtěli bychom rozvíjet i nadále úspěšné ekologické aktivity, které naši škole v minulosti vynesly titul Ekoškola roku. Samozřejmostí je zaměření na práci s výpočetní a komunikační technikou.

3.2. Výchové a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence se utvářejí a rozvíjejí po celou dobu pobytu žáka na základní škole, tj. 9 let. Žák prochází různými vývojovými etapami, a proto i úroveň jeho klíčových kompetencí je různá, vyvíjí se, graduje v čase. Naším cílem je uplatňovat tyto společné postupy k zajištění rozvoje klíčových kompetencí.

Motivovat žáky k učení, snažit se jim předkládat různé strategie učení k osvojení a vysvětlovat smysl celoživotního vzdělávání.

KOMPETENCE K UČENÍ

Umožňujeme žákům přístup k různým zdrojům informací a učíme je pracovat s nimi. Snažíme se o individuální přístup k žákům a podporujeme jejich tvořivost a nápaditost. Důležitou součástí výuky je sebehodnocení žáka.

Přístupovat k problému komplexně, snažit se nápad převést do praktického života; logika a tvořivost.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Podporujeme práci s internetem, s knihou, praktické pokusy a vlastní samostatnou práci žáků. Vytváříme projekty, samostatné práce individuální a skupinové, soutěže a další aktivity, abychom žáky motivovali ke snaze myslet a řešit problémy z praktického hlediska. Chceme, aby se žáci sami podíleli na přípravě školních projektů ve všech fázích, tzn. plánování, příprava, realizace a hodnocení.

Umět vyslovit a obhájit své myšlenky a názory a umět přijmout názor jiného člověka.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Snažíme se dát žákům prostor k jejich samostatnému vyjadřování, podporujeme sebehodnocení a vzájemnou diskusi o různých problémech.

Naučit se respektovat sám sebe a ostatní.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Zapojujeme žáky do činnosti naší školy. V hodinách využíváme skupinové vyučování. Snažíme se, aby se naučili správné zásady týmové práce.

Znát svá práva a plnit si své povinnosti. Zodpovědnost a národní hrdost.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Vedeme žáky ke spoluvytváření pravidel chování ve svých kolektivech a ve škole. Seznamujeme je různými formami s historickými, kulturními a národními tradicemi. Žáky aktivně zapojujeme do spolupráce s partnerským městem Rosdorf.

Poznat sám sebe, být hrdý na to, co umím a dokážu a motivovat k přípravě na budoucí povolání. Respektovat a vážit si práce jiných lidí.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Nabízíme možnost poznávání různých oblastí lidského života formou exkurzí a besed. Pomáháme žákům při volbě povolání. Rozvíjíme jejich dovednosti ve volitelných předmětech a v zájmových kroužcích.

3.3 Speciální pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťují pedagogičtí pracovníci se speciálně pedagogickou odborností ve spolupráci s třídními učiteli, výchovným poradcem a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinují sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka. Zprostředkovávají další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola umožní zajištění pedagogického asistenta, který spolupracuje s pedagogickými pracovníky se speciálně pedagogickou odborností, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním a žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Pedagogičtí pracovníci se speciálně pedagogickou odborností ve spolupráci s třídním učitelem zajišťují vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťují odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště pedagogičtí pracovníci se speciální pedagogickou odborností ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytvářejí a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním a žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Pedagogičtí pracovníci se speciálně pedagogickou odborností ve spolupráci s třídním učitelem zajišťují vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťují odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště pedagogičtí pracovníci se speciální pedagogickou odborností na žádost zákonných zástupců žáka vytvářejí a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

Speciální pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťují pedagogičtí pracovníci se speciálně pedagogickou odborností ve spolupráci s třídními učiteli, výchovným poradcem a dalšími pedagogickými

pracovníky. Koordinují sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka. Zprostředkovávají další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola umožňuje zajištění pedagogického asistenta, který spolupracuje s pedagogickými pracovníky se speciálně pedagogickou odborností, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm se souhlasem zákonných zástupců žáka a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost jeho zákonného zástupce přeradit do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky (obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy) nebo může žákovi být nabídnut přestup na ZŠ s rozšířenou výukou předmětů nebo vstup na víceletá gymnázia (pokud budou zachována). O této možnosti aktuálně informovat zákonné zástupce žáka. V případě potřeby zajistit takovým žákům pomoc v přípravě na přijímací řízení.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadané žáky učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaní žáci individuálně nebo skupinově navštěvují vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku. I pro mimořádně nadané žáky může zákonný zástupce požádat o sestavení individuálního vzdělávacího plánu, platí zde stejná pravidla jako je výše uvedeno. Z toho pak vychází hodnocení žáka i se všemi níže uvedenými opatřeními.

3.4. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována formou začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů. Konkrétní zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí tabulek vyučovacích předmětů.

Stručný přehled průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

Výtvarná výchova 1. ročník
Matematika 4. ročník, 6. – 9. ročník
Fyzika 8. ročník
Chemie 8. – 9. ročník

Sebepoznání a sebepojetí

Výtvarná výchova 1. ročník
Prvouka 2. ročník
Matematika 6.-9. ročník
Svět práce 8. ročník

Seberegulace a sebeorganizace

Český jazyk 3. ročník
Prvouka 3. ročník
Svět práce 8. ročník
Vaření 6. - 7. ročník
Pěstitelské práce 7. ročník
Dílny 6. ročník

Psychohygiena

Hudební výchova 1. ročník, 4.-9. ročník
Tělesná výchova 6. – 9. ročník

Kreativita

Český jazyk 3. ročník
Matematika 6. -9. ročník
Výtvarná výchova 1. ročník , 6. – 9. ročník

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Prvouka 1. ročník
Český jazyk 4. ročník
Přírodopis 6. – 9. ročník
Fyzika 9. ročník

Mezilidské vztahy

Anglický jazyk 6. – 7. ročník
Hudební výchova 1. ročník
Tělesná výchova 2. ročník, 6. – 9. ročník

Komunikace

Český jazyk 3. ročník
Anglický jazyk 6. – 7. ročník
Prvouka 2. ročník
Informatika 6.-7. ročník

Kooperace a kompetice

Pracovní činnosti 2. ročník
Český jazyk 3. ročník
Matematika 6. – 9. ročník
Informatika 6. ročník, 7. ročník, 9. ročník

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Matematika 2. ročník
Informatika 5. ročník
Zeměpis 6. ročník
Dílny 6. ročník
Pěstitelské práce 7. ročník
Vaření 6.-7. ročník

Hodnoty, postoje, praktická etika

Prvouka 1. ročník, 3. ročník
Český jazyk 6. – 9. ročník
Tělesná výchova 6. – 9. ročník

Výchova demokratického občana (VDO)

Občanská společnost a škola

Český jazyk 4. ročník
Prvouka 1. ročník
Výchova k občanství a ke zdraví 6. ročník
Dějepis 8. ročník

Občan, občanská společnost a stát

Prvouka 3. ročník
Vlastivěda 5. ročník
Výchova k občanství a ke zdraví 9. ročník
Dějepis 8. ročník

Formy participace občanů v politickém životě

Prvouka 3. ročník
Vlastivěda 4. ročník
Výchova k občanství a ke zdraví 7. ročník

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Český jazyk 4. ročník
Vlastivěda 4. ročník
Výchova k občanství a ke zdraví 9. ročník
Dějepis 9. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Evropa a svět nás zajímá

Anglický jazyk 5. ročník, 8.-9. ročník
Zeměpis 8. ročník

Objevujeme Evropu a svět

Informatika 5. ročník
Vlastivěda 5. ročník
Matematika 7.-9. ročník,
Zeměpis 8. ročník
Výtvarná výchova 6. – 9. ročník

Jsme Evropané

Anglický jazyk 3. ročník
Prvouka 3. ročník
Fyzika 9. ročník
Zeměpis 8. ročník

Multikulturní výchova (MKV)

Kulturní diference

Výtvarná výchova 3. ročník
Anglický jazyk 4. ročník, 6. - 7. ročník
Hudební výchova 7. ročník

Lidské vztahy

Anglický jazyk 3. ročník
Vlastivěda 5. ročník
Český jazyk 9. ročník
Tělesná výchova 6. – 9. ročník

Etnický původ

Anglický jazyk 3. ročník
Přírodověda 5. ročník
Tělesná výchova 6.-9. ročník
Hudební výchova 7. ročník

Multikulturalita

Anglický jazyk 4. ročník, 8.-9. ročník
Vlastivěda 5. ročník
Hudební výchova 7. ročník

Princip sociálního smíru a solidarity

Prvouka 3. ročník
Výchova k občanství a ke zdraví 6. ročník
Výtvarná výchova 6. – 9. ročník

Environmentální výchova (EV)

Ekosystémy

Prvouka 2. ročník
Přírodověda 4. ročník
Přírodopis 6. – 9. ročník
Zeměpis 7. ročník

Základní podmínky života

Prvouka 3. ročník
Přírodověda 5. ročník
Chemie 8. – 9. ročník
Přírodopis 6.-9. ročník

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Prvouka 2. ročník
Přírodověda 5. ročník
Fyzika 8. ročník
Chemie 8. – 9. ročník

Vztah člověka k prostředí

Prvouka 3. ročník
Přírodověda 4. ročník
Přírodopis 6. -9. ročník
Chemie 8. – 9. ročník

Mediální výchova (MV)

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Český jazyk 4. ročník
Informatika 5. ročník
Přírodopis 6. – 9. ročník
Fyzika 6. ročník

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Český jazyk 4. ročník. 5. ročník
Dějepis 9. ročník
Výtvarná výchova 6.-9. ročník

Stavba mediálních sdělení

Český jazyk 4. ročník, 8. ročník
Výtvarná výchova 4.-5. ročník
Informatika 6.-9. ročník

Vnímání autora mediálních sdělení

Český jazyk 4. ročník , 5. ročník
Hudební výchova 9. ročník
Dějepis 9. ročník

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tělesná výchova 4.-5. ročník
Hudební výchova 4.-5. ročník
Český jazyk 8. ročník
Výtvarná výchova 6. – 9. ročník

Tvorba mediálního sdělení

Český jazyk 2. ročník, 8. ročník
Informatika 5. ročník, 6. ročník, 7. ročník , 9. ročník

Práce v realizačním týmu

Český jazyk 4. ročník, 5. ročník
Informatika 6.-7. ročník

4. UČEBNÍ PLÁNY

4.1 UČEBNÍ PLÁN 1. STUPEŇ

ŠVP ZŠ ZUBŘÍ - UČEBNÍ PLÁN 1. STUPEŇ										
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	Počet hodin za týden v ročníku					Dotace RVP 1.-5. r.	Dispon. dotace	
			1.	2.	3.	4.	5.			
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČJ	9	9	8	7	7	35	5	
		AJ			3	3	3	9		
	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	M	4	5	5	5	5	20	4	
		I				1		1		
		PRV	2	2	2					
	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PŘIRODOVĚDA	PR				1	2		
			VL				2	2	12	1
		HUDEBNÍ VÝCHOVA	HV	1	1	1	1	1		
			VV	1	2	2	1	1	12	
	UMĚNÍ A KULTURA	TV	2	2	2	2	2	10		
PČ		1	1	1	1	1	5			
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			20	22	24	24	24	114		
POVINNÝCH VYUČOVACÍCH HODIN										
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	DRAMATICKÁ VÝCHOVA	DV				2	2		4	
	HAZENÁ	HÁZ				2	2			
	HUDEBNÍ DÍLNA	HD				2	2			
	GYMNASTIKA	GYM				2	2			
	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČS				2	2			
CELKEM POČET VYUČOVACÍCH HODIN			20	22	24	24	26	118		

4.2 UČEBNÍ PLÁN 2.STUPEŇ

ŠVP ZŠ ZUBŘÍ - UČEBNÍ PLÁN 2. STUPEŇ											
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	Počet hodin za týden v ročníku					Dotace RVP 6.-9. roč.	Dispon. dotace		
			6.	7.	8.	9.	9.				
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČJ	5	4	5	5	15	4			
	CIZÍ JAZYK	AJ	3	3	3	4	12	1			
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	M	5	5	5	5	15	5			
	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	I	1	1	1	1	1	3			
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	DĚ	2	2	2	2					
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		1	2	2	2		2			
	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	V0Z									
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	TV	2	2	2	2	11	10			
	FYZIKA	FY	1	2	2	1					
	CHEMIE	CH			2	2					
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘIRODOPIS	PR	2	2	1	1					
	ZEMĚPIS	ZE	2	1	1	2	21	1			
	HUDEBNÍ VÝCHOVA	HV	1	1	1	1					
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	VV	1	1	2	2	10				
	SVĚT PRÁCE	SP			1						
	DILNY	DIL	1	1							
	VARENÍ	VAR	1	1							
	PĚSTITELSKÉ PRÁCE	PP	1	1			3				
POVINNÝCH VYUČOVACÍCH HODIN			27	27	30	30	114				
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	NĚMECKÝ JAZYK	VJ		2	2	2					
	HAZENÁ	HAZ	2	2	2	2					
	EKOLOGIE	EK	2	2							
	CHEM.-BIOL.SEMINAR	CHBS			2	2					
	DRAMATICKÁ VÝCHOVA	DV	2								
	SPORTOVNÍ HRY	SH	2	2	2	2		8			
	CELKEM POČET VYUČOVACÍCH HODIN		29	29	32	32	122				

4.3 UČEBNÍ PLÁN 2. STUPEŇ – SPORTOVNÍ TŘÍDY

ŠVP ZŠ ZUBŘÍ - UČEBNÍ PLÁN 2. STUPEŇ - SPORTOVNÍ TŘÍDY									
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	Počet hodin za týden v ročníku					RVP 6.-9. roč.	Dispon. dotace
			6.	7.	8.	9.	10.		
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČJ	5	4	4	5	15	3	
	CIZÍ JAZYK	AJ	3	3	3	4	12	1	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	M	4	4	5	5	15	3	
	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	I	1	1	1	1	1	2	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DEJEPIS	DĚ	2	2	2	2			
	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ	1	2	2	2		2	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	TV	3	3	3	3	11	4	
	FYZIKA	FY	1	2	2	1			
ČLOVĚK A PŘÍRODA	CHEMIE	CH			2	2			
	PŘÍRODOPIS	PR	2	2	1	1			
UMĚNÍ A KULTURA	ZEMĚPIS	ZE	2	1	1	2	21	1	
	HUDEBNÍ VÝCHOVA	HV	1	1	1	1			
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	VV	1	1	2	2	10		
	SVĚT PRÁCE	SP			1				
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	DILNY	DIL	1	1					
	VARENÍ	VAR	1	1					
CELKEM POČET VYUČOVACÍCH HODIN	PĚSTITELSKÉ PRÁCE	PP	1	1			3		
	POVINNÝCH VYUČOVACÍCH HODIN		27	27	30	30	114		
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	NĚMECKÝ JAZYK	VJ		2	2	2			
	HAZENÁ	HAZ	2	2	2	2			
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	EKOLOGIE	EK	2	2					
	CHEM.-BIOL.-SEMINAR	CHBS			2	2			
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	DRAMATICKÁ VÝCHOVA	DV	2						
	SPORTOVNÍ HRY	SH	2	2	2	2		8	
CELKEM POČET VYUČOVACÍCH HODIN			29	29	32	32	122		

Poznámky k učebnímu plánu

Na 1. stupni jsme výrazně posílili hodinové dotace vyučovacím předmětům *Český jazyk* (5 hodin z disponibilní dotace) a *Matematika* (4 hodiny z disponibilní dotace).

Vyučovací předmět *Anglický jazyk* vyučujeme od 3. ročníku v rozsahu 3 vyučovacích hodin.

Vyučovací předmět *Informatika* jsme zařadili do 4. ročníku v rozsahu 1 vyučovacích hodin.

Vyučovací předmět *Vlastivěda* je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace a je vyučován ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 2 vyučovacích hodin.

Ve 4. a 5. ročníku si mohou děti dle svého zájmu volit z nabídky 5 volitelných předmětů – *Házená*, *Gymnastika*, *Dramatická výchova*, *Hudební dílna* a *Člověk a jeho svět* (aktualizace předmětu *Člověk a jeho svět* platí pro ŠVP pro šk. rok 2011/2012, 2010/2011, 2009/2010 a 2008/2009). Otevřené volitelné předměty v daném školním roce se vyučují v rozsahu 2 vyučovacích hodin za týden.

Na 2. stupni se liší učební plán sportovních a nespportovních tříd v několika ukazatelích.

Nespportovní třídy

Také na 2. stupni jsme výrazně posílili hodinové dotace vyučovacích předmětů *Český jazyk* (4 hodiny z disponibilní dotace), *Matematika* (5 hodin z disponibilní dotace) a *Informatika* (3 hodiny z disponibilní dotace).

V 9. ročníku jsme přidali ještě jednu hodinu z disponibilní dotace do předmětu *Anglický jazyk*. Vytvořili jsme nový předmět *Výchova k občanství a ke zdraví* sloučením výstupů z oborů *Výchova k občanství*, *Výchova ke zdraví* a *Přírodopis*. Časová dotace je rozšířena o 2 hodiny z disponibilní dotace.

Vyučovací předmět *Zeměpis* má také o 1 hodinu z disponibilní dotace více.

Vzdělávací obor *Člověk a svět práce* na naší škole zastupují 4 předměty: *Svět práce* (8. ročník) a dále *Dílny*, *Pěstitelské práce a Vaření*, které se budou vyučovat podle aktuální nabídky ze strany vedení školy pro daný školní rok (vždy dva předměty pro daný ročník).

Žákům nespportovních tříd jsou nabídnuty tyto volitelné předměty: *Dramatická výchova* (6. ročník), *Ekologie* (6.-7. ročník), *Sportovní hry* (6.-9. ročník), *Německý jazyk* (7.-9. ročník) a *Chemicko-biologický seminář* (8.-9. ročník) a to v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně.

Sportovní třídy

Předmět *Tělesná výchova* je posílen v každém ročníku o 1 vyučovacích hodinu z disponibilní dotace (dohromady 4 hodiny).

Výrazně jsme posílili hodinové dotace vyučovacích předmětů *Český jazyk* (3 hodiny z disponibilní dotace), *Matematika* (3 hodin disponibilní dotace) a *Informatika* (2 hodiny z disponibilní dotace).

V 9. ročníku jsme přidali ještě jednu hodinu z disponibilní dotace do předmětu *Anglický jazyk*. Vytvořili jsme nový předmět *Výchova k občanství a ke zdraví* sloučením výstupů z oborů *Výchova k občanství*, *Výchova ke zdraví* a *Přírodopis*. Časová dotace je rozšířena o 2 hodiny z disponibilní dotace.

Vyučovací předmět *Zeměpis* má také o 1 hodinu z disponibilní dotace více.

Vzdělávací obor *Člověk a svět práce* na naší škole zastupují 4 předměty: *Svět práce* (8. ročník) a dále *Dílny*, *Pěstitelské práce a Vaření*, které se budou vyučovat podle aktuální nabídky ze strany vedení školy pro daný školní rok (vždy dva předměty pro daný ročník).

Žákům sportovních tříd jsou nabídnuty tyto volitelné předměty: chlapani a dívky *Házená* (6.-9. ročník); dívky - *Dramatická výchova* (6. ročník), *Ekologie* (6.-7. ročník), *Sportovní hry* (6.-9. ročník), *Německý jazyk* (7.-9. ročník) a *Chemicko-biologický seminář* (8.-9. ročník) a to v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast *Jazyk a jazyková komunikace* je realizována v povinných vyučovacích předmětech – *Český jazyk a literatura*, *Anglický jazyk* a volitelných předmětech - *Dramatická výchova*, *Německý jazyk* na 1. a 2. stupni ZŠ.

Všechny tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky jazykovými dovednostmi a vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme hlavně jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Vzdělávání je zaměřeno na rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu, vyjádření reakcí a pocitů žáků, pochopení role v různých komunikačních situacích, orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama, porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky a vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků a v neposlední řadě také využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět *Český jazyk* je součástí oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*. Vyučuje se na 1. a 2. stupni ZŠ. Má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Na 2. stupni je naším hlavním cílem cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 1. ročník 9 hodin /týden
- 2. ročník 9 hodin /týden
- 3. ročník 8 hodin /týden
- 4. ročník 7 hodin /týden
- 5. ročník 7 hodin /týden
- 6. ročník 5 hodin /týden

- 7. ročník 4 hodiny/týden
- 8. ročník 5 hodin /týden
- 9. ročník 5 hodin /týden
(platí pro nespportovní třídy)
- 6. ročník 5 hodin /týden
- 7. ročník 4 hodiny/týden
- 8. ročník 4 hodiny/týden
- 9. ročník 5 hodin /týden
(platí pro sportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to vhodné (zejména při větším počtu žáků ve třídě), jsou žáci děleni do skupin. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů, při nichž dochází k propojování žáků různých ročníků. Naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- nabízíme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vyžadujeme u žáků systematické vedení a ukládání informací formou vlastních slovníků pojmů (tzv. „chytrých sešitů“ - platí pro 2. stupeň)
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy formou skupinových prací se slovníky a jazykovými příručkami
- rozvíjíme u žáků schopnost nalézat chyby v textu a odůvodňovat správná řešení

Kompetence komunikativní

- pomocí gramatického a literárního učiva nabízíme žákům možnost rozšiřování slovní zásoby a vedeme je ke správné a srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům formou referátů o knihách

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- aktivně zapojujeme žáky do seznamování s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- snažíme se v žácích podporovat potřebu literárního projevu, recitace a četby formou samostatných prací a účasti v literárních soutěžích

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
předmět ČESKÝ JAZYK		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. –3. ročník		
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti jednoduše reprodukuje text	četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevnování čtenářských dovedností a návyků, uplatnění přirozené intonace 3.r.	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti snaží se porozumět daným pokynům	komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva dialog, mluvčí a posluchač 1.-3.r.	
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru vybírá vhodné výrazy přiměřené věku	výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty 2.-3.r.	OSV –Komunikace 3.ročník OSV – Seberegulace a sebeorganizace – 3. ročník
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost cvičí správnou výslovnost v jednoduchých i obtížnějších slovech	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace 3.r.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči správně a uvědoměle pracuje s dechem při mluvení nebo čtení	rozvíjení znělého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání 1.-3.r.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	členění jazykového projevu 2.-3.r.	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev vypravuje příběh vlastními slovy podle obrázku i bez něj	souvislé jazykové projevy, využívání jednoduché osnovy 3.r.	

zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním vytváření a zautomatizování levopravé orientace, střídání práce a odpočinku	dodržování hygienických návyků správného psaní 1.-3.r.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev dodržuje správné pořadí písmen	Automatizace psacího pohybu, odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu 1.-3.r.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení převádí text z podoby mluvené do podoby psané	plynulý a úhledný písemný projev 2.-3.r.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací 2.-3.r.	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky analyzuje sluchem slovo na hlásky, rozlišuje hlásky a písmena, převádí mluvenou podobu slova (věty) do podoby psané	hláskosloví, stavba slov, nauka o slově 1.-2.r.	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná 2.-3.r.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu –děj, věc, okolnost, vlastnost	třídění slov seznamování s některými slovními druhy 2.-3.r.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru určuje slovní druhy	ohebné a neohebné slovní druhy 3.r.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves vyjadřuje vlastními slovy daný	souvislý mluvený projev význam slov	

příběh	2.-3.r.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy aplikuje vhodné spojovací výrazy	věta s souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy 2.-3.r.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků 2.-3.r.	
odůvodňuje a píše správně:i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, slova se skupinami dě, tě,ně, bě pě,vě,mě, slova s ú,ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, zvířat a místních pojmenování aplikuje pravopisné jevy v textu přiměřeně k učivu a věku	Znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu 2.-3.r	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku dokáže text vyjádřit vlastními slovy	reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy 1.-3.r.	MV –Tvorba mediálního sdělení 2.ročník
vyjadřuje své pocity z přečteného textu dokáže se vcítit do charakteru postav v textu	líčení atmosféry příběhu 3.r.	
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury,poezie (pojmy: básně, rým, sloka, přednes) próza –(pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) 3.r.	OSV – Kreativita – 3.ročník OSV- Kooperace a kompetice – 3.ročník
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností interpretuje a drammatizuje pohádku, příběh	volná reprodukce textu drammatizace pohádky, povídky nebo básně 1.-3.r	

	4.-5. ročník	
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů, tiché čtení s porozuměním 4.-5.r	VDO – Občanská společnost a škola – 4.ročník VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování –4.ročník
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává učí se vyhledávat informace v různých časopisech, v knihovně...	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku 4.-5.r	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení doplňuje neúplná sdělení	orientace v textu 4.-5.r.	.
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vystižení jádra sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku 4.-5.r.	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality- 4.ročník
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku v mluveném projevu volí vhodné výrazy	pravidla dialogu 4.-5.r.	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě diskutuje, je veden ke kultivovanému projevu	porovnávání názorů, tolerance, řešení konfliktních situací 4.-5.r.	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	členění vět, frázování, síla a barva hlasu 4.-5-r.	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - 4. ročník MV- Vnímání autora mediálních sdělení – 5. ročník
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná, nespisovná a hovorová mluva 4.r.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu 5.r.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	orientace ve stavbě textu členění na odstavce 4.-5.r.	OSV- Poznávání lidí – 4.ročník MV – Práce v realizačním týmu – 4.ročník

<p>Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti Vybírá vhodné výrazy, vytváří vlastní text</p>	<p>pravidla sestavování osnovy členění příběhu</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	<p>MV – Vnímání autora mediálních sdělení – 4.ročník</p>
<p>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova více významová</p>	<p>Význam slov, slova jednovýznamová, mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu</p> <p style="text-align: right;">4.r.</p>	
<p>rozdílí ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p>	<p>stavba slova</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu snaží se podle svých schopností správně třídit slovní druhy</p>	<p>slovní druhy a jejich třídění, tvary slov, mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<p>práce s větou</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>stavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí, smysluplné upořádání vět jednoduchých do souvětí</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje rozhoduje o vhodnosti daného spojovacího výrazu</p>	<p>rozmanité spojovací výrazy</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>píše správně i,í/y,ý ve slovech po obojetných souhláskách zdůvodňuje psaní i,í/y,ý po obojetných souhláskách</p>	<p>vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s y,ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných</p> <p style="text-align: right;">4.-5.r.</p>	
<p>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>shoda přísudku s podmětem</p> <p style="text-align: right;">5.r.</p>	
<p>vyjadřuje své dojmy z četby zaznamenává je popisuje atmosféru příběhu,</p>	<p>zážitkové čtení a naslouchání, nalézání příčin věcí a porozumění jim</p>	

vyjadřuje své pocity (radost, smutek...)	4.-5.r.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem ,volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému , vystižení děje, vlastní tvorba na libovolné téma 4.-5.r.	
rozlišuje různé typy uměleckých textů učí se základní literární pojmy	druhy a žánry dětské literatury 4.r. literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času lidová slovesnost 5.r.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	literární pojmy: přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy, verš, rým 4.-5.r.	MV – Stavba mediálních sdělení – 4. ročník
projevuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy správně a uvědoměle pracuje s dechem	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální i nonverbální komunikace) 4.-5.r.	
pracuje s pravidly hry a jejich variacemi dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat	herní dovednosti(vstup do role), sociálně komunikační dovednosti, dodržování pravidel hry 4.-5.r.	
pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků, prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků dramatizace příběhu	dramatizace situace, příběh (řazení situací v časové následnosti) 4.-5.r.	MV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality- 5.ročník MV – Práce v realizačním týmu – 5.ročník
6. - 9. ročník		
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými	čtení – praktické 6.r. výpisky, výtah, výklad 7.-9.r.	

informačními zdroji snaží se o pozorné a přiměřeně rychlé čtení se znalostí orientačních prvků v textu		
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru usiluje o hledání jádra - pointy výpovědi	vypravování, umělecký popis, úvaha	
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj snaží se o pochopení a objektivní náhled na danou problematiku	práce s textem – zpráva, publicistické útvary 7.-9.r	MV- Fungování a vliv médií ve společnosti, Stavba mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení, 8. roč.
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci vybírá vhodné formy vyjadřování	mluvní cvičení, vypravování, subjektivně laděný popis, diskuze, proslov	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru vybírá vhodné výrazy a komunikační prostředky přiměřené věku	vypravování, proslov, výklad, úvaha, popis, dopis osobní a úřední	MV - Tvorba mediálního sdělení - 8. roč.
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči cvičí správnou výslovnost a doprovodné prostředky - gesto, mimiku	mluvní cvičení, proslov, diskuze	
zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu cvičí asertivní chování při argumentaci a schopnost obhájit vlastní názor	diskuze	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky	výpisky, výtah, referát	

<p>textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát analyzuje text za účelem jeho pochopení</p>		
<p>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování rozlišuje podstatné a vedlejší myšlenky textu, podstatné dokáže vyjádřit</p>	osnova textu, vytváření textu podle osnovy – vypravování, popis, životopis	
<p>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správném písemném projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů úměrně k věku tvoří na základě čtenářských i osobních zkušeností vlastní texty</p>	vypravování, popis, publicistické útvary, úvaha, fejeton	
Jazyková výchova		
6. - 9. ročník		
<p>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, intonace, členění souvislé řeči 6.-8.r.	
<p>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p>	tvoření slov, obohacování slovní zásoby – odvozování, skládání, zkracování, přejímání	
<p>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami získává základy orientace ve slovnících a příručkách, učí se příručky operativně využívat</p>		
<p>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a</p>	tvarosloví, pravopis - výstavba textu – od známého	

vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	k novému - přímá řeč	
rozdílí významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí prostřednictvím skladby se seznamuje s interpunkcí	skladba věty jednoduché a souvětí, věty podle modality	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	hláskosloví, tvarosloví, skladba pravopis	
rozdílí spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití učí se vztahu k mateřskému jazyku, seznamuje se s využitím jednotlivých vrstev jazyka v literatuře i běžném životě	obecné poučení o jazyce - čeština a slovanské jazyky - rozvrstvení českého jazyka – spisovné a nespisovné - vývoj českého jazyka 9.r.	
Literární výchova		
6. - 9. ročník		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla získává čtenářské zkušenosti, učí se reprodukovat osnovu děje, pochopit myšlenku díla	referáty o knize, čtenářské záznamy, rozbor čtených textů	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora orientuje se v individuálních autorských stylech i ve stylech daného období	literární pojmy četba a rozbor textů	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo učí se reprodukovat osnovu děje, pochopit myšlenku díla	referáty o knize, divadelním či filmovém představení, čtenářské záznamy rozbor přečtených textů	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika MKV- lidské vztahy, 9.roč.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří kratší literární texty ze studijních důvodů, vytváří delší	literární teorie literární deník samostatné práce	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika MKV- lidské vztahy, 9.roč.

texty dle zadaných propozic		
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, dokládá svůj názor argumenty učí se poznávat znaky hodnotného literárního díla	seznámení s literaturou světovou i národní poučení o hodnotné a konzumní literatuře diskuze, literární deník	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika MKV- lidské vztahy, 9.roč.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele orientuje se v pojmech literární teorie, seznamuje se s dějinami literatury	seznámení s literaturou světovou i národní literární teorie	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele české a světové literatury seznamuje se s významnými autory a jejich nejznámějšími díly	seznámení s literaturou světovou i národní	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování učí se hledat shody a rozdíly v různém ztvárnění námětu	srovnávací písemná práce na základě četby, zhlédnutí dramatického díla, spolupráce s jinými předměty (dějepis, hudební a výtvarná výchova)	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informacích	- práce s knihou, slovníkem, internetem - spolupráce s městskou knihovnou - besedy - projekty	OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Anglický jazyk* je součástí oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*. Výuka probíhá na 1. a 2. stupni ZŠ. Cílem výuky je získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu; osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce; získání schopností číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce; porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí; poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti; vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi a pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život; formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

3. – 8. ročník 3 hodiny /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

9. ročník 4 hodiny /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné jazykové učebně. Má formu individuální, skupinové a projektové práce dětí. Je vhodně doplněna o výjezdy do zahraničí.

V 9. ročníku na konci 1. pololetí jsou žáci rozděleni podle dosažené úrovně jazyka do tří nových skupin (1. pro děti, které ovládají jazyk výborně – rychlejší tempo výuky, rozvoj zejména komunikativních kompetencí; 2. pro děti ovládající jazyk průměrně – opakování znalostí a vědomostí, komunikace; 3. pro děti, které mají problémy s jazykovými dovednostmi – upevnění základních vědomostí, základní konverzační témata)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti pro používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech formou motivačních projektů
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a k jejich vzájemnému propojování

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy pomocí práce s učebnicí a diskuzí nad probíranými mluvnickými jevy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a uměli odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení formou rozhovorů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných textů
- předkládáme žákům dostatek materiálu k rozšiřování slovní zásoby, pracujeme s různými druhy textů
- vedeme žáky ke správné stavbě větných celků zařazováním komunikativních her
- poskytujeme žákům prostor pro samostatné komunikativní projevy

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek příležitosti ke komunikaci žáků v menších skupinkách i v rámci celé třídy zařazováním her a soutěží

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k samostatné přípravě společensko – kulturních akcí pro veřejnost a ostatní spolužáky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE		
předmět ANGLICKÝ JAZYK		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
3. ročník		
vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Číslice 0-12 Školní pomůcky Tělo Jídlo Oblečení Barvy Dům Zvířata Rodina	MKV – lidské vztahy
rozumí jednoduchým pokynům dokáže na pokyny reagovat	Pozdrav, poděkování Pokyny ve třídě	
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	Věk, obličej, rodina, oblečení a části lidského těla	EGS – jsme Evropané
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	Anglická abeceda, Halloween, Christmas, jídlo, oblíbené věci, hra v rolích, dny, přítomný čas - číslo jednotné sloves to be, to have ,věta jednoduchá	MKV – etnický původ
používá abecední slovník dokáže se orientovat ve slovníku	Abecední slovník učebnice	
4. ročník		
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	Sporty, sloveso can, dům, zdraví	MKV – Kulturní diference
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických	Město, orientace v plánku, dovolená, počasí, hra v rolích,	MKV – Multikulturalita

materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci popíše obrázky	měsíce, číslice 21-100	
čte nahlas plynule a foneticky správně, jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu reprodukuje jednoduché věty	Časové údaje, řadové číslovky, školní rozvrh, předměty, motivační písně, říkadla	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	Televizní program, volný čas, časové údaje, dny v týdnu, denní program	
používá dvojjazyčný slovník dodržuje správné pořadí písmen	Slovní zásoba	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	Komiksy, krátké texty, práce s textem, doplňování, zvířata Přítomný čas to BE, to HAVE, přítomný čas průběhový	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci aplikuje pozdravy v rozhovorech	Seznámení s min. časem to BE Seznámení s min. časem to HAVE Informace o tom, co mám rád, o počasí, jak mi je	
5. ročník		
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	Pozdravy, čísla, rodina, spelování, dny	
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci popíše obrázky	Komiksy, krátké texty na daná témata	
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu reprodukuje jednoduché věty	Zájmy	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	Školy v zahraničí, cizí státy, svět	EGS – Evropa a svět nás zajímá
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní	Práce s textem, doplňování	

údaje do formulářů		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace aplikuje pozdravy v rozhovorech	Časové údaje, můj den, volný čas, můj pokoj, dům, město	
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu interpretuje údaje	Hra v rolích, zvířata Přivlastňovací zájmena	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	Přítomný čas to HAVE, to BE Přítomný čas - ostatní slovesa Tvoření otázky	

6. – 7. ročník		
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu vhodnost výběru textu závisí na úrovni jazykové vyspělosti žák správně vyslovuje a interpretuje čtený text	čtenba autentického textu z učebnic, časopisů a vybraných knih	MKV - Multikulturalita MKV – Kulturní diference
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky žák dokáže správně vyjádřit vlastními slovy příběh podle obrázku, dokáže se orientovat v textu	vytvořit podmětnou otázku, přivlastňovací zájmena samostatná, neurčitá a záporná zájmena, větný zápor, číslovky řadové pracuje se slovesy v čase přítomném a minulém	
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, poděkování, žádost o pomoc a nakupování	OSV – Komunikace

<p>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu využívá dosavadní slovní zásobu k volnému překladu daného textu a dokáže vyjádřit vlastními slovy hlavní myšlenku textu</p>	<p>četba neznámého obtížnějšího textu četba autentického materiálu</p>	
<p>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</p>	<p>popíše oblíbené zvíře, činnost, vypravuje děj, charakterizuje postavy a povahové vlastnosti osob</p>	
<p>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tématy ovládá přiměřenou slovní zásobu k probíraným tématům</p>	<p>napíše neformální dopis, sestaví jednoduchý dotazník, popíše jednoduché sdělení</p>	OSV – Mezilidské vztahy
<p>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty uvědoměle aplikuje gramatická pravidla analyzuje vlastní chyby</p>	<p>popíše oblíbené zvíře, činnost, vypracuje děj, charakterizuje postavy a povahové vlastnosti osob</p>	
<p>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</p>	<p>odvodí význam podobných slov v kontextu, převypravuje příběh</p>	
<p>vyžádá jednoduchou informaci formuluje otázku a dokáže najít odpovědi v jednoduchých životních situacích</p>	<p>žádá o radu v obchodě, ve škole a ve městě</p>	
<p>jednoduchým způsobem se domluví v každodenních situacích</p>	<p>orientuje se ve městě, objedná a koupí si jídlo, pití, oblečení, suvenýry</p>	
	<p>8. – 9. ročník</p>	

<p>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu vhodnost výběru textu závisí na úrovni jazykové vyspělosti žák správně vyslovuje a interpretuje čtený text</p>	<p>četba autentického textu z učebnic, časopisů a vybraných knih</p>	
<p>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky</p> <p>dokáže převyprávět vlastními slovy jednoduchý komiks</p>	<p>stupňování příslovcí a přídavných jmen slovesa v čase předpřítomném a budoucím</p>	<p>OSV – Mezilidské vztahy – dramatizace situací</p>
<p>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci doplňuje chybějící části textu na základě poslechu</p>	<p>zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení problému, vyjádřit zamýšlenou, jistou i obecnou budoucnost</p>	
<p>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu využívá dosavadní slovní zásobu k volnému překladu daného textu a dokáže vyjádřit vlastními slovy hlavní myšlenku textu</p>	<p>četba neznámého obtížnějšího textu</p>	
<p>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku dokáže vybrat ve slovníku správný význam slova na základě kontextu v textu</p>	<p>četba autentického materiálu, časopisů a novin</p>	
<p>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tématy dále si rozšiřuje přiměřenou slovní zásobu k probíraným tématům</p>	<p>životopis, popis místa význačné osobnosti, příroda, životní prostředí</p>	
<p>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché</p>	<p>určování slovních druhů, stavba věty, předložky, tázací</p>	

věty a krátké texty samostatně dedukuje gramatická pravidla na základě vhodného textu analyzuje vlastní chyby	dovětky	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	konverzace v daných tématických celcích	
vyžádá jednoduchou informaci	požádá o informaci, požádá o svolení, o službu, o pomoc	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích dokáže zvolit vhodné verbální i nonverbální prostředky v běžných situacích	jednoduché sdělení - oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost o pomoc, přání	

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Tato oblast je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a rozvíjí u dětí logické myšlení.

5.2.1 MATEMATIKA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Matematika je jediným předmětem vzdělávací oblasti *Matematika a její aplikace*. Je vyučována na 1. a 2. stupni ZŠ. Vzdělávání v matematice je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů, matematických postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení a logické a kritické usuzování.

Učivo je rozděleno na 4 tématické okruhy: číslo a proměnná, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru a nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Předmět *Matematika* je úzce spjat s ostatními předměty, např.: *Prvouka, Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Fyzika, Zeměpis, Chemie a Informatika*.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 1. ročník   4 hodiny /týden
- 2.-5. ročník   5 hodin /týden
- 6.-9. ročník   5 hodin /týden

(platí pro nespportovní třídy)
6.-7. ročník 4 hodiny /týden
8.-9. ročník 5 hodin /týden
(platí pro sportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá ve třídách a v učebně informatiky a využívají se různé formy práce. Během hodiny žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním mat. jazyka včetně symboliky
- vyžadujeme od žáků provádění rozborů a zápisů při řešení úloh
- podporujeme rozvoj logického myšlení zařazováním logických hříček a hádanek

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti při řešení úloh (nenabízíme postup řešení, ale diskutujeme nad jejich vlastními nápady)
- vedeme žáky k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- aktivně zapojujeme žáky k provádění rozboru problémů a plánu řešení
- rozvíjíme u žáků schopnost odhadnout výsledek a vyhodnotit jeho správnost

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost přesně a stručně se vyjadřovat užíváním matem. jazyka (terminologie + symboliky)
- poskytujeme žákům prostor, aby mohli volit různé postupy řešení
- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- předkládáme žákům matem. problémy, kterými je vedeme ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci
- aktivně zapojujeme žáky do činnosti v týmu zařazováním práce ve dvojicích či skupinách

Kompetence občanská

- vedeme žáky ke kritickému myšlení při zpracování informací
- poskytujeme žákům prostor pro sebehodnocení či hodnocení práce ostatních (zařazujeme diskuse k výsledkům)
- motivujeme žáky k ohleduplnosti a taktu (respektovat jiné pracovní tempo spolužáků)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření zásoby matem. nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- poskytujeme žákům prostor k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

- vedeme žáky ke správným způsobům užívání vybavení, techniky a pomůcek (názorné předvedení či ukázky)
- předkládáme žákům ke zpracování různé texty, obrazový materiál, grafy a jiné formy záznamu

oblast MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE		
předmět MATEMATIKA		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. - 3. ročník		
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném oboru, vytváří soubory s daným počtem prvků určuje počet prvků pomocí názorných předmětů (mince,..)	Numerace v oboru čísel 0 – 1000. Pamětné i písemné sčítání a odčítání do 1000. Zaokrouhlování na desítky a stovky.	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Vztahy o x méně, o x více, x krát větší, x krát menší.	
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose vyhledává číslo na číselné ose		
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Násobení a dělení v oboru malé násobilky. Násobení a dělení mimo obor násobílek. Dělení se zbytkem.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace rozhoduje o vhodné početní operaci při řešení slovních úloh	Jednoduché i složené slovní úlohy.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase, provádí	Jednotky času.	

jednoduché převody jednotek času učí se určovat čas na různých typech hodin		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Jednotky délky a hmotnosti. Mince a bankovky.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci vyhledává geometrické tvary a tělesa ve svém okolí	Bod, přímka, úsečka, polopřímka, vzájemná poloha přímek. Rovina - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh. Rýsování kružnice. Tělesa – krychle, kvádr, koule, jehlan, kužel, válec.	OSV- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2.ročník
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Rýsování a měření úseček.Porovnávání úseček, střed úsečky.	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		
	4. – 5. ročník	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení rozhoduje o výhodnosti záměny početních operací	Numerace v oboru čísel 0 – 1 000 000.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Pamětné i písemné sčítání a odčítání do 1 000 000. Písemné násobení jedno., dvojj. a trojčiferným činitelem. Písemné dělení jedno. a dvojčiferným dělitelem. Zlomky. Sčítání a odčítání zlomků. Desetinná čísla. Sčítání a	

	odčítání desetinných čísel. Násobení a dělení desetinných čísel deseti a stem. Římské číslice.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel orientuje se na číselné ose	Zaokrouhlování na tisíce, desetitisíce a statisíce.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy snaží se sestavit tabulku a diagram pro slovní úlohu	Souřadnice bodů.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnic), užívá jednoduché konstrukce používá geometrické pravítko a kružítko k přesnému rýsování	Rýsování trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu, kružnice. Úhel. Pravý úhel.	OSV –Rozvoj schopností poznávání - 4.ročník
sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet, rozdíl a násobek úsečky. Obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	Rýsování rovnoběžek, různoběžek a kolmic.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obsah obdélníku a čtverce. Jednotky obsahu.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru	Střed úsečky, osa úsečky, osově souměrné útvary.	

překládáním papíru orientuje se ve čtvercové síti		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky aplikuje matematické postupy v kvízech, rébusech a logických úlohách	Jednoduché i složené slovní úlohy	
6.-9. ročník		
provádí početní operace v oboru celých čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	přirozená čísla, racionální čísla, číselný výraz znázorňování čísel na ose 6.- 8.r. druhá mocnina a odmocnina 8.r.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru 6.-9.r.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel přenáší pravidla dělitelnosti do reálných situací	znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 10, 100 prvočíslo nejmenší společný násobek, největší společný dělitel 6.r.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) znázorňuje vztah „celek-část“ graficky	vztah desetinného čísla, zlomku a procenta početní úpravy se zlomky 6.7.r. procenta úrokování 6.7.r.	EGS – Objevujeme Evropu a svět
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	poměr měřítko plánů a map 7.r.	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	slovní úlohy s použitím procent 7.-9.r.	

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	přepis slovních vyjádření do algebraických výrazů jednočlen, mnohočlen součet, rozdíl a součin mnohočlenů hodnota výrazu rozklad na součin soustavy rovnic o dvou neznámých úpravy lomených výrazů úpravy vzorců užití vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ 8.9.r.	
	zápis slovních úloh s užitím lineárních rovnic 8.9.r	OSV- Kooperace a kompetice
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lineární rovnice 8.9.r.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	triviální slovní úlohy řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe 6.-9.r.	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data interpretuje závislosti uvedené v grafu	zpracování dat do tabulek a grafů čtení z grafů 7.-9.r.	
porovnává soubory dat	základy statistiky, aritmetický průměr 9.r.	
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka 7.-9.r.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem doplňuje tabulku načrtne graf	čtení z grafu funkcí graf lineární funkce 7.-9.r.	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	zavedení matematické symboliky 6.-9.r.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary přiřazuje názvy k útvarům	příklady rovinných obrazců 6.7.r.	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	rýsování a měření úhlů, druhy úhlů, přenašení úhlů,	

rozpozná druhy úhlů sestrojí úhel provádí s úhlem jednoduché operace	operace s úhly 6.r.	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvárů aplikuje vzorce na obrazce složené ze základních geometr. útvárů interpretuje údaje o obsahu	čtverec a obdélník 6.r.	
	trojúhelník, čtyřúhelník, vlastnosti trojúhelník dle délek strana velikostí úhlů výška a těžnice trojúhelníku 6.7.r.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary -analyzuje zadání a následně provádí rozbor	konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů 6.7.r.	
	konstrukce čtyřúhelníků, vzájemná poloha přímky a kružnice, dvou kružnic 7.8.r.	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvary	osová a středová souměrnost osa rovinných útvarů 6.7.r.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti pojmenovává tělesa	rozlišení prostorových útvarů vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka 6.-9.r.	OSV – Kreativita
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles měří údaje potřebné k výpočtům	objem kvádru a krychle, kolm. hranolu, válce, jehlanu, kužele, koule 6.-9.r.	
	povrch kvádru a krychle, kolm. hranolu, válce, jehlanu, kužele, koule 6.-9.r.	
načrtne a sestrojí síť základních těles	sítě těles 6.-9.r.	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání 6.-9.r.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie 6.-9.r.	

užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řešení početních hlavolamů a hříček 6.-9.r.	OSV – Rozvoj schopností poznávání , sebepoznání a sebepojetí
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů 6.-7.r.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	shrnutí poznatků o funkcích příklady funkcí 8.-9.r.	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Thaletova věta 8.r.	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	věty o shodnosti trojúhelníků, podobnost trojúhelníků 7.-9.r.	

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti :

Vzdělávací oblast je přítomna na 1. a 2. stupni. Umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, základní dovednosti při získávání, vyhledávání a zpracování informací pomocí strojů výpočetní techniky. Oblast zahrnuje postupy vedoucí k ovládnutí výpočetní techniky za určitým cílem nejenom v oboru informatiky, ale i ostatních oborech a v aplikacích praktického života; začleňuje výpočetní techniku do běžného používání žáka jako pomůcky. Oblast vytváří podhoubí postupů a specifického druhu myšlení umožňující logický, moderní a technologicky pokročilý náhled na skutečnost a svět. Vede k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivity učení a racionálnější organizaci práce a k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Vybízí k použití výpočetní techniky jako prostředku prezentace, sdělení, tvrzení, modelu či jiného tvůrčího díla ve formě vhodně vyprodukovaných dat.

5.3.1 INFORMATIKA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět je realizován ve vzdělávací oblasti *Informační a komunikační technologie*. Výuka probíhá na 1. a 2. stupni ZŠ. Oborové zaměření předmětu je zaměřeno na informatiku, práci s informacemi a jejich vyhodnocování a prezentace. Strategie výuky je vedena od počátečních teoretických východisek, ukázek z praxe, přes přípravné práce ke konečnému, vesměs praktickému ověření a vyhotovení obdobného díla. Výchovné a vzdělávací aspekty jsou vyučujícím voleny tak, aby u žáků zdůraznily přípravu na systematickou, zodpovědnou a ukázněnou praktickou činnost s jednoduchým, ale srozumitelným produktem.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

4. ročník 1 hodina /týden

5.-9. ročník 1 hodina / týden

(platí pro nespportovní třídy)

5. – 8. ročník 1 hodina /týden

(platí pro sportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Tvorba a zpracování informací se děje v učebně informatiky. Součástí je systematická projektová práce v krátkých časových úsecích a pracovních skupinách, při kterých dochází k jednoduchým ověřitelným konkrétním výstupům, které si obvykle žáci ponechají ve formě výtisku či souboru. Způsob výuky předpokládá práci v malých skupinách s pevně stanovenými rolami, které mohou uvnitř skupiny rotovat.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení pojmů výpočetní techniky a přiřazení ke konkrétním jevům a přístrojům v učebně
- vytváříme pro žáky postupy, které vedou k užití veškeré dostupné výpočetní techniky, hardwaru i softwaru tak, aby informace našli, získali, zpracovali a prezentovali na úrovni přiměřené věku a mentální vyspělosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k získání řešení problému použitím výpočetní a jiné techniky s tím, že navrhnou, uplatňují více různých kreativních postupů, které vedou ke stanovenému cíli, přičemž zachovávají co nejlepší efektivitu a abstraktnost (obecnost) řešení, pokud je to možné vzhledem k jejich myšlenkové a věkové úrovni

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům zdůvodnit užití praktické postupy, věcně, nekošatě a přesně formulovat své postupy a činnosti se svěřenou technikou, vytvářet hypotézy, teze, kreativní názory a při jejich prezentaci komunikovat na odpovídající úrovni
- předkládáme žákům postupy jak správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory v souvislosti s realitou a užitou výpočetní technikou

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby mohli spolupracovat ve skupině, přijímat a plnit role dané ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učit se věcně argumentovat a přijmout bez emocí odlišný názor
- vedeme žáky k dodržování základních pravidel slušného chování, zvláště při prezentaci, hodnocení a komunikaci
- aktivně zapojujeme žáky k podílení se na hodnocení členů skupiny a přijímání odpovědnosti člena kolektivu přenesenou zprostředkovaně na celou pracovní skupinu

Kompetence občanské

- nabízíme žákům postupy, při kterých se učí respektovat názory ostatních, učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace, uvědoměle se ubírají k plnění povinností vyplývajících z výuky předmětu a zodpovědně pohlíží na případnou domácí přípravu (žáci se učí sebehodnocení a reálnému pohledu na svou vlastní osobu)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k takové organizaci vlastní práce, která je nasměruje ke správnému a bezpečnému používání pomůcek a aparatur jim svěřených k práci
- zdokonalujeme u žáků jejich praktické postupy, které svou šikovností, kreativitou a přísadou myšlenkové abstrakce úměrné problému prezentují pomocí ústního, psaného a elektronického projevu metodami přehlednými, srozumitelnými a ověřitelnými jimi i ostatními
- při práci žáky vedeme k zodpovědnosti za věci vlastní i svěřené, k bezpečnému a hygienickému využívání výpočetní techniky

oblast INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE		
předmět INFORMATIKA		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
4 . ročník		
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím respektuje pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady, chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím, zná pravidla práce v počítačové učebně, zachovává pravidla	Projekt Základy práce s počítačem řád počítačové pracovny, zásady bezpečnosti práce, postupy při běžných problémech, společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

<p>ergonometrického používání počítače, hlásí problémové situace učitelé</p>		
<p>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, seznámí se s počítačem a jeho částmi, pozná a pojmenuje a popíše klávesnici, myš, mechaniku, umí zapnout počítač, ovládá myš</p>	<p>Projekt Vyhledávání informací a komunikace základní pojmy hardware, popis počítače a přídatných zařízení, základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení operační systémy a jejich základní funkce, jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</p>	<p>MV- Tvorba mediálního sdělení</p>
<p>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení připojí se na internet a pod vedením učitele se v něm orientuje, procvičuje učivo s výukovými programy, hraje hra, prohlíží a zpracovává odkazy na dostupné internetové stránky, žák při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p>	<p>Projekt Zpracování a využití informací seznámení s formáty souborů (doc, gif) multimediální využití počítače</p>	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS – Objevujeme Evropu a svět</p>

<p>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení</p>	<p>Projekt Zpracování a využití informací základní funkce textového a grafického editoru</p>	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS – Objevujeme Evropu a svět</p>
<p>6. ročník</p>		
<p>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě žák ověřuje pravdivost, posuzuje ověřitelnost informací a informačních zdrojů, provádí srovnání s tradičními neelektronickými vstupy</p>	<p>Projekt - Vyhledávání informací a komunikace vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet, prohlížeč, vyhledávání, informační zdroje ve škole a ve světě</p>	<p>OSV - Kooperace a kompetice, komunikace</p>
<p>žák má orientaci v pojmech oboru informatiky, u žáka dochází k vytvoření vztahu mezi informací ve formě dat a jejím strojovým zpracováním, žák umí dat trvale uchovávat</p>	<p>Projekt - Systém a informace aneb Jak se tam uvnitř mají skříteci operační systémy, informace jako data, základní pojmy hardware a software, zálohování a ukládání dat</p>	<p>MV - Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu</p>
<p>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě žák je schopen spojit různé typy</p>	<p>Projekt - Pokročilé zpracování textových dat v textovém editoru vytváření podkladních dat, jejich zpracování, tvorba a tisk rozsáhlého textového dokumentu (diplom, vizitka, plakát, pozvánka, protokol lab. práce)</p>	

informací a z nich vytvořit pokročilý textový dokument respektující pravidla typografie, hygieny, estetiky a designu uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení		
žák efektivně využívá moderní komunikační technologie, umí ji zapojit, zprovoznit ji trvale či dočasně, umí komunikační kanály zabezpečit a užívat v souladu s pravidly netikety, autorství a bezpečnosti provozu	Projekt - Abychom (ne)chodili komunikační kanály komunikace na intranetu školy pomocí drátových a bezdrátových technologií - web kamera -ICQ, organizér Outlook, IP telefonie, chat, news, IR relay, bluetooth	
7. ročník		
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací pro práci s textem a obrazem zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Projekt - Zpracování a využití informací - Grafika Zoner sběr grafických dat, jejich přenos do počítače, počítačová grafika, rastrové a vektorové programy, jejich ovládání a využití při tvorbě základních grafických prací	OSV - Kooperace a kompetice, komunikace MV - Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení	Projekt - Zpracování a využití informací - Prezentace prezentace informací - tvorba jednoduché a pokročilé prezentace, jednoduchých animací, animovaný text, výstupy do souborů	
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví využívá specializované postupy a software sloužící k ochraně dat	Projekt - Zpracování a využití informací - Ochrana dat a bezpečnost na PC ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika, archivace dat, ochrana dat, ochrana počítače, pravidla bezpečné manipulace s PC a daty, kryptografie, šifrování a ochrana před útoky	
8. ročník		
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	Projekt - Zpracování a využití informací - Tabulkový procesor tabulkový editor, vytváření	

<p>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení</p>	<p>tabulek, porovnávání dat, vzorce, funkce, práce s grafy, operace s časem, zpracování dat v tabulce, tisk v Excelu</p>	
<p>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení</p>	<p>Projekt – Pokročilé vyhledávání aneb dolování dat Vyhledávání informací pomocí klíčových slov, indexů. Formulace dotazu. Využití booleovské logiky při vyhledávání. Stanovení efektivnosti vyhledávání (kritérium přesnosti, úplnosti). Databázové a fulltextové systémy. Databáze dokumentografické (obsahující texty dokumentů) a faktografické (obsahující přímo fakta o skutečnosti). Práce s databázemi, velkými souhrny údajů, filtry, dotazy, souhrny, tisk, konkrétní ukázky – vysvědčení, telef. Seznam, jízdní řád, ubytování, ceník, atp., vyhledávání lokální na disku i v síti – internet (IE)</p>	
<p>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení</p>	<p>Projekt – Základy algoritmů a programování Obecná algoritmizace – bloková schémata, strukturované a globální metody programování, sestavení algoritmických schémat s aplikací na logiku a matematiku – maximum, minimum, dělitel, výpočet dle vzorce, průměr, setřídění, porovnání, výběr vstupu a výstupu, základní algoritmická schémata interpretovaná graficky – Karel 98, Logo.</p>	
<p>Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací zpracuje a prezentuje na uživatelské i odborné úrovni</p>	<p>Projekt - Zpracování a využití informací - Pokročilá úroveň grafiky sběr grafických dat, jejich přenos do počítače, počítačová grafika - rastrový program</p>	

informace v textové, grafické a multimediální formě uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení	GIMP, ovládání a využití efektivních, efektivních a odborných postupů při tvorbě pokročilých grafických prací	
9. ročník		
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení	Projekt - Můj osobní web prezentace informací - tvorba osobního webu ze šablony pomocí WYSIWYG editoru, sběr podkladných dat pro web a jejich přenos do místního i vzdáleného počítače, doplňky webu (banner, animace, webhosting)	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení	Projekt - Grafika 3D zpracování návrhu objektu v prostoru pomocí CAD technologie, fraktály a jejich význam, raytracing, morphing, textury	
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Projekt - Školní televizní vysílání	
zpracuje a prezentuje na uživatelské i odborné úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě zpracovává a uchovává výsledky své práce v elektronické podobě a poskytuje je k dalšímu sdílení	ovládání digitální techniky, její zapojení a využití při zpracování a sběru videa, zvuku a při komunikaci, veřejná a školní prezentace tvorby	

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast je zařazena pouze pro 1. stupeň ZŠ . Tato komplexní oblast vymezuje ve 3 vyučovacích předmětech (prvouka, přírodověda, vlastivěda) vzdělávací oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví atd. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Na 2. stupni ZŠ na ni navazuje oblast *Člověk a společnost*. Spolupracuje s dalšími předměty, zejména s *Českým jazykem a Výtvarnou výchovou*.

Cílem vzdělávací oblasti je :

- utváření pracovních návyků v jednoduché činnosti;
- orientace ve světě informací;
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu chování a jednání na základě obecně platných pravidel, k plnění povinností;
- vytváření ohleduplného vztahu k přírodě, kulturním výtvorům a jejich ochraně;
- přirozené vyjadřování pozitivních citů;
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí;
- poznání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví druhých;

5.4.1 PRVOUKA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Žáci si utvářejí prvotní reálný obraz světa, poznávají sebe i nejbližšího okolí. Seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných stránek i krás lidských výtvorů a přírodních jevů, porozumění světu kolem sebe, způsobu života, chápání současnosti, minulosti a budoucnosti.

Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Má připravit žáka do života lidí, kteří budou dobře zorientováni ve světě, budou schopni nalézt místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít volný čas.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

1. ročník 2 hodiny /týden
2. ročník 2 hodiny /týden
3. ročník 2 hodiny /týden

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Žáci pracují ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek, dle počasí využít vycházek do okolí školy.

Výchovné a vzdělávací strategie k naplnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáky k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislosti
- učitel neustále motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáky k řešení problémů
- učitel vede žáky k upevňování účelného rozhodování a jednání v různých situacích
- učitel vede žáky k samostatnému vyhledávání vhodných informací

Kompetence komunikativní

- učitel zařazuje do výuky různé formy aktivity a tím umožňuje žákům formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vede žáky k umění naslouchat a vhodně na danou situaci reagovat
- vede žáky k přirozenému vyjadřování svých pocitů ve vztahu k sobě i k okolnímu světu
- vede žáky k vzájemné pomoci a poradě

Kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje práci ve skupině a tím vede žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a k respektování daných pravidel a názorů druhých
- snaží se zapojit všechny do diskuze a ocenit své názory a přínosy

Kompetence občanské

- učíme žáky cenit, respektovat a chránit naše tradice, historické a kulturní dědictví
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění ve městě, ve svém okolí
- učitel umožňuje dávat věci a jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáky k používání různých materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel vede žáky k odpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti
- učitel vede žáky k efektivní organizaci své práce

oblast	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
předmět	PRVOUKA	
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. ročník		
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí vysvětlí cestu do školy chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě dokáže požádat o pomoc	Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	OSV – poznávání lidí OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích vyjádří vlastními slovy proměny v přírodě	4 roční období a jejich proměny	

rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost popíše svůj domov	Domov – prostředí domova	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi rozlišuje blízké příbuzenské vztahy	Rodinné vztahy	VDO – Občanská společnost a škola
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví uplatňuje základní hygienické návyky	Lidské tělo – jeho části a péče o zdraví	
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci orientuje se v čase	Orientace v čase, časový řád, hodiny	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Dopravní prostředky, dovolená, prázdniny	
2. ročník		
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí popíše cestu do školy a zpět	Cesta do školy	
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Školní řád	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích účastní se školního požárního poplachu	Osobní bezpečí, situace ohrožení	
uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu dodržuje pravidla a bezpečnost	Dopravní výchova	

<p>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích charakterizuje každé roční období rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>4roční období, rostliny a živočichové</p>	<p>EV – Ekosystémy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi orientuje se v blízkých rodinných vztazích</p>	<p>Moje rodina, rodinné zvyky, tradice</p>	
<p>začlení svou obec do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci</p>	<p>Náš domov – dům, byt</p>	
<p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví sestaví jídelníček jednoho dne</p>	<p>Člověk – části těla, hygiena a čistota, zdraví a zdravá výživa</p>	<p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí</p>
<p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti rozlišuje kalendářní rok, školní rok</p>	<p>Orientace v čase</p>	
<p>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností zná povolání svých rodičů a pojmenuje další povolání</p>	<p>Práce a volný čas, profese, koníčky</p>	<p>OSV – Komunikace</p>
<p>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost, současnost vyjádří vlastními slovy o zvycích ve své rodině</p>	<p>Zvyky a tradice, minulost a současnost</p>	
<p>3.ročník</p>		

<p>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí orientuje se v blízkém okolí</p>	<p>Místo, kde žijeme – domov, škola, obec</p>	<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace</p>
<p>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije vyjmenuje některé rodáky, či pověst</p>	<p>Historie obce</p>	
<p>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<p>Různá zaměstnání a podniky</p>	
<p>začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci snaží se najít na mapě svou obec a kraj</p>	<p>Země, v níž žijeme – okolní krajina, orientace v krajině, naše vlast a sousedé</p>	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>
<p>roziší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p>	<p>Neživá příroda</p>	<p>EV – Základní podmínky života</p>
<p>rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě zná některé chráněné přírodniny v obci</p>	<p>Živá příroda – rostliny a živočichové</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí</p>
<p>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>Zkoumáme přírodu</p>	
<p>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům je veden k dodržování pravidel chování navzájem</p>	<p>Člověk – rasy, rovnost lidí</p>	
<p>dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných popíše části těla člověka</p>	<p>Člověk – stavba těla, zdraví</p>	<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vzdělávací oblast je rozdělena do 2 tématických okruhů : Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Cílem výuky je učit se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, poznávat planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, poznávat velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny hledat důkazy o proměnách přírody, přispívat k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí. Poznávat člověka jako lidskou živou bytost, která má biologické a fyziologické funkce a potřeby, poznávat, jak se člověk vyvíjí, získává základní poučení o zdraví i o bezpečnosti chování v různých životních situacích. Uvědomovat si svou odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných lidí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 4. ročník 1 hodina
- 5. ročník 2 hodiny/týden

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Žáci pracují ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek, dle počasí využít vycházek do přírody.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení :

- provádíme pokusy a tím žáci pozorují a experimentují, získané výsledky se snaží porovnávat a vyvozovat z nich závěry
- nabízíme různé zdroje informací a tím vedeme žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů
- provádíme výklad a tím vedeme žáky k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů a uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problému :

- vedeme žáky k upevnování účelného rozhodování v různých situacích
- vedeme žáky k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti vyzdvihováním výsledků jejich práce
- nabízíme problémové úkoly a tím vedeme žáky řešit problém, volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní :

- umožňujeme žákům při diskuzích formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování a komunikaci s okolím
- podporujeme u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů formou dobrovolných úkolů
- vedeme žáky k pojmenování pozorované skutečnosti

Kompetence sociální a personální :

- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žáci učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla
- poskytujeme prostor pro skupinovou práci a tím učíme žáky vytvářet příjemnou pracovní atmosféru
- umožňujeme žákům klást otázky a tím přispívat k diskuzi v malé skupině

Kompetence občanské :

- umožňujeme dávat věci, jevy do souvislostí a vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- učíme žáky respektovat názory druhých

Kompetence pracovní :

- předkládáme různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vedeme žáky k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých i z hlediska ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k efektivní organizaci své práce

oblast	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
předmět	PŘÍRODOVĚDA	
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
4. ročník		
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka vysvětlí roční cyklus v jednotlivých společenstvech, uvědomí si rozmanitost přírody zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí vyjmenuje některé přírodniny v našem okolí	Přírodní společenstva v různých ročních obdobích	EV: ekosystémy polí, vod, lesů, kulturní krajina
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodňuje postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu prokáže tvorbu solného krystalu	Horniny a nerosty, měření (délka, hmotnost, čas)	

<p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí zdraví člověka podporovat nebo poškozovat vyjádří vlastními slovy svůj podíl na ochraně životního prostředí</p>	<p>Člověk a příroda – význam půdy lesů, vodních ploch, ochrana přírody</p>	<p>EV: vztah člověka k prostředí</p>
<p>5. ročník</p>		
<p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období vysvětlí vlastními slovy střídání dne a noci a ročních období</p>	<p>Člověk a vesmír – Slunce, souhvězdí, galaxie, Sluneční soustava, Země</p>	<p>EV: Základní podmínky života</p>
<p>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí vybrané živočichy a rostliny přiřadí k podnebným pásmům</p>	<p>Člověk a živá příroda – rozmanitost života na Zemi, podnebné pásy, život v oceánech a mořích ČR – oblast mírného pásu</p>	<p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV: Etnický původ</p>
<p>porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy zařadí vybrané organizmy do skupin</p>	<p>Třídění živých organismů – bakterie, houby, rostliny, živočichové, obratlovci, bezobratlí</p>	
<p>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života vyjmenuje jednotlivé soustavy lidského těla rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození porovná znalosti se svým životním stylem</p>	<p>Člověk – součást přírody, společné znaky s ostatními živočichy, lidské tělo (kostra, svaly, dýchání, oběhová, trávicí a vylučovací soustava, zuby – zdravá výživa, kožní a smyslová soustava, rozmnožovací soustava)</p>	

<p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události zdůvodní nutnost ochrany svého zdraví uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou uvědomí si škodlivost návykových látek předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc pokusí se ošetřit drobné poranění</p>	<p>Ochrana zdraví</p>	
<p>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu demonstruje pokus s jednoduchými stroji účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob sestaví svůj týdenní plán</p>	<p>Člověk a lidské výtvo</p>	
<p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat popíše, jak může dojít k narušení životního prostředí objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází</p>	<p>Chráníme přírodu</p>	

souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka popíše možnosti vylepšení životního prostředí v obci		
---	--	--

5.4.3 VLASTIVĚDA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

V předmětu *Vlastivěda* jsou realizovány 3 tematické okruhy : Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas. Cílem je pochopení organizace života v obci, společnosti, praktické poznávání místních, regionálních skutečností, rozvoj vztahu k zemi, národní cítění, upevnění vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi, směřování k výchově budoucího občana demokratického státu. Orientovat se v čase.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

4. ročník 2 hodiny/týden

5. ročník 2 hodiny/týden

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Žáci pracují ve třídě s využitím různých forem práce a dostupných pomůcek.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení :

- provádíme výklad a tím vedeme žáky k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, a snažíme se uvádět věci do souvislostí
- nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dějin a života lidí
- snažíme se vést žáky k posuzování vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů :

- nabízíme problémové úkoly, objasňujeme více druhů řešení a tím vedeme žáky k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání vhodných informací
- pomáháme žákům radou a dostatečným množstvím materiálů, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní :

- nabízíme různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím žákům umožňujeme porozumět různým typům textů a záznamů
- poskytujeme žákům informační a komunikační prostředky a technologie a tím je vedeme k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech a k poznávání různých druhů textů a dokumentů

Kompetence sociální a personální :

- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, učíme je spolupracovat ve skupině a přispíváme k vytváření příjemné atmosféry
- vedeme žáky k tomu, aby v případě potřeby poskytli pomoc nebo o ni požádali
- umožňujeme žákům klást otázky a tím žáci přispívají k diskuzi ve skupině a cítí potřebu efektivně spolupracovat

Kompetence občanské :

- učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice, kulturní a historické dědictví navštívením různých výstav a muzeí
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění města nebo svého okolí
- umožňujeme dávat věci do souvislostí propojováním učiva různých předmětů
- vedeme žáky k utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům

Kompetence pracovní :

- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vedeme žáky k efektivní organizaci své práce zadáváním samostatných úkolů
- předkládáme různá rizika a následky ve vztahu k lidem i k přírodě a tím je vedeme k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti

oblast		
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
předmět		
VLASTIVĚDA		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
4. ročník		
zprostředkuje ostatním , zážitky, zkušenosti a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích vypravuje o svých zážitcích z cest	Naše vlast – ČR – poloha, sousední státy, státní hranice	
rozdělí hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam volba starosty třídy	ČR – demokratický stát, prezident, vláda, parlament, zákony, Ústava ČR, práva občanů, státní symboly	VDO – Formy participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů vysvětlí vlastními slovy význam státních svátků	Svátky	

<p>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu orientuje se v plánu obce</p>	<p>Mapy a plány – měřítko, čtení map, vysvětlivky map, orientace v krajině</p>	
<p>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě určí světové strany</p>	<p>Světové strany, kompas, buzola, barvy na mapě</p>	
<p>rozdlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli pracuje s mapou vypracuje jednoduchý plánec své cesty do školy</p>	<p>Druhy map</p>	
<p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat aktivně se zúčastní Den Země</p>	<p>Povrch ČR – nadmořská výška, pohoří. Vodstvo ČR – členění, přítoky, povodí, vodní nádrže, rybníky, přehrady, jezera, úmoří</p>	
<p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období změří a zapíše teplotu vzduchu</p>	<p>Počasí a podnebí – čím je ovlivňována teplota vzduchu, sluneční svit, nadmořská výška</p> <p>Půda a zemědělství – vznik, složení, typy půd ,zemědělská a rostlinná výroba</p>	
<p>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) pojmenuje některé chráněné rostliny a živočichy</p>	<p>Chraňme přírodu – CHKO, národní parky, chráněné rostliny a živočichové</p>	
<p>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích vypráví své zážitky z cest vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení,</p>	<p>Putujeme po naší vlasti</p>	

<p>hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického zná památná místa v nejbližším okolí</p>		
<p>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek navštíví místní knihovnu</p>	V našem kraji	
<p>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik navštíví výstavy místního regionálního muzea</p>		
<p>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy přihadí události na časové přímce</p>	Hlavní události nejstarších českých dějin – pravěk, příchod Slovanů, vláda Přemyslovců, vláda Lucemburků, středověk, Husitské války, po Husitských válkách, první Habsburkové	
5. ročník		
<p>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam uspořádá volbu starosty třídy</p>	Doba Pobělohorská, doba osvícenství, obrození měšťanské společnosti, stroje ovládly život, Národ sobě, Češi a Němci, tvář Československé republiky, válečná a poválečná léta	
<p>rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí své názory, připustí i omyl a dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky navrhne body třídních pravidel orientuje se v základních formách vlastnictví, používá</p>	Od totalitní moci k demokracii	MKV – lidské vztahy

peníze v běžných situacích		
vyjádří na základě vlastních zkušeností, základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) zná současnost obce/starosta/	V krajích naší vlasti – Zlínský kraj	
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy vyjádří nesouhlas se záporným jednáním	ČR – demokratický stát ČR – součást společenstva hospodářsky vyspělých států, vytvoření jednotné Evropy - EU	VDO – občan, občanská společnost a stát EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Oblast je zařazena na 2. stupni ZŠ. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti a ukazuje cestu, jak je využít pro současný život. Důraz je kladen zejména na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem. Snaží se všemi formami práce rozvíjet vlastenectví a úctu k tradicím a lidským hodnotám. Ukazuje člověka v jeho každodenním životě se všemi klady i zápory a nabízí možnost ponaučení z minulých chyb jiných lidí. Snaží se zprostředkovávat všechny informace o zdravém a plnohodnotném životě svobodného člověka v demokratickém státě.

Žáci by si měli osvojit dovednosti práce s jednoduššími i složitějšími dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měli by se naučit orientovat ve faktech a při tom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém, který by měli umět i přiměřeně obhajovat.

Úzce souvisí s dalšími vzdělávacími oblastmi - *Člověk a příroda, Matematika, Umění a kultura, Jazyk a jazyková komunikace a Člověk a zdraví.*

Oblast zahrnuje vyučovací obory: *Dějepis a Výchovu k občanství a ke zdraví.*

5.5.1 DĚJEPIS

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Dějepis* je zařazen do vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*. Jeho hlavním posláním je utváření historického vědomí jedince a uchování historické paměti, především ve smyslu historické zkušenosti. Důležité je zejména poznání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší doby. Učivo by mělo být

určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Dějepis je spjat s dalšími vyučovacími předměty: Zeměpis, Matematika, Fyzika, Přírodopis, Chemie, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Jazyky, Výchova k občanství a ke zdraví a Tělesná výchova.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6.-9. ročník 2 hodiny / týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení:

Výuka probíhá ve třídě. Je doplněna návštěvami výstav, exkurzemi a krátkodobými projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme žákům dostatek informačních zdrojů, které jim umožní poznávání dějin
- zadáváme žákům úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých oborů lidské činnosti
- nabízíme žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dějin a života lidí
- vedeme žáky k posuzování vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání vhodných informací
- zařazujeme rozmanité aktivity (diskuse, schopnost a umění obhájit své rozhodnutí, ke kterému došli na základě řešení problému) pro práci individuální a pro práci ve skupině žáků

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům při diskusích na dané téma formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- vedeme žáky k umění naslouchat a vhodně na danou situaci reagovat
- předkládáme žákům různé texty a dokumenty a učíme je vyhledávat v nich informace

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, která vede ke spolupráci a vzájemné pomoci
- vytváříme ve třídě příjemnou a pracovní atmosféru
- učíme žáky schopnosti sebekontroly a hodnocení na základě společné práce

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví například návštěvou depozitáře muzea našeho města

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění ve městě, ve svém okolí
- učíme žáky respektovat názory druhých

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k efektivní organizaci své práce

oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST		
předmět DĚJEPIS		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6. ročník		
<p>pochopí význam dějin jako sdělení minulosti. osvojí si hlavní periodizaci dějin. uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti. pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány.</p>	<p>Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny</p>	
<p>má představu o rozdílech způsobu člověka pravěkých a současných lidí. podle obrázků umí popsat pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty. pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství. pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu. uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa.</p>	<p>Pravěk Starší doba kamenná Mladší doba kamenná Doba kovů Naše země v období pravěku</p>	
<p>popíše život v době nejstarších civilizací. zná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států. pochopí podstatu aténské demokracie. uvědomí si význam vzniku křesťanství. uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy.</p>	<p>Starověk Oblasti starověkého východu, charakteristické rysy oblasti, náboženské představy, počátek písma a kultury, přínos starověkých civilizací Řecko Řím</p>	

	7.ročník	
osvojí si periodizaci středověku. uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu.	Středověk Ranný středověk Byzantská,arabská a franská říše	
ví o prvních státních útvarech na našem území. má základní poznatky z období počátku českého státu. zná úlohu a postavení církve ve středověké společnosti. uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí. seznámí se se změnami politickými, sociálními a kulturními během vývoje států.	Slované,stěhování národů,Sámová říše,Velkomoravská říše, počátky českého státu, románská kultura	
je seznámen s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské.	Vrcholný středověk Rozvoj měst,změny ve středověké společnosti,nástup Lucemburků a vláda Karla IV.,rozvoj kultury a vzdělání, gotická kultura	
charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí.	Husitství – příčiny, průběh, výsledky Doba vlády Jiřího z Poděbrad	
uvědomí si okolnosti vzniku evropského soustátí.	Doba jagellonská Renesanční kultura	
	8.ročník	
má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi. ví o důsledcích objevných cest a poznávání nových civilizací. seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí.	Počátek novověku Objevné cesty a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací Humanismus Vynález knihtisku, další důležité objevy a vynálezy	
zná rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap. seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli. seznámí se s pojmem konstituční monarchie.	České země za vlády Habsburků Doba Rudolfa II., bitva na Bílé hoře a její důsledky, život v pobělohorské době, barokní kultura.	VDO – Občanská společnost a škola
pozná významné osobnosti našich dějin.	Osvícenství Vláda a reformy Marie	

<p>chápe pojem kolonie, uvědomuje si význam boje za svobodu.</p>	<p>Terezie a Josefa II., selské rebelie Hospodářský a kulturní rozvoj. Baroko a životní styl. Situace v Anglii, Francii, Rusku a Prusku Vznik USA</p>	
<p>uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí. uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve společnosti.</p>	<p>Velká francouzská revoluce, napoleonské války a jejich důsledky Průmyslová revoluce</p>	<p>VDO – Občanská společnost a stát</p>
<p>chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů. uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností.</p>	<p>Národní obrození, utváření novodobého českého národa, František Palacký a další osobnosti národního obrození</p>	
<p>uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran. chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie)</p>	<p>Revoluční rok 1848 Česká politika a kultura na konci 19.st.</p>	
<p>seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků.</p>	<p>Procesy sjednocování v Itálii a Německu</p>	
<p>chápe historický rozměr pojmu rasismus.</p>	<p>Občanská válka v USA</p>	
	<p>9.ročník</p>	
<p>je seznámen s příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války. má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky. uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémním způsobem. chápe historický rozměr pojmu nacionalismus, extrémismus,</p>	<p>světová válka Vznik československého státu, první prezident T.G.Masaryk Období 1.republiky Hospodářská krize a 30. léta v Československu Fašismus v Evropě Prezident E.Beneš, Mnichovská zrada</p>	

agrese.		
uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu.	Revoluce v Rusku SSSR v meziválečném období	
zná průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě.	světová válka Protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát Průběh a důsledky války Domácí a zahraniční odboj Holocaust	
seznámí se s postavením ČSR v mezinárodních souvislostech.	Poválečné Československo v letech 1945 – 1948	
učí se rozpoznat znaky totalitní společnosti.	Únorový převrat 1948	MV – Interpretace mediálního sdělení a reality, vnímání autora mediálního sdělení
chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší zemi. seznámí se s vnitřní situací v naší republice. učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů.	Postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR Projevy sovětizace ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí Rok 1968 Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků Obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“	

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět vznikl spojením dvou samostatných předmětů: *Výchova k občanství + Výchova ke zdraví*. Spojuje v sobě dvě vzdělávací oblasti: *Člověk a společnost a Člověk a zdraví*. Navazuje přímo na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Úzce souvisí s několika dalšími předměty -zejména *Dějepis, Přírodopis, Zeměpis a Tělesná výchova*.

Cílem předmětu je lepší sebepoznání, začlenění do společnosti, poznání zákonitostí chodu rodiny a státu, rozvoj občanského a právního vědomí žáků, získávání praktických dovedností v souvislosti s ochranou svého zdraví a základní poznání o vztazích mezi lidmi.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. ročník 1 hodina /týden
- 7. ročník 2 hodiny /týden
- 8. ročník 2 hodiny /týden
- 9. ročník 2 hodiny /týden

(platí pro sportovní i nesportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá ve třídě i v různých odborných učebnách, v tělocvičně. Je doplněna vycházkami, besedami, exkurzemi a krátkodobými projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé aktivační metody, které jim přiblíží problematiku života lidí ve společnosti
- zadáváme žákům různé typy úloh, vedeme je k samostatnému vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- nabízíme žákům různé alternativy a pohledy na jednotlivé fáze lidského života, seznamujeme je s možnými riziky, klady a zápory lidských činů

Kompetence k řešení problému

- zařazujeme různé aktivity, kterými motivujeme žáky hledat různé postupy pro vyřešení zadaných problémů
- vedeme žáky k možnosti porovnat a vysvětlovat své postupy při práci (diskuze, prezentace) a také závěrečným vystoupením obhajovat výsledky své práce
- vedeme žáky k tomu, aby chybu ve své práci považovali za výzvu ke zlepšení a možnost k vytvoření dokonalejší práce

Kompetence sociální a personální

- projektovým vyučováním a skupinovou prací vedeme žáky k pochopení zásad spolupráce ve skupině lidí a k možnosti uplatnit své dosavadní schopnosti a dovednosti ve prospěch společné práce
- vytváříme společně s žáky ve třídě příjemnou a bezpečnou atmosféru

Kompetence komunikativní

- metodou komunitního kruhu a v diskuzích vedeme žáky k sebehodnocení, k umění naslouchat druhým, k možnosti vyjádřit svůj názor a vhodně reagovat na daný problém nebo situaci, vedeme žáky k asertivnímu jednání

Kompetence občanská

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění ve městě nebo ve svém okolí, společně navštěvujeme městské instituce a památky, seznamujeme žáky s jejich chodem a významem pro jejich praktický život
- projektovým vyučováním seznamujeme žáky s činnostmi státních institucí, vedeme je k respektování našich tradic a k ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k poznávání různých oblastí života formou exkurzí, besed, vycházek a tématicky zadaných úkolů
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění povinností, které si vytvořili ve svých kolektivech ve škole

oblast	ČLOVĚK A SPOLEČNOST + ČLOVĚK A ZDRAVÍ	
předmět	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ	
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6. ročník		
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví dokáže si uvědomit své postavení ve třídě a v rodině objasní, jakým způsobem se může stát či organizace postarat o osamělé dítě	domov, rodina, neúplná rodina, náhradní rodina, škola	VDO - Občanská společnost a škola
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod vysvětlí, jak se člověk chová při setkání s jinými lidmi uvědomuje si základní problémy komunikace mezi lidmi	vztahy mezi lidmi, přátelství, sousedé, hosté, generační problémy práva a povinnosti občanů (zvláště dětí)	
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání, posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek diskutuje o svém jednání a jednání jiných lidí	sebepoznávání, sebevědomí, sebereflexe, sebeúcta, vůle, rozvoj osobnosti	OSV- Psychohygienu, Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

navrhuje jednotlivé kroky k nápravě svých chyb i ostatních		
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	empatie, asertivní chování	
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života, posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	konflikty, šikana, chování v krizových situacích, pomoc ohroženým, sdružování občanů (zvláště nadační činnost) CO- ochrana obyvatelstva v mimořádných situacích	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje dokáže rozeznat přetvářku od skutečného jednání	zásady společenského chování, asociální chování	
rozdělí a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady dodrжуje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi navrhne domácí rozpočet	hospodaření a provoz domácnosti, kapesné, péče o prostředí domova majetek, vlastnictví, bydlení	
7. ročník		

<p>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu dokáže se orientovat zejména v institucích, které občan využívá častěji ve svém každodenním životě zná městský úřad</p>	<p>národ a stát - státní symboly, Ústava v ČR, prezidenti, parlament, vláda</p>	
<p>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>národnostní menšiny naše vlast - vlastenectví, kulturní dědictví národa, historie, jazyk, nacionalismus, rasismus, xenofobie</p>	
<p>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky srovná a uvede klady a zápory demokracie a diktatury</p>	<p>typy a formy státu demokracie, diktatura</p>	
<p>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů diskutuje nad problémy, kterým rozumí vhodně argumentuje</p>	<p>volby</p>	<p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě</p>
<p>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají orientuje se v různých směrech umění</p>	<p>kultura a umění</p>	

je tolerantní ke kultuře a umění, která se mu nelíbí		
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí dokáže rozeznat lživou reklamu navrhne jednoduchou reklamu a vytvoří ji orientuje se v různých typech tiskovin	reklama, komerce, tisk, televize CO- ochrana obyvatelstva v mimořádných situacích	
8. ročník		
objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří	fáze lidského života, početí, těhotenství, porod, péče o dítě	
optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	dospívání, láska, partnerství	
v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování diskutuje nad sexuálními problémy	sexuální výchova, sexuální chování, antikoncepce, pohlavní choroby, sexuální zneužívání	
dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví objasní rizika užívání návykových látek a rizika asociálního chování je schopen vyřešit komplikované životní situace (pobyt v nápravném zařízení, léčení ze	návykové látky, centra pomoci, linky důvěry	

závislosti aj.)		
<p>aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození vyzkouší si všechny způsoby 1. pomoci</p>	<p>osobní bezpečí - úrazy, první pomoc, obvazová technika CO- ochrana obyvatelstva v mimořádných situacích</p>	
<p>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěřil se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<p>zdravá výživa, zdraví, tělesná a duševní hygiena, zdravý způsob života, relaxace, stres</p>	

9. ročník		
<p>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů-vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání pojmenuje svá práva a povinnosti umí se rozhodnout, kam se obrátit v případě porušení osobních práv</p>	<p>právo, soudní moc, rodinné právo, péče státu o rodinu, podnikání, pracovní právo</p>	<p>VDO- Občanská společnost a stát</p>
<p>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady analyzuje život na svobodě a v nápravném zařízení</p>	<p>kriminalita, tresty</p>	
<p>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu</p>	<p>ekonomie, ekonomika, odvětví národního hospodářství sociální politika státu CO- ochrana obyvatelstva v mimořádných situacích</p>	

dokáže si zjistit, kdo a jak mu pomůže v době jeho osobní krize navrhuje způsoby řešení osobních krizí člověka		
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí teoreticky se vyzkouší různé možnosti získání peněz navrhuje různé způsoby řešení osobních finančních krizí	peníze, bankovníctví	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy diskutuje o kladech a záporech zapojení ČR do mezinárodních organizací	mezinárodní spolupráce, organizace	
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci , regionu uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání navrhuje řešení globálních problémů a problémů s celosvětovým terorismem	globalizace, problémy současného světa mezinárodní konflikty, terorismus	VDO – Principy demokracie

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast je zařazena na 2. stupni ZŠ. Sdružuje v sobě 4 vyučovací předměty: *Fyziku, Chemii, Přírodopis a Zeměpis*. Navazuje na oblast *Člověk a jeho svět*. Úzká spolupráce se očekává mezi obory *Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis a Výchovou k občanství a ke zdraví*.

Cílem výuky je poskytovat žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

5.6.1 PŘÍRODOPIS

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět je zařazen na 2. stupni v rámci vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Vědomosti, získané v rámci tohoto oboru mají být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o daný obor a bádání. Vede žáky k praktickému využití získaných poznatků a dovedností z oblasti přírody ve svém životě. Rozvíjí poznávání podstaty existence člověka a jeho místo v přírodě, na Zemi.

Úzce spolupracuje s předměty: *Zeměpis, Chemie, Fyzika a Výchova k občanství a ke zdraví*. Volitelný předmět *Ekologie* na obor *Přírodopis* navazuje a rozvíjí ho ve směru environmentální výchovy.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6. ročník 2 hodiny /týden
7. ročník 2 hodiny /týden
8. ročník 1 hodina /týden
9. ročník 1 hodina /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně přírodopisu. Důležitou součástí jsou experimenty a bádání, vycházky, praktické ukázky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- střídáním různých aktivit vedeme žáky k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků spojených s přírodními vědami
- prostřednictvím vhodně volených zadání vedeme žáky k možnosti poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- podporujeme žáky při aktivitách, které rozvíjejí jejich možnosti učení se v týmu a samostatně, nabízíme jim možnost experimentovat a pracovat s přírodním materiálem

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme žáky při hledání jejich vlastních postupů při řešení problémů
- vedeme žáky k získávání informací, které jsou potřebné k řešení problému
- individuálním zadáváním úkolů vedeme žáky ke schopnosti umět vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby se naučili při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky při samostatných řešeních přiměřeně náročných úkolů, povzbuzením a oceněním se snažíme, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovujeme pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a vedeme žáky k jejich dodržování

Kompetence občanské

- zapojením žáků do ekologických aktivit je vedeme k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- nabízíme žákům různé alternativy způsobů života lidí a vedeme je k tomu, aby pochopili výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby přistupovali kriticky k výsledkům, které dosáhli a naučili se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

oblast		
ČLOVĚK A PŘÍRODA		
předmět		
PŘÍRODOPIS		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6.-9. ročník		
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
rozliší základní projevy a podmínky života orientuje se v daném přehledu vývoje organismů dokáže popsat rozdíly mezi živým a neživým organismem	Základní projevy života, vznik života, vývoj na Zemi	
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů	Buňka, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy	

(orgánových soustav) rostlin i živočichů pomocí mikroskopu dokáže vytvořit preparát rostlinné buňky		
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek orientuje se v taxonomii živých organismů	Třídění organismů	
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Dědičnost	
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka pochopí význam očkování	Viry, bakterie	
BIOLOGIE HUB		
rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků dokáže si pomoci v případě otravy houbami dokáže připravit jednoduché pokrmy z hub	Houby s plodnicemi	
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	Houby bez plodnic	
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Lišejníky	
BIOLOGIE ROSTLIN		
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Vnitřní stavba těla rostlin	
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	Vnější stavba těla rostlin	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin prakticky pozoruje a zaznamenává zákl. fyziologické	Fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování rostlin	

procesy		
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů orientuje se v taxonomii rostlinných organismů	System rostlin	
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkách prostředí vyzkouší si, jaký vliv má prostředí na vývoj rostlin	Prostředí rostlin, vzájemný vliv rostlin na ostatní živé organismy	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba těla živočichů	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin orientuje se v taxonomii živočišných organismů	System živočichů	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí navrhne imaginární přírodní park pro různé druhy živočichů a zdůvodní výběr prostředí	Etologie živočichů	
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy uvede klady a zápory společného života člověka se zvířaty na Zemi	Prostředí živočichů, jejich ochrana a působení na ostatní živé organismy	
LIDSKÝ ORGANISMUS		
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie lidského těla	

orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Vývoj a vývin člověka	OSV- Poznávání lidí
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Imunitní systém a choroby lidského těla	
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života diskutuje o různých teoriích o vzniku života na Zemi	Stavba Země, vznik Země	MV – Kritické čtení
rozpozná podle char. vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek zná praktické použití nerostů a hornin pro život člověka	Nerosty a horniny	
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy	
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	Půdy	
rozlišuje jednotlivá geologická období podle char. znaků zná rostlinstvo a živočišstvo vyskytující se v daném období	Geologický vývoj na Zemi, v ČR	
uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi prakticky používá meteorologickou stanici a dokáže interpretovat získané údaje	Počasí a podnebí	
ZÁKLADY EKOLOGIE		
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů	Vzájemný vliv prostředí a živých organismů	EV – Ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých	Potravní řetězce	

ekosystémech a zhodnotí jejich význam		
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na živ. prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému navrhne řešení ekologických problémů	Vliv člověka na životní prostředí	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
aplikuje praktické metody poznávání přírody dodrží základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody provádí laboratorní práce	Mikroskop, pozorování, herbáře, sbírky, atlasy, klíče Světově významní přírodovědci	

5.6.2 FYZIKA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Fyzika* patří do oblasti *Člověk a příroda*. Vyučuje se pouze na 2. stupni ZŠ. Navazuje na oblast *Člověk a jeho svět* a souvisí především s *Chemii*, *Zeměpisem* a *Přírodopisem*. Vzdělávání v předmětu *Fyzika* směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vede k vytváření a ověřování hypotéz, učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6. ročník 1 hodina /týden
7. ročník 2 hodiny /týden
8. ročník 2 hodiny /týden
9. ročník 1 hodina /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury), samostatné pozorování, krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- provádíme s žáky praktická měření některých fyz. veličin využitelných v běžné praxi (délka, hmotnost, objem, teplota, el. napětí, tlak)
- vytváříme u žáků komplexní pohled na přírodní vědy s přihlédnutím na jejich provázanost s ostatními vyučovacími předměty
- aktivně zapojujeme žáky k experimentování při měření fyz. veličin v týmu i individuálně
- vedeme žáka k vyslovení závěru popř. porovnání výsledků u některých fyz. úloh

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k pochopení významu kontroly zjištěných výsledků z hlediska reálnosti
- podporujeme u žáků hledání vlastního postupu při řešení problémů a některých fyz. úloh
- vedeme žáky k dodržování stanovených postupů při výpočtech fyz. úloh a dodržování postupu při měření fyz. veličin
- umožňujeme žákům získávat potřebné informace z různých zdrojů k dosažení zadaného cíle – internet, učebnice, sbírky úloh, slovník, mat. – fyz. tabulky

Kompetence komunikativní

- provádíme se žáky skupinová měření některých fyz. veličin s možností komunikace ve skupině za účelem dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- aktivně zapojujeme žáky do samostatné práce a při problémových úkolech nebo projektech je vedeme ke spolupráci v týmu

Kompetence občanské

- podporujeme u žáků uvědomění si školních povinností a zodpovědnosti za domácí přípravu při přípravě projektů a tvorbě referátů
- aktivně zapojujeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí v projektu alternativní zdroje energie
- vedeme žáky k pochopení výhod a dodržování pravidel zdravého životního stylu z hlediska získaných znalostí jako je ochrana očí před slunečním zářením, správné zacházení s použitými bateriemi a elektrospotřebiči

Kompetence pracovní

- uplatňujeme u žáků stanovení kritérií hodnocení vlastní práce porovnáním výsledků výpočtů, popř. grafů a při vyhodnocení projektů
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel bezpečnosti práce především při praktickém měření fyz. veličin a při práci s elektřinou

oblast	ČLOVĚK A PŘÍRODA
předmět	FYZIKA

VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6.-9. ročník		
<p>uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné uvede příklady využití vlastností látek</p>	Vlastnosti látek a těles (6.r.)	
<p>sestaví správně podle schématu elektrického obvodu a analyzuje správně schéma reálného obvodu experimentálně prokáže vzájemné přitahování a odpuzování zelektrovaných těles správně používá základní elektrotechnické značky a zakreslí je do obvodu uvede příklady elektrických spotřebičů experimentálně určí póly magnetu popíše magnetické pole Země a uvede příklad využití</p>	Elektromagnetické a světelné děje (6. r.+ 8.r. + 9. r.)	
<p>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně teploty využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů změří hmotnost tělesa na rovníramenných vahách změří objem tělesa odměrným válcem</p>	Fyzikální veličiny (6 . r.)	OSV-rozvoj schopnosti poznání, kooperace MV- kritické čtení a posuzování mediálního sdělení
<p>rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu</p>	Pohyb tělesa (7. r.)	OSV- kooperace

<p>změří délku dráhy a dobu chůze (pomalá,normální,rychlá) a ve všech případech vypočítá rychlost odhadne rychlost některých těles (auto,letadlo, běžec...) změří velikost působící síly zakreslí konkrétní sílu co do velikosti a směru popíše gravitační sílu (její směr a velikost) určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso,jejich velikosti ,směry a výslednici skládání sil stejného a opačného směru využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu tělesa aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů rovnováha na páce a kladce (pevná a volná kladka) odhadne polohu těžiště</p>		
<p>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických úloh předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní plování těles v kapalině, potápění změna atmosférického tlaku s výškou</p>	<p>Mechanické vlastnosti tekutin (7.r.)</p>	
<p>využívá zákona přímočarého šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákonu odrazu světla při řešení problémů a úloh vyjmenuje některé zdroje světla vysvětlí a zakreslí polohu Slunce Země a Měsíce při zatmění Slunce a Měsíce vnímá rychlost světla ve vakuu jako mezní rychlost ve vesmíru rozhodne ze znalosti rychlostí</p>	<p>Elektromagnetické a světelné jevy (6.r. + 8.r. + 9.r.)</p>	<p>OSV-rozvoj schopností a poznání</p>

<p>světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>		
<p>určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa používá vztah mezi prací, silou a dráhou určí, ve kterých případech těleso koná či nekoná práci využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, prací a časem navrhne, jakým způsobem je možno zvýšit výkon využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh ze vzorce určí, kdy má těleso energii kinetickou potenciální, či obě najednou v jednoduchých případech určí teplo přijaté či odevzdané tělesem změny skupenství zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>Energie (8.r.)</p>	<p>EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku rychlost zvuku (blesk a hrom) ozvěna výška tónu posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>Zvukové děje (8.r.)</p>	
<p>rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí zapojí do obvodu ampérmetr a voltmetr</p>	<p>Elektromagnetické a světelné děje (6.r.+ 8.r. + 9.r.)</p>	<p>EGS-jsme Evropané</p>

<p>rozliší vodič, polovodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů výpočet výsledného rezistoru v jednoduchých úlohách využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní transformátor, rozvodná síť zapojí správně polovodičovou diodu seznámí se se zásadami bezpečného zacházení s elektrickými přístroji seznámí se se zásadami první pomoci při úrazu elektrický proudem vnímá jadernou energetiku jako jednu z možností náhrady tradičních zdrojů energie</p>		
<p>objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet velikost gravitační síly v závislosti na hmotnosti tělesa odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností složení hvězd</p>	<p>Vesmír (9.r.)</p>	

5.6.3 CHEMIE

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Chemie* je vyučován jako samostatný předmět v rámci vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Vyučuje se pouze na 2. stupni ZŠ. Úzce souvisí s předměty *Fyzika*, *Přírodopis*, *Zeměpis* a *Výchovou k občanství a ke zdraví*. Vychází z něho volitelný předmět *Chemicko-biologický seminář*.

Cílem předmětu je:

-podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých

chemických pokusů , řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;

- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

8. ročník 2 hodiny /týden

9. ročník 2 hodiny /týden

(platí pro sportovní i nesportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně chemie a učebně informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů, zařazujeme dostatek experimentů , pozorování a měření
- prostřednictvím vhodně volených zadání vedeme žáky k poznání smyslu osvojovaných postupů pro běžný život
- umožňujeme žákům experimentovat samostatně i v týmu a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k chápání významu kontroly dosažených výsledků
- poskytujeme žákům prostor k hledání vlastního postupu při řešení problémů
- umožňujeme žákům získávat informace potřebné k dosažení cíle

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k stručnému , přehlednému a objektivnímu sdělení postupů a výsledků svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům chápat základní ekologické souvislosti a pohlížet na ně komplexně, třídíme odpad
- učíme žáky poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se odpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v odborné učebně chemie

oblast		
ČLOVĚK A PŘÍRODA		
předmět		
CHEMIE		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
8.a 9. ročník		
<p>žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek, pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných látek, se kterými zatím nesmí pracovat, objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek uvede příklady chemického děje a čím se zabývá chemie</p>	<p>pozorování, pokus a bezpečnost práce</p>	<p>OSV-Rozvoj schopností poznávání</p> <p>EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>žák rozlišuje směsi a chemické látky, vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení, vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek, navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi, rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty varu, teploty tání a orientuje se v jejich hodnotách</p>	<p>směsi</p>	<p>EV-Základní podmínky života</p> <p>EV-Vztah člověka k prostředí</p>
<p>žák používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, rozlišuje</p>	<p>částicové složení látek a chemické prvky</p>	

<p>chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech , orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu</p>		
<p>žák rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání, přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu, aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce</p>	<p>chemické reakce</p>	
<p>žák porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí, vysvětlí vznik kyselých dešťů , uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet, orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi určí oxidační číslo atomů prvků ve vybraných sloučeninách a zapiše vzorcem nebo určí název vybraných anorganických sloučenin</p>	<p>anorganické sloučeniny</p>	<p>EV- Vztah člověka k prostředí</p>

<p>žák rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů, průmyslového zpracování ropy, rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu, uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů rozliší a zapíše vzorcem vybrané organické sloučeniny</p>	<p>organické sloučeniny</p>	<p>EV- Základní podmínky života EV- Vztah člověka k prostředí</p>
<p>žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi, aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe, orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>chemie a společnost</p>	<p>EV- Vztah člověka k prostředí EV- Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</p>

5.6.4 ZEMĚPIS

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět navazuje na oblast *Člověk a jeho svět* a je součástí oblasti *Člověk a příroda*. Učivo je rozděleno do několika učebních celků: vesmír, kartografie, fyzická geografie, sociální geografie a regionální geografie se zaměřením na Českou republiku a svět. Pozornost je věnována regionálnímu zeměpisu – Zubří a okolí.

Vyjma regionální problematiky dominuje společensko-politicko-hospodářská složka učiva nad učivem o přírodních systémech. Probírané učivo má přímou vazbu na *Dějepis, Výchovu k občanství a ke zdraví a Přírodopis*.

Časová vymezení vyučovacího předmětu:

- 6.ročník 2 hodiny /týden
  - 7.ročník 1 hodina /týden
  - 8.ročník 1 hodina /týden
  - 9.ročník 2 hodiny /týden
- (platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně zeměpisu, podle potřeby v učebně informatiky. Vhodně je zařazena skupinová práce a ve všech ročnících jsou organizovány fyzicko-geografické a sociálně-geografické exkurze nebo vycházky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů, které umožní poznávání zemí světa
- používáním zeměpisných termínů a symbolů vedeme žáky k jejich osvojení,
- zadáváme žákům úkoly, které vyžadují využití různých poznatků z jiných předmětů nebo různých oborů lidské činnosti

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání vhodných informací pomocí všech dostupných informačních zdrojů
- rozvíjíme u žáků schopnost a umění obhájit své rozhodnutí zařazováním rozmanitých aktivit (diskuse, dialog, vlastní prezentace)

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům prostor formulovat a vyjadřovat vlastní myšlenky na dané téma přesným a výstižným vyjadřováním
- vlastními příklady vedeme žáky k umění naslouchat a vhodně na danou situaci reagovat

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků spolupráci a schopnost vzájemné pomoci zařazováním práce ve skupinách
- vytváříme příjemnou pracovní atmosféru

Kompetence občanská

- nabídkou zeměpisných exkurzí a přednášek motivujeme žáky respektovat a cenit si přírodní a kulturní dědictví naší i ostatních zemí
- vedeme žáky respektovat názory druhých
- seznamujeme žáky se zvyklostmi různých regionů a zemí světa, a tím je učíme porozumění a toleranci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k efektivní organizaci vlastní práce
- vyžadujeme u žáků dodržování předem určených pravidel a plnění zadaných úkolů

oblast ČLOVĚK A PŘÍRODA		
předmět ZEMĚPIS		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6. ročník		
<p>zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. objasní postavení Slunce a planet sluneční soustavy ve vesmíru, pojmenuje ostatní tělesa ve sluneční soustavě, charakterizuje polohu a pohyby Měsíce.</p> <p>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. vysvětlí délku trvání dne a noci na Zemi a pravidelné střídání ročních období.</p>	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <p>Tvar a pohyby planety Země</p>	
<p>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. Používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a délky. chápe smysl a účel časových pásem na Zemi.</p>	<p>Glóbus a mapa Určování zeměpisné polohy</p>	
<p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.</p>	<p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny</p>	<p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a</p>	<p>Přírodní složky Země Krajinná sféra</p>	

podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.		
stručně vysvětlí pojmy litosféra, zemská kůra, litosférické desky. vysvětlí procesy zemětřesení, sopečné činnosti, vzniku pohoří, zvětrávání.	Litosféra	
vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím. vyjmenuje a charakterizuje hlavní podnebné pásy. chápe význam ochrany ovzduší.	Atmosféra	
charakterizuje oběh vody na Zemi. vyhledá na mapě a stručně charakterizuje světové oceány; vyhledá na mapě nejvýznamnější moře, řeky a jezera.	Hydrosféra	
uvede nejvýznamnější půdní druhy a typy. vnímá význam ochrany půd pro život na Zemi	Pedosféra	
stručně vysvětlí uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce.	Biosféra	
porovná vzájemný poměr světového oceánů a kontinentů, vyhledá na mapě jednotlivé oceány. stručně charakterizuje jednotlivé oceány. chápe význam ochrany mořské vody a oceánů.	Zeměpis světadílů a oceánů Oceány Indický oceán Tichý oceán Atlantský oceán Severní ledový oceán	
uvede charakteristické znaky polárních oblastí.	Zeměpis světadílů a oceánů Polární oblasti Antarktida, Arktida	
objasní pojem světadíl, ukáže na mapě jednotlivé světadíly.	Zeměpis světadílů a oceánů Afrika, Austrálie, Oceánie	
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení,	Poloha a rozloha	

ohraničení a lokalizaci regionů světa. určí geografickou polohu jednotlivých světadílů a porovná je mezi sebou podle tvaru, rozlohy, členitosti pobřeží.		
popíše zemský povrch světadílu.	Povrch	
pojmenuje a rozliší podnebné zvláštnosti světadílu.	Podnebí	
vyhledá nejvýznamnější řeky, jezera.	Vodstvo	
uvede příklady zástupců rostlin a živočichů světadílu. objasní nutnost ochrany přírody.	Rostlinstvo a živočišstvo	
objasní rozmístění obyvatelstva vzhledem k přírodním podmínkám světadílu.	Obyvatelstvo a sídla	
vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností světadílu. vyhledá nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu světadílu.	Hospodářství	
rozdělí světadíl na regiony, určí zásadní společné a rozdílné znaky regionů.	Makroregiony	
7. ročník		
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení a rozvojová jádra a periferní zóny. ukáže na mapě jednotlivé světadíly. vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	Zeměpis světadílu a oceánů Amerika, Asie	
určí geografickou polohu jednotlivých světadílu a porovná je mezi sebou podle	Poloha a rozloha	

tvaru, rozlohy, členitosti pobřeží.		
popíše zemský povrch světadílu.	Povrch	
pojmenuje a rozliší podnebné zvláštnosti světadílu.	Podnebí	
vyhledá nejvýznamnější řeky, jezera.	Vodstvo	
uvede příklady zástupců rostlin a živočichů světadílu. objasní nutnost ochrany přírody.	Rostlinstvo a živočišstvo	EV - Ekosystémy
objasní rozmístění obyvatelstva vzhledem k přírodním podmínkám světadílu a zdůvodní nerovnoměrné rozmístění obyvatel světadílu. srovnává postoje a tolerance k odlišným náboženským skupinám.	Obyvatelstvo a sídla	
vyhledá na mapách hlavní soustředění obyvatel, hospodářských činností světadílu, nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu světadílu.	Hospodářství	
rozdělí světadíl na regiony, určí zásadní společné a rozdílné znaky regionů. porovná specifika regionů v oblastech přírody, obyvatelstva a hospodářství.	Makroregiony	
8. ročník		
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílu, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	Zeměpis světadílu a oceánů Evropa	EGS – Evropa a svět nás zajímá
určí a ukáže na mapě hranici Evropy a Asie. popíše povrch, ukáže na mapě hlavní horopisné celky.	Poloha, rozloha Povrch	

charakterizuje podnebí, objasní vliv zeměpisné šířky a nadmořské výšky na podnebí v Evropě.	Podnebí	
vyhledá nejvýznamnější moře, zálivy, řeky a jezera Evropy.	Vodstvo	
vyhledá na mapách hlavní soustředění obyvatel a hospodářských činností Evropy. charakterizuje podstatu evropské integrace, zhodnotí význam EU.	Hospodářství	EGS – Jsme Evropané
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. rozdělí Evropu na regiony, porovná polohu a specifika jednotlivých regionů v oblastech přírody, obyvatelstva a hospodářství. uvede významné státy a města regionů. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	Regiony Evropy Jižní Evropa Západní Evropa Severní Evropa Střední Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa Rusko	EGS – Objevujeme Evropu a svět
9. ročník		
určí geografickou polohu České republiky podle různých kritérií. Porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy. Stručně objasní historický vývoj ČR. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu. určí a vyhledá horopisné celky. charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo. zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a	Zeměpis České republiky Poloha, rozloha Historie Přírodní poměry	

pochopí jejich důležitost.			
popíše současnou strukturu obyvatelstva. zhodnotí souvislosti rozmístění obyvatelstva a vzniku sídel.	Obyvatelstvo a sídla		
vymezí a lokalizuje na mapách oblasti těžby paliv. popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren. popíše vztah mezi rozmístěním průmyslových závodů a zdroji surovin, vody, energie. uvede příklady jednotlivých oborů zpracovatelského průmyslu.	Hospodářství Průmysl		
zhodnotí charakter zemědělství v ČR (nadmořská výška, kvalita půd).	Hospodářství Zemědělství		
rozlišuje jednotlivé druhy dopravy.	Doprava a spoje		
vyhledá příklady památek UNESCO a lázeňská města v ČR.	Služby, rekreace, cestovní ruch		
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států. pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR. zhodnotí postavení ČR v rámci EU.	Mezinárodní spolupráce		
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. uvede významná města a zajímavosti jednotlivých regionů, porovná specifika regionů v oblastech přírody, obyvatelstva a hospodářství.	Regiony České republiky		
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. uvede specifika místního	Místní region		

<p>regionu – přírodní zajímavá místa, kulturní památky, zvyky a tradice.</p> <p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.</p>		
<p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.</p> <p>orientuje se v rozmístění obyvatel na Zemi, pracuje aktivně s tématickými mapami. zhodnotí podle map rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství.</p>	<p>Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo světa</p>	
<p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.</p> <p>vyhledá v mapách nejvýznamnější aglomerace světa.</p>	<p>Sídelní systémy a urbanizace</p>	
<p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.</p> <p>porovnává a lokalizuje na mapách jádrové a periferní oblasti světového hospodářství.</p> <p>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.</p>	<p>Světové hospodářství</p>	
<p>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.</p> <p>orientuje se na aktuální politické</p>	<p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p>	

<p>mapě světa. rozlišuje typy hranic států a typy uplatňování politické moci v různých státech.</p>		
<p>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech. porovnává hlavní politická a hospodářská seskupení světa. lokalizuje hlavní ohniska konfliktů a napětí ve světě.</p>	Geopolitické procesy	
<p>objasní pojem globální problém. uveče příklady globálních problémů, jejich příčiny a možná řešení těchto problémů.</p>	Globální problémy	
<p>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. vysvětlí význam krajiny pro lidstvo. uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). zhodnotí význam lesů pro život. přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.</p>	<p>Krajina</p> <p>Typy krajin</p>	
<p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí. vyjmenuje a charakterizuje negativní zásahy do krajiny. organizuje a přiměřeně</p>	Vztah příroda a společnost	

hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.		
--	--	--

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* je zařazena na 1. a 2. stupni a zahrnuje předměty hudební výchova a výtvarná výchova. Umožňuje žákům jiné než pouze racionální chápání světa. Úzce souvisí se všemi ostatními vzdělávacími oblastmi.

Na 1. stupni základní školy se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby a seznamují se s vybranými uměleckými díly.

Na 2. stupni se žáci zabývají i historickými souvislostmi a společenskými kontexty ovlivňujícími umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají díla literární, dramatická i hudební.

Cílem je nahlédnout do světa vlastních i cizích emocí a umět se dívat a naslouchat.

5.7.1 Hudební výchova

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Hudební výchova je zařazen do vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Výuka je směřována s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k rozvoji hudebního sluchu, hudebního a emocionálního citění, k objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením a k postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků.

Její cíle jsou:

- vnímat hudbu jako důležitou součást života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit
- chápat hudební jazyk jako specifickou formu komunikace
- získávat orientaci v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- snaha o pochopení různorodých hudebních kultur různých národů a národností
- rozvoj žákovy celkové hudebnosti.

V *Hudební výchově* je využíváno učiva všech ostatních předmětů.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

1. – 9. ročník 1 vyučovací hodina/týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá ve třídách, v odborné učebně hudební výchovy i v tělocvičně. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty. Je doplněna koncerty, kulturními programy i exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení a vytváření pozitivního vztahu k učení tím, že je seznamujeme se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové a pohybové) a předkládáme jim fakta a zajímavosti z dějin české a světové hudby, zaměřujeme se na výběr vhodných a poutavých ukázek skladeb a písní

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost nenechat se odradit případným počátečním nezdarem tak, že se snažíme vhodným přístupem za pomoci dětského kolektivu odstranit příčinu neúspěchu a následně rozvíjet kvalitu jejich hlasových a pohybových dovedností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k dialogu se spolužáky a učitelem, aktivně je postupně zapojujeme do komunikačních prostředků hudby, kdy na konkrétních příkladech poznávají, že skladby mohou být osobním sdělením či poselstvím
- umožníme jim zapojovat se do diskuse a vedeme je k respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme žákům prostor uvědomovat si osobní zodpovědnost v rámci kolektivu při interpretaci písní, při tvorbě a realizaci doprovodů k sólovému zpěvu
- zapojujeme žáky do kolektivních činností na základě vhodného výběru hudebně pohybových her a soutěží
- motivujeme žáky projevat se aktivně, aby mohli zažít úspěch v umělecké činnosti, vyžadujeme od všech ocenění výkonu

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby si uvědomovali své povinnosti a práva a postupně si tak vytvářeli vztah ke škole a obci tím, že navštěvují se spolužáky, učiteli, příp. rodiči divadelní představení, koncerty a hudební besedy

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se základy hlasové hygieny tím, že je vedeme dodržovat správné držení těla při zpěvu, správně dýchat a rozezpívat se, odhalujeme jim tak možnosti práce s lidským hlasem

oblast			UMĚNÍ A KULTURA		
předmět			HUDEBNÍ VÝCHOVA		
VÝSTUPY		UČIVO		POZNÁMKY	
1.- 3. ročník					
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase		zásady hlasové hygieny, dechová a artikulační cvičení, tvoření hlavového tónu,		OSV – psychohygienu	
je veden k opakování jednoduché, krátké melodie (ozvěna)		zpěv písní v rozsahu oktávy, lidová a umělá píseň, populární písně pro děti			
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem		rytmus, metrum, rytmizace slov, vět, říkadla			
učí se dělit texty na slabiky a rytmicky deklamovat známá říkadla a jednoduché básničky					
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		jednoduchý rytmický doprovod, Orffův instrumentář, jednoduché ostinátní doprovody			
používá ozvučná dřívka k jednoduchému ostinátnímu doprovodu za použití pomocných slůvek		rytmus a metrum, rytmická ozvěna, improvizace rytmu při daném metru			
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie		správné držení těla, rytmická chůze a běh, přísunný krok		OSV – Mezilidské vztahy	
pochoduje do rytmu písně a mění tempo v závislosti na tempu skladby		pochod, hra na tělo, hudebně pohybové hry, jednoduché tanečky, grafické zachycení melodie, 2/4 takt			
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		tón – zvuk, změna výšky tónů, průběh melodie, písně pomalé a rychlé, notová osnova, houslový klíč			
reaguje na výrazné dynamické změny ve skladbě, dokáže dynamiku přiřadit ke zvířatům (medvěd, ptáček..)		dynamika			
orientuje se v základech hudební abecedy		nota, vlastnosti tónů, durová a mollová tónina			

Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	poslech vybraných hudebních nástrojů, skladby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, rondo	
rozezná vybrané hudební nástroje bicí, klávesové, smyčcové a dechové		
4. – 5. ročník		
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	dechová, artikulační a hlasová cvičení, rozšiřování hlasového rozsahu, frázování, lidová píseň – jednohlas, kánon, umělá píseň, populární píseň pro děti, melodizace textu, prodleva, lidové písně jiných národů	EGS – Evropa a svět nás zajímá - 5. ročník
je veden k udržení melodie a rytmu při zpěvu kánonů (za podpory svých spolužáků)	zpěv dvou různých písní současně, kánon	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, tancem, hrou, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	rytmus, metrum, hudební abeceda	
orientuje se v průběhu melodie jednoduchého notového zápisu	doprovod písně podle jednoduchého rytmického zápisu	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché případně složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Ostinato, metrum, rytmus, Orffovy nástroje, předehra, mezihra, dohra, rytmizace textu	
vybírá vhodné nástroje z Orffova instrumentáře k doprovodům písní různých nálad a rychlostí	jednoduché doprovody písní, rytmická ozvěna	
rozpoznává hudební formu jednoduché písně či skladby	písňová forma AB, ABA, refrén	
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizaci	předvěti a závěti, přede hry, mezihry a do hry ke známým písním	
tvoří vlastní části rytmického či melodického ronda	rondo, rondové hry	

vytváří na základě svých dispozic vlastní závěti	hra na melodickou či rytmickou otázku a odpověď	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	skladby s tempovými, metroritmickými a dynamickými změnami, výrazové prostředky hudby, skladby českých hudebních skladatelů, opera, hymna	OSV – Psychohygiena – 4.ročník
je veden k objevování výrazových prostředků u skladeb s epickým námětem	skladby na motivy příběhů a legend filmová hudba	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti – 5.ročník
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	hudebně pohybové hry, tance ke známým písním, pohyb ve dvojicích, mazurka, tanec v kruhu	
přiřazuje k charakteru skladby obrazy, vlastnosti i nálady	poslech skladeb různých nálad a rychlostí	

6. – 9. ročník		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách sluchem rozlišuje melodii vzestupnou nebo sestupnou, postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu	vokálně instrumentální aktivity individuální a společné hlasová hygiena	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého rozlišuje typy pěveckého hlasu	tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace vytváří jednoduché dramatizace k písním	rytmické a melodické zákonitosti	

<p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňe a skladby různých stylů a žánrů rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby</p>	<p>notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu</p>	
<p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků</p>	<p>taneční kroky, pantomima</p>	OSV - psychohygienu
<p>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku interpretuje na základě vlastních schopností a dovedností úryvky ze známých skladeb</p>	<p>analýza významných prvků skladby</p>	
<p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>hudební dílo a případně jeho autor, doba vzniku, život autora</p>	MKV – multikulturalita, kulturní diference, etnický původ
<p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění porovnává je, uvádí klady a zápory na základě vlastního prožitku</p>	<p>módnost a modernost, kýč, provázanost, inspirace</p>	MV – vnímání autora mediálního sdělení

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Výtvarná výchova* je zařazen do vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Mezipředmětově souvisí téměř se všemi ostatními předměty. Jednotlivé cíle předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy;
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity;
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace;
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií;
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění;
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově;
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik;
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky; pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání;

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

1. ročník 1 hodina /týden
  2. ročník 2 hodiny /týden
  3. ročník 2 hodiny /týden
  4. ročník 1 hodina /týden
  5. ročník 1 hodina /týden
  6. ročník 1 hodina /týden
  7. ročník 1 hodina /týden
  8. ročník 2 hodiny /týden
  9. ročník 2 hodiny /týden
- (platí pro sportovní i nesportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v komunitní učebně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a podporujeme jejich snahu nalézt vlastní řešení výtvarných problémů
- předkládáním témat z oblasti společenské nebo kulturní vedeme žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- vyžadujeme od žáků, aby získané poznatky využívali v dalších výtvarných činnostech

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákům prostor k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů, zařazujeme práce, v nichž žáci mohou samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy za účelem dosažení obrazných vyjádření, vedeme je k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímání vlastního postoje k nim

- umožňujeme žákům využívat získané poznatky při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je a oceňovat vizuálně obrazná vyjádření
- průběžně zařazujeme poučení o výtvarných technikách a seznamujeme žáky s odbornými termíny z oblasti výtvarné tvorby, čímž jim nabízíme možnost rozšíření a obohacení jejich slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost tvořivě pracovat ve skupinách, vedeme je ke kolegiální pomoci a respektování tvůrčích možností jednotlivých členů skupiny
- umožňujeme žákům nalézt optimální rozdělení činností s ohledem na dovednosti jedinců a schopnost respektovat různorodost vizuálně obrazného vyjádření

Kompetence občanské

- rozvíjíme u žáků schopnost respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, snažíme se je aktivně se zapojovat do kulturního dění.
- motivujeme žáky k chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- vyžadujeme od žáků dodržování hygienických pravidel

oblast		
UMĚNÍ A KULTURA		
předmět		
VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. - 3. ročník		
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ dokáže rozeznat různé techniky vizuálně obrazného vyjádření přiměřeně svému věku	malba, kresba, barva a její odstíny, linie, plochy, tvary malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty sbírky a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů	OSV – Rozvoj schopností poznávání
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a	malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji, kombinování technik, záznam reálného světa;	OSV – Sebepoznání a sebepojetí, - 1. ročník OSV – Kreativita -1. ročník MKV – Kulturní diferenciacie

jejich kombinace	figurální tvorba	
vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření, volí vhodné prostředky interpretuje své zkušenosti různými formami vizuálně obrazného vyjádření navrhuje vhodné výtvarné techniky	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností kombinuje různé techniky vizuálně obrazného vyjádření	kresba, malba, grafika, písmo, kolektivní instalace nebo koláž, typy vizuálně obrazných vyjádření	
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje	společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, společná práce na instalaci výtvarných prací	
4. – 5. ročník		
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) učí se vystihnout barevné kontrasty a odstíny	malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce jak vidíme svět kolem nás; osobité vyjadřování na zadaná témata	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. snaží se výtvarně vyjádřit tvary a linie předmětů a postav v reálném prostředí	malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické techniky, tvorba a instalace objektů,	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální	vyjádření osobních zážitků a zkušeností (malba, kresba, grafika) figurální tvorba záznam pohybu	

vztahy ztvárňuje vlastní prožitky ve výtvarném vyjádření jehož prostřednictvím prezentuje své emoce		
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, comics, obrázkové písmo	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích dětská kniha, ilustrace, animovaný film	
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje	kolektivní práce s ilustracemi, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; (koláž, instalace) vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla	MV – Stavba mediálních sdělení – 4. ročník
6. - 9. ročník		
uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru snaží se použít všechny získané znalosti a dovednosti při samostatném zpracování zadaného tématu, konzultuje je s pedagogem	prostředky a postupy pro vyjádření záměru – kresba, malba, grafika; linie, plocha, barva, kompozice; prezentace vlastní tvorby, porovnávání a hodnocení	OSV- Kreativita 6. – 9. roč.
uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího	malba, kresba, plastika, kombinování technik, písmo; figurální tvorba, záznam	MKV - Princip soc. smíru a solidarity 6. – 9. roč.

záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve vlastní tvorbě i tvorbě jiných; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	skutečného světa – fauna i flora plakát	MKV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 6. – 9. roč
při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledky své tvorby, porovnává je s výsledky ostatních	dvojměrné i trojměrné práce, netradiční techniky, vlastní výběr technik a postupů; architektura, inspirace tvorbou jiných národů, figurální tvorba	EGS - Objevujeme Evropu a svět 6. – 9.
vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjadřuje své postřehy a pocity ve své tvorbě se inspiruje lidovým uměním regionu i českými výtvarnými a architektonickými památkami	práce s uměleckým dílem, poznávání umělec. stylů a postupů, tradiční lidové techniky	MKV- Fungování a vliv médií ve společnosti 6. – 9. roč.

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích předmětech *Tělesná výchova* (výuka probíhá na 1. i 2. stupni) a na 2. stupni je součástí předmětu *Výchova k občanství a ke zdraví*.

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj pohybových schopností a dovedností, zvyšování tělesné zdatnosti žáků, formování osobnosti žáků, formování kladných postojů žáků k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace ke zdravému životu se zdůrazněním kompenzačního a zdravotního významu TV a podněcování nadaných žáků ke sportovní specializaci a k výkonnostnímu sportu.

Časová dotace předmětu *Výchova k občanství a ke zdraví* je vymezena v kapitole 5.5. *Člověk a společnost*.

5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Tento vzdělávací obor je zařazen do vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Snaží se vést děti k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, podnítit v nich především touhu po pohybu a položit základy pro celoživotní potřebu rekreačního nebo vrcholového sportu. Děti vede k poznávání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní i sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti dětí k činnosti řízené. Dobře zvládnutá pohybová dovednost přináší dítěti radost z pohybu, je však důležité, aby její osvojování bylo propojeno s kladným prožitkem.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

1.-9. ročník 2 hodiny /týden

(platí pro nespportovní třídy)

6.-9. ročník 3 hodiny /týden

(platí pro sportovní třídy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- používáním základního tělocvičného názvosloví vedeme žáky k jeho osvojení
- nabízíme dostatek příležitostí k porozumění a osvojení pravidel některých míčových a pohybových her
- aktivně zapojujeme žáky při měření základních výkonů
- rozvíjíme u žáků sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti porovnáváním aktuálních výkonů s předcházejícími výkony

Kompetence k řešení problému

- umožňujeme žákům reagovat na přestupky proti pravidlům aktivním zapojením žáků do rozhodování drobných her a soutěží

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci v týmových situacích a k vytváření příjemné atmosféry v týmu
- rozvíjíme u žáků umění naslouchat, pochopit a respektovat názory druhých poskytnutím prostoru pro zorganizování nenáročných pohybových soutěží, činností na úrovni třídy
- učíme žáky reagovat na základní povely a pokyny zařazováním základních pořadových cvičení

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků spolupráci uvnitř sportovního družstva zařazováním práce v týmu
- nabízíme žákům dostatek různých pohybových činností vedoucích k zažití pocitu úspěchu, k vytvoření pozitivní představy o sobě samém
- vedeme žáky k fair – play jednání a respektování opačného pohlaví při pohybových činnostech

Kompetence občanská

- vedeme žáky k ohleduplnosti odmítáním hrubého jednání
- nabízíme žákům různorodé pohybové činnosti s cílem zařadit je do vlastního pohybového režimu

Kompetence pracovní

- uváděním praktických příkladů vedeme žáky k hlavním zásadám hygieny a bezpečnosti při tělesných aktivitách ve škole a běžném životě

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání jednotlivých náradí, náčiní a pomůcek

oblast		
ČLOVĚK A ZDRAVÍ		
předmět		
TĚLESNÁ VÝCHOVA		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. - 3. ročník		
učí se zvládnout základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. seznamuje se s protahovacími cviky a hrami pro zahřátí a uvolnění.	Příprava ke sportovnímu výkonu -převlékání, hygiena,bezpečnost. Nástupy,povely. Zdravotně zaměřené činnosti,rozvíčky,drobné pohybové hry.	VDO – Občanská společnost a škola.
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. snaží se o správné držení těla,správné dýchání.Snaží se vyjadřovat melodii pohybem a vyzkouší si nácvik jednoduchého tance.	Cvičení v průběhu dne – TV chvilky. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti. Dechová a vyrovnávací cvičení.	MKV – Lidské vztahy
zkouší užívat základní tělocvičné pojmy-názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní,pojmy z pravidel sportů,soutěží a her. snaží se rozumět a reagovat na povely pořadových cvičení.	Tělocvičné pojmy,základy a pravidla sportovních her – míčových,drobných pohybových. Pořadová cvičení.	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v tělocvičně,na hřišti,v přírodě a v bazénu. reaguje na smluvené povely, gesta,signály pro organizování činnosti. používá vhodné sportovní oblečení a obutí.	Bezpečnost při pohybových činnostech,bezpečná příprava a ukládání náradí,náčiní a pomůcek. Cvičení v přírodě – překonávání přírodních překážek. Zimní sporty.plavání.	EV – Vztah člověka k prostředí.
spolupracuje při jednoduchých týmových spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Míčové a pohybové hry. Vybíjená,nácvik přehazované a malé kopané. Cvičení s míči – přihrávky, chytání a	VDO – Občanská společnost a škola (dodržování pravidel,mysl pro čistou a bezkonfliktní hru)

nacvičuje štafetový běh. učí se uvědomovat si porušení pravidel a následků pro sebe i pro družstvo. zkouší poznat a pojmenovat přestupky proti pravidlům a reagovat na ně. snaží se soutěžit v družstvu a jednat v duchu fair-play.	driblink. Cvičení s lavičkami a díly švédské bedny. Cvičení na stanovištích i posilování. Slalomová dráha.Štafetové hry.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině.Snaží se usilovat o jejich zlepšení. zapojuje se do skupinových aktivit.	Základy atletiky : Rychlý běh.Skok do dálky,z místa.Hod kriketovým míčkem. Vytrvalostní běh. Základy gymnastiky : Kotouly.Stoj na lopatkách. Přeskok přes kozu.Šplh na tyči.Cvičení se švihadlem a na švédské bedně.	
učí se znát význam sportování pro zdraví.Snažíme se u dětí navodit radost z pohybové činnosti,odvahu a vůli po zlepšení pohybových dovedností.	Vztah ke sportu.jednání a chování v duchu fair – play.	
4. – 5.ročník		
učí se zvládnout základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. seznamuje se s protahovacími cviky a hrami pro zahřátí a uvolnění.	Příprava ke sportovnímu výkonu. Nástupy a povely. Zdravotně zaměřené činnosti,rozcvičky,apod.	
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a zařazuje do něj korektivní cvičení,především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. dokáže sestavit jednoduchou rozcvičku.	Cvičení během dne – TV chvílky. Dechová a vyrovnávací cvičení,zdravotní TV. Rytmické a kondiční formy cvičení. Základní kroky lidových tanců – polka,valčík.	MKV – Lidské vztahy.
snaží se procvičovat používání základních tělocvičných pojmů – názvy, pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní, sportovní pravidla.	Tělocvičné pojmy,základy a pravidla sportovních her – míčových,drobných pohybových.	

<p>učí se rozumět a reagovat na povely pořadových cvičení. cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. orientuje se v jednoduchém nákresu.</p>	<p>Pořadová cvičení. Cvičení na stanovištích.</p>	
<p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí – tělocvična, hřiště, příroda a bazén. snaží se patřičně reagovat na smluvené povely. adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.</p>	<p>Bezpečnost při pohybových činnostech. Cvičení v přírodě, plavání, zimní sporty.</p> <p>První pomoc při drobných poraněních.</p>	EV – Vztah člověka k přírodě.
<p>nacvičuje spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. Vytváří varianty osvojených pohybových her. zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy.</p>	<p>Cvičení s míči – přihrávky, chytání míče, driblíng. Cvičení s plnými míči. Střelba na cíl. Cvičení na lavičkách, žebřinách.</p>	
<p>jedná v duchu fair – play : dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a reaguje na ně. snaží se reagovat na přestupky. respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.</p>	<p>Míčové a pohybové hry. Závodivé hry s využitím různého náčiní.</p>	
<p>projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. orientuje se v jednotkách délky a času.</p>	<p>Základy atletiky : Sprint. Skok do dálky, skok z místa. Hod kriketovým míčkem, vytrvalostní běh, štafeta.</p>	
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Jednoduše hodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.</p>	<p>Základy gymnastiky : Kotoul vpřed, vzad, kotoulové řady. Stoj na hlavě. Stoj na lopatkách, stoj na ruce s dopomocí. Přemet stranou. Přeskok přes kozu. Cvičení se švihadlem, na</p>	

užívá při pohybové činnosti základní názvosloví. reaguje na pokyny učitele.	švédské bedně a šplh.	
učí se znát význam sportu pro zdraví a snažíme se navodit u dětí radost z pohybové činnosti. orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách sportovních akcí ve škole, v místě bydliště a samostatně získávat informace. dokáže připravit aktualitu o sportovní činnosti.	Vztah ke sportu, jednání v duchu fair – play. Sledování sportovních akcí školy. Vyhledávat sportovní informace.	MDV – Fundování a vliv médií ve společnosti.
6. – 9. ročník		
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Bezpečnost chování při všech pohybových aktivitách. Cvičení v přírodě	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou.	Příprava ke sportovnímu výkonu – převlékání (vhodné oblečení a obutí), hygiena, bezpečnost.	
používá povely pořadových cvičení.	Nástupy, povely. Pořadová cvičení	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Rozcvičky s náčiním a bez náčiní, drobné pohybové hry, zdravotně zaměřené činnosti (cviky k správnému držení těla). Průpravná kondiční cvičení pro rozvoj pohybových schopností (rychlost, síla, vytrvalost) a pro rozvoj koordinačních schopností (obratnost, pohyblivost). Kondiční cvičení s hudbou (bez náčiní a s náčiním)	
uplatňuje správné držení těla a správné dýchání.	Vyrovnávací, relaxační, kompenzační, průpravná a jiná zdravotně zaměřené cvičení	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na	Tělocvičné názvosloví, základy a pravidla sportovních her – míčových, drobných	

úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	pohybových. Organizace sportovních soutěží, utkání a jejich zápisy.	
podílí se na přípravě tělocvičného náradí a na jeho kontrole během cvičení.	Bezpečná příprava a úklid náradí, náčiní a pomůcek.	
orientuje se v jednoduchých nákresech, popisech cvičení.	Cvičení na stanovištích (kondiční a koordinační cvičení)	
ovládá základní zásady poskytování první pomoci a odsunu raněného.	První pomoc při drobných poraněních, improvizované ošetření a odsun raněného.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. spolupracuje při jednotlivých týmových soutěžích a činnostech. usiluje o zdokonalování pohybových dovedností (herní činnosti jednotlivce, útočné a obranné kombinace).	Vybíjená – přihrávky a chytání míče. Přehazovaná, malá kopaná. Košíková – přihrávky, chytání míče, driblink, uvolňování hráče bez míče a s míčem, střelba, dvojtakt. Odbíjená – vrchní a spodní odbití obouruč, smeč, spodní podání, přihrávka a nahrávka.	
organizuje pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.	Drobné hry s náčiním, bez náčiní. Soutěže družstev. Cvičení na lavičkách, žebřinách.	OSV – Mezilidské vztahy
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. dodržuje pravidla her a soutěží, poznává a označuje přestupky proti pravidlům. žák se učí rozhodovat sportovní hry a podílí se na funkci rozhodčího. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu	Míčové a pohybové hry (košíková, vybíjená, odbíjená, přehazovaná, házená, kopaná, florbal, fotbal). Pálkovací hry. Závodivé hry družstev s využitím různého náčiní a náradí, štafetové hry.	OSV – Psychohygienu

přírody při sportu.		
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Atletika, atletická abeceda.	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. porovnává své výkony s předchozími výsledky.	Sprint – běh 60 m, skok daleký, skok vysoký, hod kriketovým míčkem, vrh koulí, vytrvalostní běh, štafetový běh.	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	Gymnastika – kotoul vpřed a vzad, kotoul letmo, kotoulové řady, přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na rukou s dopomocí a bez dopomoci, poskoky, obraty, rovnovážné cviky-váha.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. uplatňuje pravidla bezpečnosti cvičení na nářadí a zvládá dopomoc při cvičení na nářadí.	Cvičení na nářadí: Přeskok přes kozu Cvičení na hrazdě, kladině, trampolínách, kruzích. Šplh na tyči a laně.	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. dodržuje zásady pobytu v zimní přírodě.	Pobyt v zimní přírodě – sjezdové lyžování, jízda na vleku, drobné hry v zimní přírodě	MKV – Lidské vztahy
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Vztah ke sportu. Jednání v duchu fair – play. Sledování sportovních akcí školy. Vyhledávání sportovních informací, vyhledávání možností různých sportovních volnočasových aktivit.	MKV - Etnický původ

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* je zastoupena na 1. i 2. stupni. Zahrnuje v sobě několik samostatných předmětů: *Pracovní činnosti, Dílny, Vaření, Pěstitelské práce a Svět práce*.

Celá oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Tato oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti.

5.9.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*. Výuka vede žáky k získávání základních dovedností v práci s různými materiály. Osvojují si pracovní dovednosti a návyky, získávají pozitivní vztah k ochraně přírody a ekologii vůbec. Výuka vede k osvojení jednoduchých pracovních postupů, používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek.

K práci s přírodními materiály, barvami, textilem, papírem, kartonem a podobně. Vede k získávání pozitivního vztahu k práci a odpovědného postoje k vlastní činnosti a její kvalitě. Rozvíjí manuální zručnost žáka, vede ho k potřebné sebedůvěře a připravuje ho k volbě budoucího povolání. Předmět je úzce propojen s učivem *Prvouky, Přírodovědy, Vlastivědy, Výtvarné výchovy* a podle možností i s ostatními předměty.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce*, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
  - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, využití pracovních pomůcek, jednoduché pracovní postupy, lidové zvyky.
2. Konstrukční činnosti
  - práce se stavebnicemi, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou.
3. Pěstitelské práce
  - podmínky pro pěstování rostlin, péče o rostliny, pozorování přírody.
4. Příprava pokrmů
  - pravidla správného stolování, příprava tabule.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

1. – 5. ročník 1 hodina /týden

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat podle návodu, umožňujeme vést diskuzi o postupech mezi žáky navzájem
- vedeme žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- používáním různých materiálů seznamujeme žáky s jejich vlastnostmi

Kompetence k řešení problému

- hledáme společně s žáky nové způsoby využití dovedností při práci s různými materiály
- nabízením různých postupů při práci vedeme žáky k rozvíjení jejich tvořivosti

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k účinné komunikaci při práci
- používáním odborných pojmů rozšiřujeme jejich slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve dvojici a malé skupině
- vedeme žáky k ohleduplnosti při práci

Kompetence občanská

- vychováváme žáky ke spoluzodpovědnosti za ochranu životního prostředí, třídíme odpad
- poskytujeme výrobky našich žáků na výstavky a při vhodném zadání je zasíláme do soutěží

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému, správnému a zodpovědnému používání všech nástrojů a materiálů
- učíme žáky vyhledávat možná rizika při různých činnostech a společně s žáky hledáme cesty k jejich minimalizaci

oblast		
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
předmět		
PRACOVNÍ ČINNOSTI		
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
1. – 3. ročník		
vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy seznamuje se s vlastnostmi různých materiálů	práce s drobným materiálem	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice	OSV – Kooperace a kompetice – 2. ročník

provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pěstitelské práce	
pečuje o nenáročné rostliny dodržuje základní podmínky pro pěstování rostlin	pěstitelské práce	
připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování seznamuje se se základním vybavením kuchyně	základy stolování	
4. – 5. ročník		
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	práce s drobným materiálem	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic seznamuje se s lidovými tradicemi svého města	lidové zvyky	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	pracovní pomůcky	
udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	jednoduché pracovní operace	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž sestavuje jednoduché modely	stavebnice	
pracuje podle slovního návodu, předlohy	práce s návodem	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti a pozorování	základní podmínky pěstování rostlin	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky pěstuje rostliny ze semen	pokojevé rostliny	
orientuje se v základním vybavení kuchyně	vybavení kuchyně	

připraví samostatně jednoduchý pokrm volí vhodné potraviny	příprava pokrmů	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování připraví jednoduché prostírání	pravidla stolování	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	jednoduchá úprava stolu	

5.9.2 SVĚT PRÁCE

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Svět práce je vyučovací předmět, který náleží do vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*. Vyučuje se pouze na 2. stupni ZŠ a je důležitou součástí přípravy dítěte pro volbu svého budoucího povolání. Cílem předmětu je podpora sebepoznání žáků, orientace v profesních informacích a plánování vlastního pracovního zařazení. Předmět využívá spolupráci se *Zeměpisem, Českým jazykem, Cizími jazyky a Informatikou*.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

8. ročník 1 hodina /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá ve třídách, v učebně informatiky a je vhodně doplněna o exkurze a besedy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme žákům úkoly vyžadující využití profesních informací pro budoucí výběr vhodného povolání a vzdělávání
- nabízíme žákům dostatek informací vedoucí k orientaci v různých oborech lidské činnosti, předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou profesní volby a vedeme je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problému

- poskytujeme žákům prostor pro rozhodování o vlastní profesní orientaci, předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s profesní volbou a výběrem vhodného budoucího povolání

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům prostor pro prezentaci vlastní osoby při vstupu na trh práce zařazováním

- různých modelových situací
- výstižným vyjadřováním vedeme žáky k formulování vlastních názorů na problematiku výběru povolání

Kompetence občanská

- umožníme žákům seznámení s obory lidské činnosti formou exkurzí, rozhovorů nebo přednášek

Kompetence pracovní

- vytvářením prostoru pro přijímání rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci vedeme žáky k akčnímu plánování
- zařazováním spolupráce ve dvojici a v malé skupině vedeme žáky k dodržování pravidel při práci

oblast			ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
předmět			SVĚT PRÁCE		
VÝSTUPY		UČIVO		POZNÁMKY	
8. ročník					
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.		Volba profesní orientace Sebepoznávání: osobní zájmy a životní cíle, sebehodnocení, osobní vlastnosti a schopnosti pro správnou volbu povolání		OSV – Sebepoznávání a sebezpojetí	
orientuje se v pracovních činnostech vybraných povolání		Rozhodování Vliv na volbu profesní orientace, co nebo kdo žáka nejvíce ovlivňuje, hledání souladu mezi vlastní osobou a povoláním			
seznamuje se s jednoduchými akčními plány (týdenními, ročními) a učí se plánovat svůj vlastní čas		Akční plánování – osobní plán kariéry		OSV – Seberegulace a sebeorganizace	
rozliší na základě svých znalostí a zkušeností práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.		Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků a objektů, charakter a druhy pracovních činností, kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky pro volbu profese			
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		Možnosti vzdělávání – náplň učení a studijních oborů, informace o středních a učňovských školách.			

	Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb.	
vyhledává informace na internetu – portály SŠ a získané informace využívá pro výběr vhodného vzdělávání a budoucího povolání.	Možnosti vzdělávání – přijímací řízení, vyplnění přihlášek ke studiu na SŠ nanečisto, přehled a nabídka učebních a studijních oborů v místním regionu a celé ČR, práce s www stránkami obsahujícími informace o jednotlivých školách.	
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), životopis, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce	MKV – Lidské vztahy
vyhledává v místě bydliště různé druhy podnikání.	Podnikání – druhy a struktura organizací	
prokáže v modelových situacích schopnost komunikovat s druhými, prokáže dovednost pro řešení problémů a rozhodování.	Úspěšné jednání s lidmi	MKV – Etnický původ

5.9.3 VAŘENÍ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět je součástí oblasti *Člověk a svět práce*. Cílem praktické výuky je získání dovedností v oboru kuchařství a seznámení se základy správného stolování. Získané vědomosti a dovednosti budou moci žáci využít v běžném životě a někteří i ve svém budoucím zaměstnání.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6. ročník 1 hodina /týden
7. ročník 1 hodina /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Pozn.- předmět *Vaření* bude nabídnut dívkám i chlapcům v 6. a 7. ročníku v závislosti na organizaci školy.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Praktická výuka probíhá v odborné učebně vaření.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat podle návodu, který jim předkládáme
- vedeme žáky k plánování činností při přípravě pokrmů, podporujeme u nich tvořivý přístup při jednotlivých činnostech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vzájemné komunikaci při práci, podporujeme vzájemnou konzultaci s učitelem a spolužáky

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, vedeme je ke schopnosti si sami rozdělit práci ve skupině podle svých možností a schopností
- vedeme žáky k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vychováváme žáky k spoluzodpovědnosti za ochranu životního prostředí, třídíme odpad
- nabídkou přípravy pokrmů typických pro jiné země je vedeme k bližšímu poznávání života jiných národů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech nástrojů a přístrojů
- snažíme se vést žáky k provedení práce v co nejlepší kvalitě
- vychováváme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel, usměrňujeme je tak, aby chránili své zdraví a zdraví svých spolužáků

oblast			ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
předmět			VAŘENÍ		
VÝSTUPY		UČIVO		POZNÁMKY	
-					
<p>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče dokáže efektivně využít kuchyňské spotřebiče s ohledem na šetření energie a času</p>		<p>způsoby tepelné úpravy potravin příprava nápojů</p>		<p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	
<p>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy používá a upřednostňuje bio-potraviny při přípravě pokrmů</p>		<p>výběr, nákup, skladování potravin skupiny potravin sestavování jídelníčku</p>			

dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti dbá na správné stolování a odstraňování zlovyků při jídle	studená kuchyně prostírání, slavnostní tabule obsluha, zásady správného stolování	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	zásady bezpečnosti práce v kuchyni zásady hygieny provozu v kuchyni	

5.9.4 PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Pěstitelské práce* patří do oblasti *Člověk a svět práce*. Vyučuje se pouze na 2. stupni ZŠ. Úzce navazuje na dovednosti a vědomosti z pracovní výchovy, která se vyučuje na 1. stupni ZŠ. Cílem je podat základy znalostí z oboru pěstitelství okrasných a užitkových rostlin a využít je v praktické činnosti.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6. ročník 1 hodina /týden
7. ročník 1 hodina /týden
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Pozn.- předmět *Pěstitelské práce* bude nabídnut dívkám i chlapcům v 6. a 7. ročníku v závislosti na organizaci školy.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučuje se v odborné učebně pěstitelství a na pozemcích v areálu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům práci podle návodu, využíváme možnosti úpravy podle konkrétních podmínek
- aktivním zapojením žáků do výuky vedeme žáky k plánování činností při práci na zahradě a v areálu školy

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme od žáků vzájemnou komunikaci při práci, rozdělením práce ve skupině žáků je učíme zodpovědnosti a uvědomění si vlastní důležitosti a s tím související nutnosti se navzájem ve skupině domluvit

Kompetence sociální a personální

- aktivně zapojujeme žáky ke spolupráci ve dvojici a malé skupině

- vedeme žáky k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vychováváme žáky k spoluzodpovědnosti za ochranu životního prostředí, třídíme odpad
- poskytujeme žákům prostor k tvořivému přístupu při plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech nástrojů a přístrojů dodržováním bezpečnostních pravidel
- vyžadujeme od žáků provedení práce v co nejlepší kvalitě, učíme je schopnosti ocenit práci svou i práci ostatních spolužáků

oblast	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	
předmět	PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
provádí jednoduché pěstitelské činnosti dodržuje a umí zdůvodnit agrotechnické lhůty při pěstitelských činnostech	pěstování sazenic zeleniny a květin	OSV - Seberegulace a sebeorganizace
samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování dokáže využít různé způsoby vegetativního rozmnožování rostlin	péče o pokojové rostliny a jejich rozmnožování	OSV- Řešení problémů a rozhodující dovednosti
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny porovnává a vysvětluje vliv podmínek na růst rostlin	zásady pěstování okrasných rostlin, návrh okrasné zahrady	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní aplikuje poznatky z teoretického učiva v praktických činnostech	péče o okolí školy (úprava keřů) - praktické využití pracovních pomůcek aranžování rostlin degustace ovoce, uskladnění	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne 1.pomoc při úrazu	dodržování technologické kázně, zásad hygieny a bezpečnosti práce	

5.9.5 DÍLNY

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět *Dílny* se vyučuje v rámci vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* na 2. stupni ZŠ. Cílem výuky je získání praktických dovedností při práci s různým druhem materiálu.

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. ročník 1 hodina /týden - chlapci
- 7. ročník 1 hodina /týden - chlapci
(platí pro sportovní i nespportovní třídy)

Pozn.- předmět *Dílny* bude nabídnut dívkám i chlapcům v 6. a 7. ročníku v závislosti na organizaci školy.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně Dílen. Klade se důraz na dodržování bezpečnosti při práci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky pracovat podle návodu, který jim předkládáme
- vedeme žáky k plánování práce tak, že samostatně nebo s pomocí učitele naplánují jednotlivé kroky
- snažíme se, aby žáci poznali vlastnosti materiálů při práci se dřevem, kovem a plasty

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vzájemné komunikaci při práci, podporujeme konzultaci s učitelem a spolužáky
- seznamujeme žáky s různými významy pojmů se vztahem k práci, nástroji a materiálům

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci skupinách
- vedeme žáky k ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vychováváme žáky k spoluzodpovědnosti za životní prostředí, třídíme odpad vzniklý při výuce
- vedeme žáky ke spolupráci s jinými odbornými zaměstnanci školy-např. školník
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel, usměrňujeme je tak, aby chránili své zdraví a zdraví ostatních spolužáků

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému a bezpečnému používání všech nástrojů a materiálů opakovaným poučením o bezpečnosti práce a chování ve školní dílně
- vzájemnou konzultací s vyučujícím nebo spolužáky se snažíme vést žáky k tomu, aby prováděli práci v co nejlepší kvalitě a naučili se výsledky své práce hodnotit

oblast	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	
předmět	DÍLNY	
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY
6. ročník		

je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce zná zásady poskytnutí první pomoci dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, umí poskytnout první pomoc při úrazu	Organizace a bezpečnost práce	OSV – komunikace, kooperace, rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita
načrtne jednoduchý náčrtek výrobku užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Technické náčrty a výkresy, technické informace	
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí zvolí a používá vhodné pracovní nástroje a nářadí	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování, vlastnosti materiálů, užití v praxi	
provádí jednoduché práce s technickými materiály, a dodržuje technologickou kázeň měření, rýsování, kótování, řezání, broušení, vrtání	- dřevo, plast, kov	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost zvládá základní postupy při opracování dřeva a plastu	Pracovní postupy – zhotovení výrobků ze dřeva a z plastu, jednoduché pracovní postupy a operace	

6. Přehled volitelných předmětů

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

4.-5. ročník
moderní gymnastika
dramatická výchova
házená
hudební dílna
člověk a jeho svět

6.-9. ročník
německý jazyk
ekologie
dramatická výchova
sportovní hry
chemicko-biologický seminář
házená

Obsahová náplň volitelných předmětů

MODERNÍ GYMNASTIKA

4. - 5. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je připravit gymnastiku (základy techniky cvičení bez náčiní a s náčiním, jednoduché sestavy, společné skladby a taneční vystoupení) a výkonnostní gymnastiku (připrava na soutěže volného programu, soutěží společné skladby bez náčiní i s náčiním), soutěží skladby estetické gymnastiky a taneční vystoupení.

NĚMECKÝ JAZYK

7. - 9. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je poskytovat základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice. Prohlubujeme mezinárodní porozumění. Přispívá k chápání a objevování skutečností.

ŠVP ZŠ Zubří verze 2009/2010 - 134 -

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

4.- 6. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je pracovat se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kterými jsou lidský hlas a tělo, kultivuje je a směřuje k jejich v doměmu používání v procesu dramatické a inscenační tvorby i v běžné komunikaci. Dále rozvíjet psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti prostřednictvím tvůrčích aktivit a kolektivní dramatické tvorby. Spolupracovat především s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, které umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat

témata a situace na základě vlastního jednání.

CHEMICKO-BIOLOGICKÝ SEMINÁŘ

8. - 9. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je zaměřit se na biochemii. V biologii se jedná především o praktické cvičení se zaměřením na praktickou biologii přírody, kterou žáci znají ze svého blízkého okolí a laboratorní práce s biologickým materiálem.

EKOLOGIE

6. - 7. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je zaměřit se na komplexní rozšíření a prohlubování oboru *Člověk a příroda*. Klade důraz na prožitkové poznávání přírody a je zaměřen na budování a rozvíjení

pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.

SPORTOVNÍ HRY

6. - 9. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je zaměřit se na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole. Rozvíjet pohybové dovednosti a kultivaci pohybu a vést žáky k poznávání zdraví.

HÁZENÁ

4.- 9. ročník : 2 hodiny/týden

Cílem předmětu je rozvíjet sportovní aktivitu žáků se zaměřením na sportovní obor *Házená*.

HUDEBNÍ DÍLNA

4. - 5. ročník : 2 hodiny/ týden

Cílem předmětu je podpořit u dětí zájem o zpěv, sborový zpěv, využití některých hudebních

nástrojů (podle schopností a zájmu dětí), hudební teorie, poslech a kreativní přístup k hudbě vůbec.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. – 5. ročník : 2 hodiny/týden

Cílem předmětu je zábavnou formou prohlubovat znalosti, vědomosti a dovednosti v oblasti Člověk a jeho svět / předmět – vlastivěda a přírodověda /. Dále rozvíjet komunikační dovednosti, nabízet nové zdroje informací, vyhledávat a třídit nové poznatky v dané oblasti. (aktualizace předmětu platí pro ŠVP pro šk. rok 2011/2012, 2010/2011, 2009/2010 a 2008/2009)

6.1 SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *Sportovní hry* se vyučuje v 6.-9. ročníku jako volitelný předmět dotovaný 2 hodinami týdně pro smíšenou skupinu děvčat a chlapců.

V tělocvičně ZŠ, na venkovním hřišti u školy a v hale HC Zubří.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole;
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu;
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.

Obsah je především zaměřen na hry, ostatní sporty jsou zařazovány podle složení skupiny a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení pravidel různých míčových a pohybových her pomocí průpravných her a her se zjednodušenými pravidly

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákům prostor k rozhodování soutěží postavením do role rozhodčího, žáci tak získávají náhled na hru z jiného úhlu pohledu
- upozorňujeme žáky na chyby a následně poučíme žáky při nedodržení pravidel hry

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupráce v týmových situacích a vytváření příjemné atmosféry v týmu
- podporujeme u žáků kolektivní cítění, pomocí sportovních her si žák uvědomuje, že kolektivní hra není o jednotlivcích, ale o skupině
- prohlubujeme u žáků schopnost naslouchat, pochopit a respektovat názor druhého

Kompetence sociální a personální

- aktivně zapojujeme žáky do různých pohybových činností, přičemž vyžadujeme fair-play jednání, respektování spolužáků opačného pohlaví a spolužáků méně fyzicky zdatných

Kompetence občanská

- vyžadujeme od žáků ohleduplnost vůči ostatním spolužákům, zabraňujeme hrubému jednání a nespornovému chování

Kompetence pracovní

- prohlubujeme u žáků schopnost dodržovat pravidla všech sportovních her

předmět		
SPORTOVNÍ HRY		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.-9. ročník		
volí odpovídající sportovní oblečení správně používá terminologii zvládá techniku sportovních her a ostatních sportů zná pravidla jednotlivých her a ostatních sportů zvládá organizaci a řízení herních činností umí používat různé herní systémy, herní kombinace dodržuje pravidla fair play dokáže organizovat školní turnaj rozvíjí zdravou soutěživost dbá na čestnost a spravedlivost zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech	vybíjená přehazovaná fotbal basketbal florbal ringo tenis stolní tenis házená freesbee softbal cyklistika bruslení lední hokej lyžování plavání interkros hokej s kroužkem badminton atletika protahovací cvičení	

6.2 HÁZENÁ

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět *Házená* je vyučován na 1. a 2. stupni ZŠ, od 4.-9. ročníku. Navštěvují ho žáci sportovních tříd naší školy. Časová dotace je 2 hodiny týdně. Cílem předmětu je sportovní příprava žáků v oboru házená a posilování pozitivního vztahu ke sportu.

Výuka se uskutečňuje v hale HC Zubří, na venkovním hřišti u budovy nové školy nebo v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dílčí sportovní dovednosti a všestranný pohyb nabídkou pohybových činností
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění a osvojení pravidel házené

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k dodržování pravidel her, k řešení problému v souvislosti s nesportovním chováním
- umožníme žákům patřičně reagovat na přestupky proti pravidlům aktivním zapojením žáků do rozhodování drobných her a soutěží

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci v týmových situacích a k vytváření příjemné atmosféry v týmu zařazováním týmových soutěží
- učíme žáky reagovat na základní povely a pokyny koučováním průpravných her a házené
- vedeme žáky k umění naslouchat, pochopit a respektovat názor druhého

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k fair-play jednání, k dodržování pravidel při pohybových činnostech
- snažíme se umožnit žákům zažít pocit úspěchu při různých pohybových činnostech, aby se naučil vytvářet si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanská

- učíme žáky spojovat pohybovou činnost se zdravím a zařazovat ji do vlastního pohybového režimu
- zapojujeme žáky do organizování házenkářských turnajů dětí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě a uplatňovat tak zdraví své i druhých

předmět	HÁZENÁ	
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

4.-5. ročník		
vzbuzujeme u dětí trvalý zájem o házenou	KONDIČNÍ PŘÍPRAVA	
rozvíjíme všestrannost s důrazem na rychlost a koordinaci	soutěže - štafety, honičky rozvoj obecné vytrvalosti - běh v přírodě, plavání, lyžování, bruslení	
vedeme děti k plnění povinností v klubu a škole, stanovujeme normy chování ve sportovním kolektivu	skoky, hody, šplh, přetahy, přetlaky, úpoly, cvičení na náradí akrobacie, překážkové dráhy	
vedeme k respektování pokynů tenérů, vedoucích, funkcionářů a respektování rozhodčího ve všech situacích		
	HERNÍ PŘÍPRAVA	
	nácvik herních situací obsazování útočníka v poli bez míče a s míčem získávání míče funkce křídla, spojky, pivota, brankáře základy hry družstva v útoku a v obraně uvolňování bez míče a s míčem, přihrávky, střelba	
6.-7. ročník		
upevňujeme vztah ke sportu a k házené	KONDIČNÍ PŘÍPRAVA	
rozvíjíme všestranný pohyb se zaměřením na rychlost a obratnost	zlepšení techniky běhu, startu, změny směru zlepšení startovní rychlosti a rychlosti změny směru	
seznamujeme hráče s poznatky o správné výživě sportovce	nadmaximální rychlost – běh z kopce běh v přírodě 15-30 min	
seznamujeme hráče s poznatky o denním režimu sportovce	plavání, lyžování, turistika opakované skoky, hody	
zdůrazňujeme individuální umění hráče, ale ve prospěch družstva	cvičení na náradí, kliky, shyby, přetahy běh do schodů, dřepy akrobacie, překážkové dráhy	
	HERNÍ PŘÍPRAVA	
	zdokonalování a zautomatizování naučených herních činností nácvik střelby uvolňování s drženým míčem odebírání míče aktivní přistupování k hráči	

	s míčem a bez míče návčik a zdokonalování spolupráce dvojic a trojic zdokonalování organizace hry v postupném a rychlém útoku základy hry družstva v obraně postupné prohlubování organizace hry družstva v obraně a útoku	
	8.-9. ročník	
přecházíme postupně od všeobecné připravenosti k výraznějšímu rozvoji speciální výkonnosti	KONDIČNÍ PŘÍPRAVA běžecká abeceda běžecké hry	
dětská technika je nahrazována technikou dospělých	cvičení na rozvoj rychlosti s míčem a rozvoj rychlosti změny směru běhu , kliky, shyby, šplh, sklapovačky, výskoky, přetahy, úpoly skoky, švihadlo	
prohlubujeme poznatky o hygieně, otužování, výživě a životosprávě	akrobacie, překážkové dráhy, cvičení na nářadí	
seznamujeme s principy tréninku za účelem vlastní sebekontroly a motivace hráče vedeme k pozitivnímu vztahu k soupeři a k rozhodčím	HERNÍ PŘÍPRAVA zdokonalování herních činností pod tlakem postupná specializace zdokonalování základů hry družstva v útoku a v obraně návčik kombinací, rychlý útok 2. sledu, návčik osobní obrany nebezpečné spojky	

6.3 MODERNÍ GYMNASTIKA

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Moderní gymnastika je na 1.stupni vyučována jako volitelný předmět s časovou dotací 2 hodiny pro 4. a 5.ročník.

Vzdělávací obsah

1.období: *Přípravná gymnastika*

- základy techniky cvičení bez náčiní a s náčiním
- jednoduché sestavy, společné skladby a taneční vystoupení

Tréninky pod vedením kvalifikovaných trenérek v rámci oddílu moderní gymnastiky TJ Gumárny Zubří nebo zájmových kroužků

2.období: *Výkonnostní gymnastika*

- soutěžní společné skladby bez náčiní i s náčiním
- soutěžní skladby estetické skupinové gymnastiky
- taneční vystoupení

Na konci 3. ročníku je na základě výkonnostních testů proveden výběr žaček do sportovních tříd. Výuka probíhá ve dvou hodinách TV, kde jsou spojena děvčata 4. a 5. ročníku a ve 2 hodinách volitelného předmětu Moderní gymnastika pro 4. a 5. ročník. Výuka probíhá v hale a tělocvičně školy. Hodiny TV a volitelný předmět Moderní gymnastika vyučuje učitelka 1. stupně ZŠ a zároveň trenérka II.tř. v moderní gymnastice. Na tyto hodiny navazují další tréninky v rámci oddílu moderní gymnastiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí :

Kompetence k učení

- vedeme žákyně k osvojení si základního názvosloví a pravidel moderní gymnastiky
- seznamuje žákyně s historií, pravidly a současným děním ve sportu
- vedeme žákyně ke cvičení podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- vedeme žákyně k hodnocení pohybových výkonů a porovnání s předchozími

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žákyně k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátnímu reagování v situaci možného úrazu
- učíme žákyně dodržovat pravidla soutěží, řešit problémy v souvislosti s nespportovním chování a přestupky proti pravidlům a patřičně na ně reagovat
- vedeme žákyně k vnímání problémových situací při tréninku, přemýšlení o příčinách a jejich řešení
- učíme žákyně nenechávat se odradit neúspěchy, ale vytrvale se snažit je překonávat

Kompetence komunikativní

- učíme žákyně spolupracovat při týmových situacích, vytvářet příjemnou atmosféru v týmu
- učíme žákyně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého
- vedeme žákyně při nácviu společných skladeb a vystoupení ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- učíme žákyně jednat v duchu fair-play
- vedeme žákyně k účinné spolupráci ve skupině, přispíváme k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- snažíme se žákyním umožnit zažít pocit úspěchu

Kompetence občanská

- učíme žákyně podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- vedeme žákyně ke spojování své pohybové aktivity se zdravím
- učíme žákyně respektovat, chránit a oceňovat kulturní tradice zapojováním se aktivně do kulturního dění v obci účastí v soutěžích a vystoupeních
- vedeme žákyně k ohleduplnosti a taktu

Kompetence pracovní

- učíme žákyně bezpečně a účinně používat jednotlivé gymnastické náčiní a pomůcky a

- dodržovat vymezená pravidla
- vedeme žákyně k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě a ochraňovat tak zdraví své i druhých

předmět	MODERNÍ GYMNASTIKA	
VÝSTUPY	UČIVO	POZNÁMKY

<ul style="list-style-type: none"> - chápe, k čemu je cvičení v gymnastice dobré a pro tělo prospěšné - ovládá rozcvičku, prohlubuje kloubní rozsah - rozvíjí obratnost, sílu a vytrvalost - chápe důležitost posilování - užívá strečink, je ho schopna samostatně provést 	<ul style="list-style-type: none"> - základní návyky osobní hygieny, přípravy a stravy na sport.trénink - rozcvičení a protažení všech částí těla - cviky pro rozvoj rychlosti a obratnosti - posilování všech částí těla - strečink 	<p><i>AKCE:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Soutěže ve společných skladbách linie B <i>říjen, listopad</i> • Taneční vystoupení Vánoční přehlídka <i>prosinec</i> • Taneční vystoupení kulturní akce, plesy <i>leden, únor</i>
<ul style="list-style-type: none"> - učí se náročnější taneční kroky - zdokonaluje prvky obtížnosti MG - zdokonaluje prvky ESG - učí se obtížnější prvky akrobacie - rozšiřuje cviky baletní techniky - zdokonaluje cvičení s gymnastickým náčiním 	<ul style="list-style-type: none"> - taneční kroky a výrazové vazby s hudbou - skoky, rovnováha, obraty a ohebnost obtížnosti A - C - pohyby paží a nohou, vlny, swingy, rotace, výpady, klony, uvolnění, kontrakce - kotouly, přemety, překuly, převaly - zdokonalení baletní techniky - technika cvičení se švihadlem, obručí, míčem, kuželi a stuhou 	<ul style="list-style-type: none"> • Soutěže v estetické skupinové gymn. <i>březen, duben, květen</i> • Exhibiční vystoupení <i>červen</i>
<ul style="list-style-type: none"> - zúčastní se tanečního vystoupení - zúčastní se závodu ve společných skladbách linie B - zúčastní se soutěží skladeb ESG 	<ul style="list-style-type: none"> - taneční vystoupení - sestavy společných skladeb BN a s náčiním v MG - sestavy ESG v dětských kategoriích 	

6.4 CHEMICKO-BIOLOGICKÝ SEMINÁŘ

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je realizován jako volitelný, v časové dotaci 2 hodiny týdně pro 8. a 2 hodiny týdně pro 9. ročník.

Předmět je zaměřen na biologii a chemii. V biologii se jedná především o praktická cvičení se zaměřením na praktickou biologii přírody, kterou žáci znají ze svého blízkého okolí a laboratorní práce s biologickým materiálem. Součástí je systematický sběr biologického materiálu a informací v písemné, obrazové a zvukové podobě a jejich následné laboratorní zpracování a vyhodnocení.

V chemii se výuka rozděluje na stručné prohloubení vybraných teoretických problémů přímo souvisejících s danou laboratorní prací, která vymezuje praktické postupy vedoucí k ověření teoretických tezí, otázek či nastolených problémů. Způsob výuky předpokládá práci v malých skupinách s pevně stanovenými rolemi, které mohou uvnitř skupiny rotovat. Strategie výuky je vedena od počáteční teoretických východisek přes přípravné práce ke konečnému vesměs praktickému ověření. Výchovná a vzdělávací aspekty jsou vyučujícím voleny tak, aby u žáků zdůraznily přípravu na systematickou, zodpovědnou a ukázněnou praktickou činnost, dále pak na samostatnost a zájem o problém a v teoretické rovině na schopnost uvědomění si vztahu učebnicové teorie a získaných praktických poznatků. Sběr vzorků se děje v okolí školy, průběh biologické části probíhá v učebně přírodopisu a informatiky, průběh chemické části probíhá v učebně chemie, informatiky a v obou částech na lokalitách exkurzí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků všech zahrnutých oborů
- prostřednictvím vhodně volených zadání rozvíjíme u žáků poznávání smyslu osvojovaných postupů pro běžný život
- vytváříme u žáků komplexní pohled na přírodní vědy
- poskytujeme žákům prostor pro možnosti práce v týmu, samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům cesty, jak hledat vlastní postup při řešení problémů;
- poskytujeme žákům prostor pro získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle práce

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků postupy, jak při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- uplatňujeme u žáků podmínky pro dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty pomocí samostatných řešení přiměřeně náročných úkolů
- stanovujeme pro žáky pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a vyžadujeme od žáků jejich dodržování

Kompetence občanské

- poskytujeme žákům podle svých možností účinnou pomoc a podporujeme u nich zodpovědné chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

předmět CHEMICKO- BIOLOGICKÝ SEMINÁŘ		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8. ročník		
<p>žák vybere a prakticky využívá pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</p> <p>žák zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl</p> <p>žák vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu umožní provést danou experimentální práci</p> <p>žák dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</p> <p>žák poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</p> <p>žák má přehled o reálných zdrojích zkoumaných látek či jevů vyskytujících se v přírodě a běžném životě a je schopen je prakticky využít a zpracovat při laboratorní práci</p>	<p>Sběr, zpracování a uchování rostlinného a živočišného materiálu a informací - září</p>	
	<p>zásady organizace, bezpečnosti a provozu laboratoře přírodopisu a práce v ní - září</p>	
	<p>botanická a zoologická exkurze do přírody, sběr zvuků a obrazových dat z přírody – září, říjen</p>	
	<p>technika experimentálních prací v biologii - listopad-leden</p>	
	<p>exkurze v rybníční sádce, určování druhů rostlin, ryb, hmyzu úprava a zpracování kosterního materiálu, příprava botanických a zoologických mikroskopických preparátů práce s laboratorními pomůckami a materiálem</p>	
	<p>přesné měření objemu, hmotnosti, hustoty, teploty</p>	
	<p>Směsi - březen</p>	
	<p>filtrace, dělicí nálevka, Buchnerova nálevka, destilace, extrakce - březen sublimace, získávání látek ze směsí, příprava roztoku</p>	
	<p>Chemické prvky - březen</p>	
	<p>výroby plynů, reakce prvků s kyslíkem, sírou a kyselinami</p>	
	<p>halogeny - vytěšňování, reaktivita kovů, uhlík, síra</p>	
	<p>Chemické reakce – duben</p>	

	<p>průběh chemického děje dle zákona zachování hmotnosti průběh chemického děje z hlediska energetického, typy reakcí</p>	
	Dvoupřvkové sloučeniny – duben	
	příprava CO ₂ , chlorid sodný, oxid siřičitý	
	sloučeniny prvku s vodíkem - H ₂ O, NH ₃ , H ₂ S	
	Kyseliny, hydroxidy a soli – květen	
	stanovování pH, neutralizace, titrace, oxidační vlastnosti kyselin, srážecí reakce, reakce oxidů a sloučenin mědi	
	Vybrané kapitoly z chemie – červen	
	jaderná havárie a energie	
	exkurze Štramberk u Kopřivnice, exkurze Hranická propast	

9. ročník

<p>žák vybere a prakticky využívá pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů žák zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl žák vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu umožní provést danou experimentální práci žák dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci žák poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři žák má přehled o reálných zdrojích zkoumaných látek či jevů vyskytujících se v přírodě a běžném životě a je schopen je prakticky využít a zpracovat při laboratorní práci</p>	<p>Sběr, zpracování a uchování rostlinného a živočišného materiálu a informací - září</p>	
	<p>bezobratlí živočichové v okolí školy sběr ptačích per, odběr vody, sběr ovoce a úprava rostlin pro laboratorní práce, sběr zvuků a obrazových dat z přírody okolí školy zpracování vzorků a informací</p>	
	<p>Poznávání anorganické přírody - říjen</p>	
	<p>sběr vzorků nerostů - exkurze do přírody, určování složení nerostů, exkurze Ostrava - Landek</p>	
	<p>Chemické metody při studiu živých soustav v biologii - listopad</p>	
	<p>činnost enzymů, fotosyntéza důkazy biogenních prvků, určení složení různých vzorků vody získávání chemických látek z biologických preparátů</p>	
	<p>Směsi - prosinec</p>	
	<p>krystalizace, podvojně soli</p>	
	<p>Soli - leden</p>	
	<p>vybrané srážecí reakce na tečkovací destičce</p>	

	Redoxní reakce – únor	
	reaktivita kovů,rozbor a zpracování suchého galvanického článku,elektrolýza	
	Uhlovodíky a jejich deriváty - březen + duben	
	příprava a důkaz organické sloučeniny - alkan, aromát	
	modelování molekul – stavebnice	
	výroba acetylénu ,výroba acetaldehydu z etanolu,reakce glycerolu	
	reakce kyseliny octové - soli	
	esterifikace,výroba mýdla,denaturace bílkovin,reakce enzymů,reakce sacharidů	
	Chemie ve společnosti květen + červen	
	důkazy plastových vzorků - určení plastu	
	paliva, hoření,otravné látky, látky zápalné a dýmotvorné	
	drogy - izolace a důkaz látek z cigaret	
	jaderná energie a havárie	
	využití počítač. programů – názvosloví, prvky, tabulka	
	exkurze Ostrava - podnik s chemickou výrobou	

6.5 EKOLOGIE

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování oboru *Člověk a příroda*. Klade důraz na prožitkové poznávání přírody a je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje. Předmět si mohou žáci zvolit v 6. a 7. ročníku. V učebním plánu je vymezen 2 hodinami týdně. Předmět se realizuje formou přírodovědných vycházek, badatelskou činností, projekty, skupinovou prací a prožitkovými hrami v odborné učebně přírodopisu.

Předmět naplňuje průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s ekologickými pojmy a termíny prostřednictvím her a projektů s ekologickou tematikou
- podporujeme individuální pojetí ekologie u jednotlivých žáků nabídkou různých akcí a činností s ekologickou tematikou
- vedeme žáky k samostatnému smysluplnému vyhledávání informací z různých informačních zdrojů

Kompetence k řešení problému

- zařazujeme různé typy aktivit, podporujeme individuální řešení problému, vedeme žáky ke spolupráci při řešení skupinové práce
- podporujeme žáky v samostatných aktivitách, které mohou podnítit ostatní žáky v řešení různých ekologických problémů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme všechny smysluplné ekologické aktivity žáků, oceňujeme jejich individuální přínos při řešení ekologických problémů

Kompetence komunikativní

- řízeným rozhovorem a skupinovou diskuzí vedeme žáky k rozvíjení schopnosti diskutovat a vhodně argumentovat nad problémy ekologie

Kompetence občanská

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do ekologických aktivit, které jsou přínosné pro ostatní spolužáky, žáky jiných škol a město
- zapojujeme žáky do celostátních a krajských projektů a soutěží, podporujeme žáky v ekologických aktivitách, které mohou prezentovat v médiích

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti při jednotlivých ekologických činnostech
- podporujeme všechny činnosti žáků, které vedou k ochraně životního prostředí

předmět		
EKOLOGIE		
NÁZEV PROJEKTU	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Ochrana otakárka fenyklového	sběr a chov housenek otakárka fenyklového individuální sběr kolorovaná kresba (motýl, housenka)	
Dobrou chuť - zimní krmení zvěře	individuální sběr lesních plodů zimní příkrmování zvěře v krmelci	
Krmítka do lesů	zavěšování krmítek v lesích výroba krmítek	
Všeho s mírou	diskusní a praktické aktivity zaměřené na objasnění pojmu udržitelná spotřeba	

Recyklace papíru	výroba výtvarné zpracování	
Živá voda Chovatelství	lov a třídění bezobr. pro určení saprobity vody akvaristika, exot. ptactvo, teraristika	
Den Země	kvízové a výtvarné soutěže mapování černých skládek terénní akce školy	
Kryptozoičtí živočichové Metodika sběru a třídění hmyzu Smyslové vnímání přírody Sbírky přírodnin Barvy z rostlin Ekohry Obaly bez obalů	práce v terénu práce v terénu orientace v přírodě odlévání stop, herbáře vlastní výtvarná práce člověk v přírodě, člověk o přírodě terénní průzkum	

6.6 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika volitelného předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Německý jazyk poskytuje základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice. Prohlubuje mezinárodní porozumění. Přispívá k chápání a objevování skutečností. V 7. – 9. ročníku je vyučován 2 hodiny za týden v odborné učebně jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabídkou různých jazykových aktivit rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vedeme žáky k systematické práci na rozvíjení jazykových dovedností

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy a nabízíme jim rozmanité úkoly, ve kterých si mohou ověřit, zda si daná pravidla osvojili
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnili správnost řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení nabídkou různých konverzačních témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných textů
- podporujeme samostatné komunikativní projevy žáků a postupně zvyšujeme jejich úroveň

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli vzájemně spolupracovat, zaznamenávat své pokroky a zvyšovat své sebevědomí pro jazykovou komunikaci

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s reáliemi německy mluvících zemí a tím je učíme toleranci a porozumění k ostatním národům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru

předmět NĚMECKÝ JAZYK		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ročník		
rozumí jednoduchým pokynům /v cizím jazyce/ při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci používá abecední slovník učebnice naváže kontakt s konkrétní osobou vyžádá jednoduchou informaci sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty řeší jednoduché situace související se seznamováním zvládá základy písemného projevu písemně sestaví jednoduché sdělení /pozdrav, blahopřání/	pokyny a instrukce dialogy našich mluvčích, zpočátku pomalejší, později v běžné rychlosti promluvy technika čtení otázky a odpovědi krátká sdělení techniky mluveného projevu /výslovnost a intonace/ písemná podoba různých forem sdělení /pozdrav, blahopřání/	
8. ročník		
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché audioorálně připravené texty udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení	dialogy našich i rodilých mluvčích / s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů/ čtení tiché i hlasité	

<p>používá slovníky stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu písemně obměňuje krátké texty má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti řeší jednoduché situace související se zahajením, vedením a ukončením rozhovoru / i telefonického/ a se získáváním a poskytováním základních místních, časových i jiných informací</p>	<p>práce se slovníkem vedení telefonického rozhovoru sestavení textu jednoduchého dopisu a odpověď na něj nejdůležitější zeměpisné údaje Tematické okruhy: sport, zdraví, město, nákupy, oblékání, jídlo</p>	
	9. ročník	
<p>rozumí obsahu promluvy a dokáže rozlišit zásadní informace od informací významově nepodstatných rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a běžných každodenních situacích běžně užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení /odmítnutí, radost/, politování, omluvu, prosbu, žádost, výzvu, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání s porozuměním využívá informace z různých materiálů - z časopisů, knih, inzerátů, prospektů apod.</p>	<p>práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty, práce s internetem, poslech rozhlasu, televize a videa svátky, tradice a zvyky význačné osobnosti popis osoby, předmětu, místa, situace, děje, činnosti různé typy informací Tematické okruhy: osobní dopis životopis člověk a společnost vzdělání kulturní život</p>	

6.7 DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Žák pracuje se základními výrazovými prostředky divadelního sdělení, kterými jsou lidský hlas a tělo, kultivuje je a směřuje k jejich vědomému používání v procesu dramatické a inscenační tvorby i v běžné komunikaci a rozvíjí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti prostřednictvím tvůrčích aktivit a kolektivní dramatické tvorby.

Předmět je vyučován ve 4.-6. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách a v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, kolektivní práce a práce v týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k učení tím, že je seznamujeme se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech dramatických činností

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky zažít úspěch a nenechat se odradit případným počátečním nezdarem tak, že se snažíme za pomoci kolektivu odstranit příčinu neúspěchu a následně rozvíjet kvalitu hlasových a pohybových dovedností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k umění vést dialog se spolužáky, navazovat spolupráci s dospělými při vystoupeních
- poskytujeme žákům prostor zapojit se do diskuze a učit se respektovat názor jiných tím, že sami kolektivně vytvářejí scénáře vystoupení a texty písní

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme u žáků uvědomování si vlastní zodpovědnosti v kolektivu, respektování práce spolužáků a schopnost kolegiální pomoci konkrétně zadanými úkoly
- vedeme je k sebehodnocení svých výkonů a oceňování výkonů spolužáků

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům podílet se na kulturních vystoupeních v rámci města i regionu
- zařizujeme pro žáky zájezdy na divadelní představení profesionálních divadelních souborů, aby se motivovali k lepším výkonům ve vlastní práci a také získali základy společenského chování

Kompetence pracovní

- aktivně žáky zapojujeme do hlasové hygieny, vyžadujeme u nich správnou artikulaci, držení těla, pohyb
- vedeme žáky k samostatné organizační práci při vzniku vystoupení tím, že si sami obstarávají kostýmy, rekvizity a zhotovují kulisy

předmět DRAMATICKÁ VÝCHOVA		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4.- 5. ročník		
zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	recituje básně psychosomatické dovednosti- práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální komunikace	
rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	pantomimicky představí postavu psychosom. dovednosti-neverbální komunikace	
zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních	sociálně komunikační dovednosti- komunikace v běžných životních a herních situacích	
reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba sociálně komunikační dovednosti- prezentace, hodnocení herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava	
propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy	spolupráce, komunikace v herních situacích, prezentace, reflexe a hodnocení	
pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat	současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba	
rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav	sociálně komunikační dovednosti	
pracuje ve skupině na vytvoření menšího	prezentace, hodnocení	

inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků		
prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy	krátká inscenace (rozbor)	
	6. ročník	
Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla.	psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu (šeptání, mluvení nahlas, kontrast), držení těla, verbální i neverbální komunikace, monolog, skládání a recitace poezie, diskuse, relaxační hry, soustředění	
Rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí.	herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace, improvizace, improvizovaný dialog dramatizace předlohy, dramatické hry (fiktivní labyrint, živý řetěz, ...), využití zvukových prostředků k divadelnímu vyjádření orientace v prostoru, rytmická paměť	

Prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou.	sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce, konflikt jako základ dramatické situace -řešení konfliktu jednáním postav, spontánní jednání	
Přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a	náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování práce na postavě - charakter,	

plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku.	motivace, vztahy dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe	
Rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace základní dramatické žánry - komedie, tragedie, drama základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo (oživení loutky), opera, opereta, muzikál, balet, pantomima současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, rozhlasová a multimediální vybrané etapy a typy světového a českého divadla výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby	
Propojuje somatické dovednosti při verbálním i neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	smyslové vnímání, vyjádření emocí, pocitů, jednoduchý hudební nebo rytmický doprovod, paměť a pozornost, práce s imaginární rekvizitou	

6.8 HUDEBNÍ DÍLNA

Charakteristika volitelného předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahem volitelného předmětu Hudební dílna je zpěv, sborový zpěv, využití některých hudebních nástrojů (podle schopností a zájmu dětí), hudební teorie, poslech a kreativní přístup k hudbě vůbec.

Za těmito cíli se ukrývá snaha pojmenovat to, co vnímáme a porozumět alespoň trochu řeči tónů a prostřednictvím toho se dozvědět něco o sobě i ostatních.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení a vytváření pozitivního vztahu k učení tím, že je seznamujeme se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové a pohybové) a předkládáme jim fakta a zajímavosti z dějin české a světové hudby, zaměřujeme se na výběr vhodných a poutavých ukázek skladeb a písní

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost nenechat se odradit případným počátečním nezdarem tak, že se snažíme vhodným přístupem za pomoci dětského kolektivu odstranit příčinu neúspěchu a následně rozvíjet kvalitu jejich hlasových a pohybových dovedností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k dialogu se spolužáky a učitelem, aktivně je postupně zapojujeme do komunikačních prostředků hudby, kdy na konkrétních příkladech poznávají, že skladby mohou být osobním sdělením či poselstvím
- umožňujeme jim zapojovat se do diskuse a vedeme je k respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme žákům prostor uvědomovat si osobní zodpovědnost v rámci kolektivu při interpretaci písní, při tvorbě a realizaci doprovodů k sólovému zpěvu
- zapojujeme žáky do kolektivních činností na základě vhodného výběru hudebně pohybových her a soutěží
- motivujeme žáky projevat se aktivně, aby mohli zažít úspěch v umělecké činnosti, vyžadujeme od všech ocenění výkonu

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby si uvědomovali své povinnosti a práva a postupně si tak vytvářeli vztah ke škole a obci tím, že navštěvují se spolužáky, učiteli, příp. rodiči divadelní představení, koncerty a hudební besedy

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky se základy hlasové hygieny tím, že je vedeme dodržovat správné držení těla při zpěvu, správně dýchat a rozezpívávat se, odhalujeme jim tak možnosti práce s lidským hlasem

předmět HUDEBNÍ DÍLNA	
VÝSTUPY	UČIVO
4.-5. ročník	
rozvíjet a procvičovat intonační schopnosti dětí a umožnit jim prožitek ze společného „muzicírování“;	Zpěv – doplnění písní lidových i umělých jednoduchými druhými hlasy podle možností skupiny (ostinato, lidový dvojhlas, držené

	tóny) Hudební nástroje – dát prostor dětem, které ovládají hru na hudební nástroj, k jednoduchým doprovodům do vhodně zvolených písní. Ostatní děti využijí pomůcky z Orffova instrumentáře
rozšiřujeme znalosti o nejznámějších hudebních skladatelích; pokus o vnímavé naslouchání a porozumění jednotlivým skladbám;	Teorie a poslech
kreativní přístup k hudbě;	Tvorba jednoduchých rytmických hudebních nástrojů z přírodnin či předmětů denní potřeby. Malba na hudební téma. Malý slohový útvar inspirovaný poslechem či vymyšlení vlastního děje, který by mohla doprovázet poslouchaná skladba. Muzikoterapeutické hry.

6.9 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika volitelného předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cílem předmětu je zábavnou formou prohlubovat znalosti, vědomosti a dovednosti v oblasti Člověk a jeho svět / předmět – vlastivěda a přírodověda /. Dále rozvíjet komunikační dovednosti, nabízet nové zdroje informací, vyhledávat a třídit nové poznatky v dané oblasti.

4.ročník 2 hodiny / týden

5. ročník 2 hodiny / týden

Žáci pracují ve třídě, v počítačové učebně, dle počasí venku na vycházkách a exkurzích. Pracují samostatně, ve dvojicích nebo skupinách. Při práci využívají různých dostupných materiálů, knih, encyklopedií, atlasů, informací z ústní lidové slovesnosti, počítače atd. Všechny získané informace zpracují různými metodami.

Aktualizace předmětu platí pro ŠVP pro šk. rok 2011/2012, 2010/2011, 2009/2010 a 2008/2009.

Výchovné a vzdělávací strategie k naplnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáky k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislosti
- učitel neustále motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáky k řešení problémů
- učitel vede žáky k upevňování účelného rozhodování a jednání v různých situacích
- učitel vede žáky k samostatnému vyhledávání vhodných informací

Kompetence komunikativní

- učitel zařazuje do výuky různé formy aktivity a tím umožňuje žákům formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vede žáky k umění naslouchat a vhodně na danou situaci reagovat
- vede žáky k přirozenému vyjadřování svých pocitů ve vztahu k sobě i k okolnímu světu
- vede žáky k vzájemné pomoci a poradě

Kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje práci ve skupině a tím vede žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a k respektování daných pravidel a názorů druhých
- snaží se zapojit všechny do diskuze a ocenit své názory a přínosy

Kompetence občanské

- učíme žáky cenit, respektovat a chránit naše tradice, historické a kulturní dědictví
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do dění ve městě, ve svém okolí
- učitel umožňuje dávat věci a jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáky k používání různých materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel vede žáky k odpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti
- učitel vede žáky k efektivní organizaci své práce

předmět ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4. ročník		
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Putujeme po naší vlasti / vyhledávání zajímavostí z jednotlivých krajů naší vlasti / - projekt	

Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ČR – státní symboly – pověsti, zajímavosti z internetu	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Svátky – vyhledávání na internetu	
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Mapy a plány – vycházka dle počasí – orientace v neznámé krajině	
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka	Co se děje v přírodě na podzim- vycházka dle počasí – sběr listů, plodů - herbář	
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti Vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Teplota a vzduch – pozorování a zaznamenávání	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodňuje postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Horniny a nerosty – pokusy, praktické poznávání	
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, využívá archívů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	V našem kraji – exkurze do depozitáře v Zubří	
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Hlavní události českých dějin – vyhledávání informací na počítači, řešení křížovek, výukové DVD	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Valašské pohádky a pověsti	
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Hlavní události nejstarších českých dějin – internet, DVD, pověsti	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Jaro – rostliny – výukové programy na počítači, sběr a lisování rostlin, práce s atlasy	

Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Dopravní výchova – značky, pravidla, kolo, brusle – DVD – Besip Zdravé zuby – zapojení do celorepublikové akce	
	5. ročník	
Vyjádří na základě vlastních zkušeností, základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	Vytvoření vlastních třídních pravidel, volby starosty třídy, zjišťování informací o MěÚ Zubří vyhledávání památek a různých zajímavostí ve Zlínském kraji	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Práce se soubory hornin a nerostů. Exkurze – Svět kamenů v Rožnově pod Radhoštěm	
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Sousední státy ČR – práce s internetem, vlastní poznatky z cest, suvenýry	
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Člověk a vesmír – exkurze do hvězdárny ve Valašském Meziříčí, vytvoření makety Sluneční soustavy	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Život v různých podnebných pásmech	
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Doba Pobělohorská, osvícenství, až po druhou světovou válku - DVD	
Porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organizmy do různých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	ZOO v ČR – vyhledávání na počítači, různé druhy živočichů	
Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí své názory, připustí i omyl a dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	Naše škola dříve a dnes vycházka po pomnících v našem městě, zpracování získaného materiálu	

Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého života	Smyslová soustava – hry a pokusy Zdravé zuby Zdravá výživa – jídelníček Práce s encyklopediemi, počítač	
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulující mimořádné události	Zdravověda – ošetření drobných poranění, poskytnutí první pomoci v různých situacích	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Projekt – můj růst Rodokmen rodiny	

7. HODNOCENÍ

Hodnocení patří do výchovně vzdělávacího procesu, je běžnou činností, kterou učitel vykonává průběžně po celý školní rok.

Kritéria a pravidla hodnocení

- všechny vyučovací předměty se hodnotí známkou 1-5, výchovy hodnotíme známkami 1-3, chování známkami 1-3;
- to, co by měl žák umět, je součástí klasifikačního řádu, je třeba vzít v úvahu rozdíl mezi předměty s teoretickým a praktickým zaměřením;
- slovní hodnocení budeme používat pouze ústně ve všech předmětech;
- pro klasifikaci musí být dostatečné množství podkladů, klasifikuje se průběžně během celého školního roku;
- o zhoršení prospěchu je nutno prokazatelným způsobem informovat rodiče a konzultovat s nimi možnost nápravy;
- žák má právo si neúspěšné hodnocení opravit (po domluvě s vyučujícím), iniciativa musí vycházet od žáka;
- žák může dvakrát za pololetí použít „žolíka“ (v žakovské knížce) a odmítnout ústní nebo písemné zkoušení - platí pro všechny předměty dohromady (neplatí pro výchovy); netýká se čtvrtletních a pololetních prací (výchova k odpovědnosti);
- učitel prokazatelně žáky seznamuje se způsobem hodnocení jednotlivých prací;
- na zvážení každého vyučujícího je, zda bude písemné práce zasílat domů nebo nechávat ve škole; (netýká se kontrolních písemných prací, které musí být zakládány povinně);
- skupinové práce a projekty se hodnotí známkou nebo slovně;
- hlavními podklady pro klasifikaci v předmětech s teoretickým zaměřením jsou písemné práce, ústní zkoušení, mluvený projev, referáty a jiné samostatné aktivity;
- písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v jednotlivých klasifikačních obdobích; rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže zásadně ovlivňovat jedna práce žáka;
- na jeden den je možno naplánovat jen jednu souhrnnou práci; kontrolní práce v rozsahu 5 – 10 minut se do přehledu písemných prací nezaznamenávají;

- pro průběžné zaznamenávání výsledků práce dětí využíváme portfolia, do kterých si žáci sami ukládají vybrané práce z jednotlivých vyučovacích hodin a mimoškolní činnosti; portfolia budou mít žáci po celý školní rok ve škole, budou přístupná žákům i rodičům;
- škola používá pro zápis známek, včasnou a přesnou informovanost rodičů i vyjádření samotných žáků žákovské knížky podle vlastního návrhu;
- žák 9. ročníku obdrží na konci I. pololetí společně s pololetním vysvědčením výstupní hodnocení; každý absolvent základní školy pak k vysvědčení za II. pololetí absolventský list.

Sebehodnocení

Vedeme žáky k individuálnímu sebehodnocení. Chceme, aby se žák naučil reálně zhodnotit svůj výkon. Sebehodnocení bude součástí všech předmětů a je nezpochybnitelné. Forma hodnocení je ústní nebo písemná.

Třídní schůzky

Třídní schůzky se budou konat podle potřeby, většinou ke konci čtvrtletí, v případě výjimečném je možné svolat mimořádné třídní schůzky. Forma záleží vždy na třídním učiteli. Společný začátek doporučujeme u prvních třídních schůzek v roce, jinak konzultace. Třídní schůzky 1. st. a 2. st. se nebudou konat ve stejný den.

Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Hodnocení žáků s vývojovými poruchami učení je provedeno s přihlédnutím k individuálním schopnostem žáka a v souladu se zprávou z pedagogicko-psychologické poradny. Zahrnuje zohledněnou klasifikaci, snahu a přístup žáka ke vzdělávání.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se vždy projednávají s rodiči a jejich názor je vždy brán do úvahy.

1. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků.
2. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a při nichž je vliv poruchy na výsledek minimální. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Klasifikaci lze doplnit hodnocením - tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonat. Upřednostňovat pozitivní motivaci.
3. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě nebo jsou nahrazovány jinou formou prověřování znalostí, případně řeší zkrácené úkoly.
4. Na základě žádosti zákonného zástupce žáka může ředitel školy rozhodnout o použití slovního hodnocení na vysvědčení. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci.

5. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
6. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
7. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.
8. Dle pokynů pedagogicko psychologické poradny jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zařazováni do ambulantní nápravy dyslexie. Na I. stupni pracují vyškolení pedagogové na korekci jejich vad, na II. stupni je tato korekce ve větší části nahrazena opakováním a upevňováním učiva.

8. AUTOEVALUACE

Autoevaluace je zpětná vazba , která má za úkol přinést informace o tom, jak funguje náš ŠVP, celá škola. Prostřednictvím ní je možno vytýčit cesty, které povedou k zefektivnění výchovně vzdělávacího procesu a ke zkvalitnění a dalšímu propracování ŠVP.

Toto vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č.561/2004 Sb. a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se vytyčují náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Autoevaluační zpráva bude zpracována každý rok týmem pedagogů, který určuje ředitel školy.

OBLASTI	CÍLE	KRITÉRIA	INDIKÁTORY	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
Podmínky ke vzdělávání	udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole a jejich postupné zlepšování	dostatek finančních prostředků na zabezpečení chodu a modernizaci školy	vyhledávání sponzorů, modernizace tříd, studovny a učebny IT	spolupráce se sponzory, projekty	průběžně
Průběh vzdělávání	postupně zvyšovat kvalitu a efektivitu vyučování	vytvoření podmínek pro vzdělávání a sebevzdělávání žáků, individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami	využití inovativních metod výuky, přizpůsobení výuky dle individuálních potřeb žáků, spolupráce s PPP (vytváření IVP)	hospitace, tématické plány, dotazníky, IVP	průběžně
Spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů	bezpečné klima školy, zvýšení spolupráce s rodiči, podpora mimoškolní činnosti	vzájemná komunikace mezi žáky, učiteli a rodiči	akce pořádané školou pro veřejnost a rodiče, nabídka mimoškolních aktivit v rámci školního klubu	dotazníky, třídní schůzky a konzultace	průběžně
Výsledky vzdělávání žáků	dosažení co nejkvalitnějších výsledků dle individuálních schopností žáků	zlepšování výsledků jednotlivých žáků	portfolia, testování	zapojení žáků do soutěží a olympiád	průběžně
Řízení školy, kvalita personální práce, DVPP	bezpečné klima na škole	podpora DVPP, využití moderních poznatků v praxi	školení, semináře, letní školy	hospitace, diskuze a rozhovory	průběžně
Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	maximální využití všech dostupných zdrojů vzdělávací	výsledky testování	srovnávací testy	hospitace, závěry pedagogické rady, dotazníky	průběžně

9. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY PŘI ZŠ ZUBŘÍ, OKRES VSETÍN

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2008

9.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní družina je součástí základní školy.

Adresa : ZŠ Zubří, okres Vsetín
Školní 540
Zubří
756 54

Telefon: 571658320

IČO: 70874603

Číslo účtu: 1765591329/0800

e-mail: zszubri@ro.inext.cz

Webové stránky: www.zszubri.cz

9.2. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Naše školní družina je tu od toho, aby:

- umožnila dětem odreagovat se a uvolnit;
- pomohla dětem uplatnit se dle svých zájmů a potřeb;
- se děti cítily bezpečně a v klidu;
- u dětí rozvíjela fantazii, dovednosti a schopnosti;
- rozvíjela smysl pro týmovou práci a naučila je respektovat svou práci a úspěch, ale i práci jiných lidí;
- naučila děti respektovat názory a odlišnosti druhých a tolerovat jiné kultury a hodnoty;
- se snažila vštípit dětem návyky slušného chování;
- vedla děti k všestrannosti a otevřené komunikaci;
- učila děti aktivně rozvíjet a chránit fyzické a duševní zdraví;
- vedla děti k pozitivnímu vztahu k přírodě a k životnímu prostředí.

Cílem výchovně vzdělávacího procesu je podporovat a rozvíjet u dětí tyto klíčové kompetence:

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

- vedeme žáky k pozitivnímu postoji k umění a řemeslu, předkládáme jim příklady umění starých i současných mistrů
- učíme žáky spolupráci se spolužáky a vedeme je k tomu, aby respektovali práci druhých
- podporujeme u žáků rozvoj samostatného tvořivého myšlení a samostatné práce
- předkládáním různých výtvarných technik a postupů učíme žáky základům výtvarné tvorby, při samostatné práci je necháváme tyto poznatky využít
- aktivně zapojujeme žáky do organizování práce (pracovního postupu), dbáme na to, aby práci dokončili

Kompetence k učení

- nabízíme žákům práci s materiály
- vedeme žáky k poznání vlastního pokroku,
- aktivně zapojujeme žáky do vyhledávání spolupráce s ostatními spolužáky
- motivujeme žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k respektu a ochraně kulturního dědictví
- rozvíjíme u žáků smysl pro kulturu a tvořivost
- předkládáme žákům bezpečné účinné materiály, nástroje a dbáme na dodržování vymezených pravidel

9.3. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Časový plán pro školní družinu je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – tj. 3 roky. Během této doby projde dítě všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce předběžným cílům výchovně-vzdělávací činnosti.

9.4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina plní výchovně-vzdělávací činnost formou odpočinku, rekreační a zájmové činnosti a také přípravou na vyučování.

a) Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje tyto aktivity zájmového vzdělávání:

- ✓ Výtvarná a pracovní činnost
- ✓ Dramatická a hudební výchova
- ✓ Sportovní a rekreační činnost
- ✓ Příprava na vyučování
- ✓ Přírodovědná činnost
- ✓ Pracovní činnost

b) Příležitostná činnost

Je to výchovně vzdělávací zájmová nebo rekreační činnost organizovaná nepravidelně dle zájmu dětí a možností ŠD (akce , projekty, besídky).

9.5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání je rozdělen do těchto oblastí:

Člověk a jeho svět

- seznamujeme děti se spolužáky
- seznamujeme je s dospělými (pracovníky školy)
- procvičování roč.dob, měsíců, dnů (hry, hádanky)
- vycházky do okolí

Jazyk a jazyková komunikace

- didaktické hry
- přednes básní, dramatizace
- vštěpujeme dětem zásady slušného chování (pozdrav, poděkování, poprosit nebo požádat o něco)
- rozhovory, diskutování s dětmi

Matematika a její aplikace

- rozpočítávání při hrách, rozdělování dětí do družstev
- udělování bodů při hrách
- společenské hry (házení kostkou)
- hry na obchod
- řešení mat.kvízů a rébusů

Informační a komunikační technologie

- dramatizace

Člověk a společnost

- seznamujeme děti s hl. představiteli obce, státu...
- řešíme konflikty mezi dětmi
- diskutujeme o osobních problémech dětí

Člověk a příroda

- hry se zaměřením na zvířata, rostliny, přírodu
- poznávání stromů, rostlin a zvířat při pobytu na šk. zahradě
- třídění odpadu
- výtvarné práce

Umění a kultura

- pořádání besídek a jiných kulturních akcí
- vystavování dětských prací ve škole i na jiných místech
- zpěv písní, poslech
- recitace

Člověk a zdraví

- pobyt na čerstvém vzduchu
- pohybové hry
- rozhovory o zdravé výživě
- relaxační cvičení
- dodržování pitného režimu

Člověk a svět práce

- dramatizace – hry na povolání
- úklid v šatně, aktovek ve třídě, pomůcek a hraček
- pomáhání při sezónních pracích na šk.zahradě

Průřezová témata prolínají některými činnostmi z části či okrajově. Nebudeme se jim věnovat konkrétně, neboť jsou součástí výuky, kterou procházejí všichni žáci naší školy.

9.6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o žáky nadané, která je popsána konkrétně v ŠVP ZŠ Zubří „Učíme se pro život“, platí i pro činnost školní družiny.

9.7. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ , PRŮBĚH A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ , EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Obecná charakteristika

Školní družina má 3 oddělení, kapacita je 30 dětí na jedno oddělení. Je součástí objektu budovy 1. stupně ZŠ Zubří.

1. a 2. oddělení se nachází v přízemí, 3. oddělení v suterénu budovy.

Družinu mohou navštěvovat děti 1.-5. ročníku, v případě velkého zájmu dostávají přednost žáci 1.-3. ročníku.

Podmínky přijímání dětí do družiny

K pravidelné docházce přihlásí rodiče svého dítě formou zápisového lístku 1. školní den, nejpozději však do týdne od zahájení školního roku.

Poplatek

Celková částka 700 Kč je splatná ve dvou termínech:

- 1. část (září-prosinec) 280 Kč – nejpozději do 15. září;
- 2. část (leden–červen) 420 Kč – nejpozději do 15. února.

Peníze přijímá vychovatelka ve svém oddělení.

Děti, které navštěvují družinu nepravidelně nebo odchází před 13. hodinou, platí jen polovinu ze stanovené částky.

Při dlouhodobé absenci lze část poplatku vrátit (po vyplnění příslušného formuláře). O úplném prominutí poplatku, zejména v případě žáků se sociálním znevýhodněním, rozhoduje ředitel školy.

Provoz

1. školní den provoz družiny není. Poslední školní den je zkrácen do 14.00 hodin.

Ranní provoz

6.30 – 7.30 - mohou navštěvovat všichni žáci 1. stupně.

Odpolední provoz

10.20 – 15.30 – navštěvují jen řádně přihlášené děti a po domluvě s rodiči i žáci, kteří čekají na kroužky.

V době školních prázdnin provoz není. Výjimku tvoří jarní prázdniny, kdy je chod družiny zajištěn jen při dostatečném počtu žáků (nad 15) a to v době od 7.30 – 14.00 hodin.

Pobyt dětí v družině končí odchodem domů s rodiči nebo samostatně (písemná domluva)
nebo

odchodem do zájmového kroužku. Výjimku tvoří děti 1. ročníku, které odvádí do zájmových kroužků v nové budově školy tam i zpět vychovatelka školního klubu. Starší děti, které se vracejí z kroužků zpět do družiny, mohou takto činit pouze s písemným souhlasem rodičů.

Odhlášení

Odhlášení je možné v pololetí daného školního roku a to písemnou formou.

9.8. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Všechny místnosti jsou vybaveny převážně starým nábytkem, který se postupně nahrazuje novým, kobercem a různými hračkami. Součástí každého oddělení je CD přehrávač, ve dvou odděleních je tabule a jedno je vybaveno televizí s videopřehrávačem.

Ke každému oddělení přísluší nevelká šatna.

K dispozici pro svou činnost máme hernu a pingpongový stůl v suterénu budovy.

Za příznivého počasí je možnost využívat rozlehlé zahrady se spoustou zeleně a několika průlezkami.

9.9. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

O děti v každém oddělení družiny se stará plně kvalifikovaná vychovatelka. 2 vychovatelky mají středoškolské vzdělání zakončené maturitou a 1 vysokoškolské s dosaženým titulem Magistr.

Povinností všech vychovatelek je dále se vzdělávat v akreditovaných kurzech a samostudium.

9.10. BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Bezpečnost ve všech využívaných prostorách je zajištěna:

- školním řádem ZŠ
- vnitřním řádem ŠD
- vnitřními řády specializovaných učeben.

V dalších prostorách se žáci řídí pokyny pedagogických pracovníků.

Během provozu je dodržován pitný režim u dětí!

ŠVP školní družiny ZŠ Zubří je zveřejněn na webových stránkách školy a pro všechny zájemce je k nahlédnutí v ředitelně ZŠ a ve školní družině.

**9. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍHO KLUBU
PŘI ZŠ ZUBŘÍ, OKRES VSETÍN**

Platnost dokumentu: od 01.09.2008

10.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní klub je součástí základní školy.

Adresa : ZŠ Zubří, okres Vsetín
Hlavní 70
Zubří
756 54

Telefon: 571658920

IČO: 70874603

Číslo účtu: 1765591329/0800

e-mail: zszubri@ro.inext.cz

Webové stránky: www.zszubri.cz

10.2. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání poskytuje podle školského zákona účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti činnosti a jejich návaznost na další aktivity. Je třeba brát zřetel na věkové zvláštnosti účastníků, materiální zabezpečení, zájmy a očekávání dětí.

Hlavní cíle:

- vést děti k všestranné a otevřené komunikaci, vést ke schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a jiných, připravovat je k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osoby, měli citlivý vztah k lidem a přírodě, vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem.

Činnost školního klubu poskytne zájmové vzdělávání žákům ZŠ Zubří. ŠK bude vykonávat činnosti ve dnech školního vyučování, vždy po skončení vyučování, podle zájmu veřejnosti i o prázdninách (LČ).

Cílem pedagogického procesu je podporovat a rozvíjet tyto klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k dokončení započaté práce
- Vytváříme u žáku snahu kriticky zhodnotit své výkony
- Vedeme žáky k uplatnění vědomostí v praxi
- Rozvíjíme u žáků dávat získané poznatky do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme u žáků snahu všímat si problémů kolem sebe a nebýt k nim lhostejný
- Vedeme žáky ke snaze řešit problémy
- Vedeme žáky k hledání různých způsobů řešení problému
- Vytváříme u žáků schopnost chápat, že vyhýbání se problému nevede k cíli
- Rozvíjíme u žáků schopnost rozlišovat správná a chybná řešení
- Rozvíjíme u žáků schopnost přizpůsobit se změnám
- Podporujeme u žáků schopnost kriticky zhodnotit své výkony i výkony druhých

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků ovládání řeči i mimoslovní komunikace
- Poskytujeme žákům prostor k vyjádření své myšlenky a názoru vhodně formulovanými větami
- Vedeme žáky k naslouchání druhým
- Zapojujeme žáky do diskuze a obhájení svého názoru
- Vedeme žáky k respektování názorů druhých
- Rozvíjíme u žáků využívání základů slušného chování při komunikaci
- Rozvíjíme u žáku schopnost mluvit na veřejnosti
- Podporujeme u žáků kultivovanou komunikaci

Kompetence sociální

- Nabízíme žákům spolupráci ve skupině
- Podporujeme u žáků schopnost respektovat druhé
- Rozvíjíme u žáků toleranci k odlišnostem mezi lidmi
- Vedeme žáky k rozpoznání vhodného a nevhodného chování
- Umožňujeme žákům se prosadit a učíme je se podřídit - přijmout kompromis

Kompetence občanská

- Rozvíjíme u žáků schopnost uvědomit si svá práva i práva ostatních
- Vyžadujeme od žáků dodržování vymezených pravidel
- Vedeme žáky k vnímání nespravedlnosti, agresivity, šikany a dovednosti se jim bránit
- Vedeme žáky k zodpovědnosti v krizových situacích
- Podporujeme u žáků schopnost chápat své povinnosti ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky ke snaze pracovat podle instrukcí
- Vedeme žáky k pomoci druhým
- Vedeme žáky k tomu, aby si vážili práce své i ostatních
- Vedeme žáky k dodržování pořádku
- Vyžadujeme od žáků dbát na bezpečnost práce
- Vytváříme u žáků snahu být ohleduplný k přírodě

Kompetence k trávení volného času

- Poskytujeme žákům prostor k trávení volného času
- Vedeme žáky k schopnosti vybrat si zájmovou činnost podle svých dispozic
- Vedeme žáky ke schopnosti odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času
- Umožňujeme žákům vhodně relaxovat
- Rozvíjíme schopnost trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či zátěže ve škole

10.3. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Na začátku roku připraví vedoucí školního klubu časový plán činnosti zájmového vzdělávání, jak pro jednotlivé zájmové kroužky, tak pro činnosti „Volného klubu“, dále plán celoškolních akcí a kurzů. Ten rozpracuje na týdenní přehled činností, které budou nabízeny dětem.

10.4. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání dětí se uskutečňuje těmito formami:

- a) **příležitostnou** výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématicky rekreační činností Volný klub – četba časopisů, knih, vědomostní kvízy, křížovky, sudoku, sledování televize, poslech hudby, příprava na vyučování;

- b) **pravidelnou** výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností;
- c) **osvětovou činností a poskytování informací** pro děti, mládež a další osoby k prevenci sociálně patologickým jevům;
- d) **individuální práci**, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů;
- e) využitím otevřené nabídky spontánních činností;
- f) využitím společenských stolních her- pro velké i malé, vědomostní a logické hry;
- g) **využitím společenských sportovních her-** stolní tenis, šipky, šachy.

Příležitostné činnosti klubu:

- a) od měsíce září proběhnou kurzy – KREATIVNÍ TVORBY
- b) přivítání prvňáčků žáky 9. ročníků
- c) podzim – Orientační běh
- d) Hrajeme si na školáka – kurz pro předškolní děti a rodiče
- e) přáníčka pro „Stonožku“
- f) Mikulášská nadílka
- g) Vánoční jarmak
- h) Vánoční laťka
- i) vánoční tradice
- j) Souboj mozků – vědomostní soutěž pro děti 2. stupně ZŠ
- k) výstavy
- l) II. OLYMPJSKÉ HRÝ
- m) Zahradní slavnost- soutěž „O VALAŠSKÝ ŠKRPÁL“
- n) závěrečný ples žáků 9.tříd.

V průběhu celého školního roku se budou děti podílet na výrobě medailí pro oddíly moderních gymnastek a házené, přípravou drobných dárků pro nastávající prvňáčky aj.

10.5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Struktura zájmového vzdělávání není závazně stanovena. Důležité je smysluplné naplnění volného času dětí. Obsah je uspořádán do různých celků, podle zájmu dětí. Vycházíme taktéž z možností školy a věkových zvláštností dětí.

Orientujeme se a přebíráme některé oblasti z obsahu RVP ZŠ a připíváme k rozvoji klíčových kompetencí tam stanovených.

Zájmové kroužky klubu:

Keramika pro děti 1.a 2. stupně ZŠ
 Výtvarné kroužky
 Stolní tenis
 Ruční práce (Kreativ, Šikulka)

KERAMICKÝ KROUŽEK 1.-5. ročník

Výchovně vzdělávací cíl:

Naučit základním znalostem a řemeslným dovednostem v oboru.

Dát možnost k rozvoji citu pro materiál.

Umožnit rozvoj tvořivosti, představivosti a fantazie.

Podpořit kladný vztah k výtvarnému umění.

Obsah činnosti:

- seznámit s materiálem a jeho zpracováním;
- práce z volné ruky (jednoduchý výrobek);
- práce s hliněnými hádky (spojování, konstrukce výrobku);
- práce s platem (válení, spojování, konstrukce);
- práce z bloku hlíny (odebírání, přidávání);
- povrchová úprava hlíny (broušení, nanášení barev, engob, glazur, atd.);
- použití skleněných střípků, drátků aj. materiálů společně s hlínou.

Očekávané výstupy:

- žák zvládne zpracovat hlínu a vyrobit jednoduchý výrobek z ruky;
- dokáže vyválet plát, vytvořit reliéf či objekt;
- při práci z bloku dokáže pracovat technikou přidávání a odebírání hmoty;
- žák dokáže vytvořené výrobky dekorovat plastickým zdobením , dovede správně použít engoby a glazury.

Metody práce:

- klasické – předvádění, pozorování, vysvětlování, instruktáž, napodobování, práce s obrazem;
- aktivizující – řešit problémy, rozhovor, experiment, hra.

Klíčové kompetence:

- získá pozitivní postoj k umění a řemeslu;
- dokáže spolupracovat se spolužáky a respektuje jejich práci;
- umí samostatně a tvořivě přemýšlet a pracovat;
- naučí se základům výtvarné tvorby a umí poznatky využít;
- dokáže si zorganizovat pracovní postup práce, prostor a dokáže práci dokončit.

KERAMICKÝ KROUŽEK 5.-9. ročník

Výchovně vzdělávací cíl:

Naučit základním znalostem a řemeslným dovednostem v oboru.

Rozvíjet cit pro materiál.

Rozvíjet tvořivost, představivost a fantazii.

Podpořit kladný vztah k výtvarnému umění.

Obsah činnosti:

- práce z volné ruky;
- práce s hliněnými hárky (spojování, konstrukce výrobku);
- práce s platem (válení, konstrukce);
- práce z bloku hlíny (odebírání, přidávání);
- povrchová úprava hlíny (dekorování glazurami, engobami, aj.);

Očekávané výstupy:

Vycházíme ze skutečnosti, že žádné dítě není začátečník, všechny děti již absolvovaly minimálně jeden rok modelování.

1. žák umí všechny techniky práce s hlínou a umí je uplatnit při zadaných tématech;
2. žák dokáže vytvořené výrobky dekorovat plastickým vzorem, engobami, glazurami aj.;
3. žák je schopen samostatně navrhnout keramický výrobek a podle skici jej vyrobit.

Metody práce:

- klasické – předvádění, pozorování, vysvětlování, instruktáž, napodobování, práce s obrazem;
- aktivizující – řešit problémy, rozhovor, experiment, hra.

VÝTVARNÁ FANTAZIE PRO DĚTI 2.-5. ROČNÍKU

Výchovně vzdělávací cíl:

- naučit základním znalostem a dovednostem v oboru;
- rozvíjet cit pro materiál;
- rozvíjet tvořivost, představivost a fantazii.

Obsah činnosti:

- kresba – tužka, pastelka, pastel, uhl, tuš;
- malba – barakryl, akvarel;
- grafika – monotyp, frotáž, linoryt;
- práce s papírem – stříhání, lepení, konstrukce;
- prostorové práce – keramická hmota, plast.

Očekávané výstupy:

- žák zvládne základy kresby, umí správně použít nástroje k nim potřebné;
- umí základy malby, práci se štětci, míchání barev;
- ovládá jednoduché grafické techniky;
- zvládne práci se základními pomůckami a bude schopen je použít při jedn. konstrukci;
- umí zákl. postupy při modelování.

Metody práce:

- vysvětlování, předvádění, práce s obrazem, napodobování, aktivní řešení problému.

Klíčové kompetence

- získá pozitivní postoj k umění a řemeslu;
- dokáže spolupracovat se spolužáky a respektuje jejich práci;
- umí samostatně a tvořivě přemýšlet a pracovat;
- naučí se základům výtvarné tvorby a umí poznatky využít;
- dokáže si zorganizovat pracovní postup práce, prostor a dokáže práci dokončit.

KREATIV PRO DĚTI 6.-9. ROČNÍKU

Výchovně vzdělávací cíl:

- poznání řady rukodělných činností a řemeslných technik;
- vytváření a rozvíjení manuální zručnosti, získání prac. dovedností a návyků;
- seznámení se s různými materiály, jejich vlastnostmi, postupy při jejich zpracování;
- vytváření různých výrobků;
- rozvíjení fantazie a estetického citění;
- dodržování zásad bezpečnosti a hygieny.

Obsah činnosti:

- práce s přírodními materiály (voňavé pytlíčky, korálky...)
- práce s pedigem (pletení košíčků, podložky pod hrnec)
- decoupage (květináčky)
- tiskátka na textil (bramborové, pryžové)
- příprava pokrmů (oslava narozenin, vánoční cukroví)
- tradice – vánoční a velikonoční aranžmá
- keramická mozaika
- práce s papírem – lepení, stříhání (krabice na vánoční překvapení)
- drobné techniky – svíčky
- malba na sklo a porcelán – zdokonalení techniky
- křížková výšivka (pohlednice k narozeninám)
- práce s textilem – batika (voskovaná, sypaná), malba na trička podle šablon
- háčkování – vánoční ozdoba
- šití - příprava stříhu na jednoduchou halenu, šití
- malba na hedvábí (obal na brýle)

- práce s korálky (jednoduché ozdoby – vánoční stromek).

Očekávané výstupy:

- účastník zná další postupy a techniky;
- zvládá nové techniky při výrobě nových výrobků;
- umí výtvarně a tvořivě jednotlivé techniky zpracovat;
- umí aplikovat naučené při domácí tvorbě;
- umí sestavit menu pro určité příležitosti;
- pracuje s informacemi, pozoruje a výsledky porovnává;
- zná nové informace o tradicích Vánoc a Velikonoc.

Výchovně vzdělávací metody:

Při realizaci cílů budou využity především praktické činnosti. Teorie bude dětem předávána prostřednictvím výkladu, názornou ukázkou. Velký důraz bude kladen na praktické zvládnutí jednotlivých činností. Děti budou pracovat podle postupů pro jednotlivé výrobky.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení – pracuje s materiály, pozná vlastní pokrok, dokáže vyhledávat a spolupracovat s ostatními spolužáky, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence pracovní - respektuje a chrání kulturní dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, používá bezpečné a účinné materiály, nástroje a dodržuje vymezená pravidla.

10.6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Zájmová činnost klubu se přímo nabízí pro tyto účastníky. Kde jinde může dítě s problémy ve vzdělání zažít pocit úspěchu a radosti z práce, než např. v keramickém kroužku nebo při konstruktivních hrách. Zájmová činnost se nabízí nejenom pro děti s poruchami učení, ale i pro děti s tělesným postižením. Klub má dostatek místa, vhodný vstup pro vozíčkáře, ale i nabídku činností vhodnou pro tyto děti (keramika, kreativ i činnosti Volného klubu). Důležité je znát postižení dítěte, mít kontakt na rodiče a začlenit dítě do kolektivu zdravých dětí. Pomocí rozhovoru se snažit rozptýlit u zdravých dětí určitá tabu ohledně tělesně postižených. Vychovávat je k rovnocennému partnerství.

10.7. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ , PRŮBĚH A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ , EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Podmínky přijímání dětí

Uchazeči budou přijati na základě písemné přihlášky do zvoleného typu zájmového vzdělávání v termínu od 15.9. do 15.9., a v případě uvolněného místa v kroužku i během školního roku. Vztahují se na ně veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání ŠK ZŠ Zubří. Písemná přihláška je také podmínkou pro zařazení účastníka na táborové činnosti, výukové kurzy a programy.

Provoz

Do klubu docházejí děti denně po vyučování a o hodinových přestávkách. Zájmové kroužky navštěvují děti od 1.-9. ročníku v závazném, předem daném čase. Průběh se řídí vyhláškou o mimoškolním vzdělávání.

Během celoroční činnosti jsou děti hodnoceny taktéž slovně jak vychovatelkou, tak ostatními členy zájm. vzdělávání tak, aby každý účastník měl možnost zažít pocit úspěchu z dobře vykonané práce. Práci dětí hodnotí i rodiče a veřejnost na výstavách, soutěžích a akcích ZŠ.

Účastníci mimoškolního vzdělávání I. st. budou na závěr roku hodnoceni pochvalnými listy. Účastníci II. stupně získají známku na vysvědčení. V průběhu roku budou akce a kurzy hodnoceny krátkými zprávami v tisku. Práci dětí hodnotí i rodiče a veřejnost na výstavách, soutěžích a akcích ZŠ.

Poplatek

Všechny kroužky jsou bezplatné. Rodiče přispívají pouze na materiál. Vybraná částka je převedena na NF ZŠ Zubří.

Odhlášení

Odhlášení dítěte z kroužku je možné vždy k pololetí školního roku na základě písemného nebo ústního sdělení rodičů.

10.8. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní klub je materiálně dobře vybaven. Má k dispozici klubovnu, místnost pro keramickou pec a podle potřeby může využívat prostory školní tělocvičny a stolního tenisu. Klubovna je vybavena stoly, židlemi, nábytkem na pomůcky, policemi, ohřívačem teplé vody a dvěma staršími počítači. Práce keramického kroužku by se ještě do budoucna zkvalitnila zakoupením hrnčířského kruhu. Třída má prostory na šatnu, uložení pomůcek, v blízkosti jsou prostory na osobní hygienu, WC a lékárnička.

10.9. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Vedoucí školního klubu je paní Jaroslava Juříčková. Je plně kvalifikovaná, má středoškolské vzdělání ukončené maturitou. Při práci využívá své dlouholeté zkušenosti a získala studiem tyto další osvědčení:

- netradiční výtvarné techniky – Asambláž, Dekoltáž, Ubrousková technika, Drátkování,

- Ruční papír, Mozaika, Vánoční dekorace, Velikonoční kraslice, Japonské batikování shibori;
- Výtvarné dílny;
  - Materiál, fantazie a pracovní výchova;
  - Nové trendy ve výuce v ZŠ (Školní klub);
  - Zájmové vzdělávání na základní škole;
  - Uživatelské ICT znalosti a dovednosti;
  - Počítačová grafika a digitální fotografie.

10.9. BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Vedoucí školního klubu byla proškolená o bezpečnosti při práci s dětmi. Prošla kurzem první pomoci. Prostory školního klubu odpovídají normám zdravého prostředí učeben. Při práci v keramickém kroužku, dbáme na častější větrání místnosti, výrazně jsou označeny nebezpečné předměty a dodržujeme hygienu.

Při práci ŠK je zakázáno požití alkoholických nápojů a kouření.

Při úrazu je dostupná lékárnička a telefon.

Bezpečnost ve všech využívaných prostorách je zajištěna:

- vnitřním řádem ZŠ
- vnitřním řádem ŠK
- vnitřními řády specializovaných učeben.

V dalších prostorách se žáci řídí pokyny pedagogických pracovníků.

ŠVP školního klubu ZŠ Zubří je zveřejněn na webových stránkách školy a pro všechny zájemce je k nahlédnutí v ředitelně ZŠ a ve školním klubu.